

SÉANCES DU JEUDI 28 MARS 1996
VERGADERINGEN VAN DONDERDAG 28 MAART 1996

MATIN

SOMMAIRE:

EXCUSÉS:

Page 833.

PROJET DE LOI (Discussion):

Projet de loi portant des dispositions sociales.

Discussion générale. — *Orateurs: MM. Coene, Hatry, M. le Président*, p. 833.

Discussion générale (Reprise). — *Orateurs: M. le Président, M. Vandenberghe*, p. 833.

APRÈS-MIDI

SOMMAIRE:

EXCUSÉS:

Page 835.

MESSAGES:

Page 835.

Non-évoqueries.

DÉCÈS D' ANCIENS SÉNATEURS:

Page 835.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1995-1996
 Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1995-1996

OCHTEND

INHOUDSOPGAVE:

VERONTSCHULDIGD:

Bladzijde 833.

WETSONTWERP (Bespreking):

Wetsontwerp houdende sociale bepalingen.

Algemene beraadslaging. — *Sprekers: de heren Coene, Hatry, de Voorzitter*, blz. 833.

Algemene beraadslaging (Hervatting). — *Sprekers: de Voorzitter, de heer Vandenberghe*, blz. 833.

NAMIDDAG

INHOUDSOPGAVE:

VERONTSCHULDIGD:

Bladzijde 835.

BOODSCHAPPEN:

Bladzijde 835.

Non-evocaties.

OVERLIJDEN VAN OUD-SENATOREN:

Bladzijde 835.

PROJET DE LOI (Discussion):

Projet de loi portant des dispositions sociales.

Orateurs: **MM. Erdman**, rapporteur de la commission mixte de concertation, **Coveliers, Hatry, Nothomb, Verreycken, Loones, Lallemand, Coene, M. le Président**, p. 835.

Discussion générale. — *Orateurs*: **MM. Poty, Verreycken, Coene, Destexhe, Anciaux, Mme Delcourt-Pêtre, Mme De Galan**, ministre des Affaires sociales, **M. Colla**, ministre de la Santé publique et des Pensions, **M. Van Hauthem**, p. 848.

Vote d'articles et discussion des amendements, p. 860.

QUESTIONS ORALES:

Question orale de M. Bourgeois au Vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur sur «la licence d'exportation accordée à la fabrique d'armes FN-Herstal pour l'extension d'une fabrique de munitions au Kenya».

Orateurs: **M. Bourgeois, M. Maystadt**, Vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur, p. 840.

Question orale de M. Anciaux au ministre des Affaires étrangères sur «l'attitude hypocrite du Gouvernement belge à propos de la politique étrangère en matière de paix et de désarmement».

Question orale de Mme Lizin au ministre des Affaires étrangères sur «la construction d'une fabrique d'armes au Kenya».

Orateurs: **M. Anciaux, Mme Lizin, M. Derycke**, ministre des Affaires étrangères, p. 840.

Question orale de M. Verreycken au Premier ministre sur «la campagne du père Leman pour les services locaux contre le racisme».

Orateurs: **M. Verreycken, M. De Clerck**, ministre de la Justice, p. 843.

Question orale de M. Destexhe au ministre de la Santé publique et des Pensions sur «la maladie de la vache folle».

Orateurs: **M. Destexhe, M. Colla**, ministre de la Santé publique et des Pensions, p. 843.

Question orale de Mme Leduc au Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur sur «l'harmonisation des statuts des services de police».

Orateurs: **Mme Leduc, M. Vande Lanotte**, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur, p. 844.

Question orale de M. Goris au Vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications sur «les droits d'auteur appliqués par la SABAM».

Orateurs: **M. Goris, Mme De Galan**, ministre des Affaires sociales, p. 845.

Question orale de Mme Maximus au ministre de la Fonction publique sur «les réfractaires au travail et les déportés pour le travail obligatoire de la guerre 1940-1945».

Orateurs: **Mme Maximus, M. Peeters**, secrétaire d'État à la Sécurité, à l'Intégration sociale et à l'Environnement, p. 846.

WETSONTWERP (Beraadslaging):

Wetsontwerp houdende sociale bepalingen.

Sprekers: **de heren Erdman**, rapporteur van de gemengde overlegcommissie, **Coveliers, Hatry, Nothomb, Verreycken, Loones, Lallemand, Coene, de Voorzitter**, blz. 835.

Algemene beraadslaging. — *Sprekers*: **de heren Poty, Verreycken, Coene, Destexhe, Anciaux, mevrouw Delcourt-Pêtre, mevrouw De Galan**, minister van Sociale Zaken, **de heer Colla**, minister van Volksgezondheid en Pensioenen, **de heer Van Hauthem**, blz. 848.

Stemming over artikelen en bespreking van de amendementen, blz. 860.

MONDELINGE VRAGEN:

Mondelinge vraag van de heer Bourgeois aan de Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel over «de exportlicentie voor de wapenfabriek FN-Herstal voor de uitbreiding van een munitiefabriek in Kenia».

Sprekers: **de heer Bourgeois, de heer Maystadt**, Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel, blz. 840.

Mondelinge vraag van de heer Anciaux aan de minister van Buitenlandse Zaken over «de hypocriete houding van de Belgische Regering in verband met het buitenlands beleid rond vrede en ontwapening».

Mondelinge vraag van mevrouw Lizin aan de minister van Buitenlandse Zaken over «de bouw van een wapenfabriek in Kenia».

Sprekers: **de heer Anciaux, mevrouw Lizin, de heer Derycke**, minister van Buitenlandse Zaken, blz. 840.

Mondelinge vraag van de heer Verreycken aan de Eerste minister over «de campagne 'Meldpunten Racisme' van pater Leman».

Sprekers: **de heer Verreycken, de heer De Clerck**, minister van Justitie, blz. 843.

Mondelinge vraag van de heer Destexhe aan de minister van Volksgezondheid en Pensioenen over «de gekkekoeienziekte».

Sprekers: **de heer Destexhe, de heer Colla**, minister van Volksgezondheid en Pensioenen, blz. 843.

Mondelinge vraag van mevrouw Leduc aan de Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «de harmonisering van de statuten van de politiediensten».

Sprekers: **mevrouw Leduc, de heer Vande Lanotte**, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken, blz. 844.

Mondelinge vraag van de heer Goris aan de Vice-Eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie over «de auteursrechten toegepast door SABAM».

Sprekers: **de heer Goris, mevrouw De Galan**, minister van Sociale Zaken, blz. 845.

Mondelinge vraag van mevrouw Maximus aan de minister van Ambtenarenzaken over «de werkweigeraars en de weggevoerden voor de verplichte tewerkstelling van de oorlog 1940-1945».

Sprekers: **mevrouw Maximus, de heer Peeters**, staatssecretaris voor Veiligheid, Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu, blz. 846.

Question orale de Mme Mayence-Goossens au secrétaire d'État à la Sécurité et secrétaire d'État à l'Intégration sociale et à l'Environnement sur « les appareils de défibrillation ».

Orateurs: **M. Desmedt, M. Peeters**, secrétaire d'État à la Sécurité, à l'Intégration sociale et à l'Environnement, p. 846.

Question orale de M. Chantraine au ministre de la Justice sur « l'examen d'aptitude professionnelle du 20 décembre 1995 en application de l'arrêté royal du 5 mars 1992 relatif au recrutement des magistrats ».

Orateurs: **M. Chantraine, M. De Clerck**, ministre de la Justice, p. 847.

ORDRE DES TRAVAUX:

Page 870.

COMMISSION NATIONALE D'ÉVALUATION EN MATIÈRE D'INTERRUPTION DE GROSSESSE:

Page 871.

PROPOSITION DE LOI (Dépôt):

Page 871.

Mme Milquet. — Proposition de loi relative à la création, l'organisation, la compétence et le fonctionnement des tribunaux administratifs.

Mondelinge vraag van mevrouw Mayence-Goossens aan de staatssecretaris voor Veiligheid en staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu over « de defibrillatoren ».

Sprekers: **de heer Desmedt, de heer Peeters**, staatssecretaris voor Veiligheid, Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu, blz. 846.

Mondelinge vraag van de heer Chantraine aan de minister van Justitie over « het examen inzake beroepsbekwaamheid van 20 december 1995 overeenkomstig het koninklijk besluit van 5 december 1992 betreffende de werving van magistraten ».

Sprekers: **de heer Chantraine, de heer De Clerck**, minister van Justitie, blz. 847.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN:

Bladzijde 870.

NATIONALE EVALUATIECOMMISSIE INZAKE ZWANGERSCHAPSAFBREKING:

Bladzijde 871.

WETSVOORSTEL (Indiening):

Bladzijde 871.

Mevrouw Milquet. — Wetsvoorstel betreffende de instelling, de organisatie, de bevoegdheid en de werkwijze van de administratieve rechtbanken.

SÉANCE DU MATIN — OCHTENDVERGADERING

PRÉSIDENCE DE **M. MAHOUX**, PREMIER VICE-PRÉSIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN **DE HEER MAHOUX**, EERSTE ONDERVOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 10 h 20 m.
De vergadering wordt geopend om 10 h 20 m.

EXCUSÉS — VERONTSCHULDIGD

MM. Happart, pour devoirs professionnels; Busquin et Urbain, en mission à l'étranger, demandent d'excuser leur absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: de heren Happart, wegens ambtsplichten; Busquin en Urbain, met opdracht in het buitenland.

— Pris pour information.
Voor kennisgeving aangenomen.

WETSONTWERP HOUDENDE SOCIALE BEPALINGEN

Verdaging

PROJET DE LOI PORTANT DES DISPOSITIONS SOCIALES

Ajournement

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het wetsontwerp houdende sociale bepalingen.

Nous abordons l'examen du projet de loi portant des dispositions sociales.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de heer Coene.

De heer Coene (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, welk gevolg zal worden gegeven aan de motie met betrekking tot de dienstencheques voor bejaarden, die gisteren in het Vlaams Parlement werd goedgekeurd?

M. le Président. — Le *Vlaams Parlement* n'ayant pas notifié le vote de cette motion au Sénat, nous n'avons aucune raison de ne pas procéder à l'examen du projet de loi en question.

La parole est à M. Hatry.

M. Hatry (PRL-FDF). — Monsieur le Président, l'examen d'un projet de loi nécessite la présence d'un membre du Gouvernement. Or, celui-ci brille par son absence. Je requiers la participation d'un ministre à notre débat.

M. le Président. — Mme la ministre De Galan m'a fait savoir par lettre émanant de son secrétariat qu'elle sollicitait, pour des raisons de santé, le report à une date ultérieure des questions orales la concernant.

M. Hatry (PRL-FDF). — Monsieur le Président, notre Gouvernement compte plusieurs ministres. Je sais que, le Premier ministre devant se rendre demain à Turin, le Conseil des ministres a été avancé d'un jour. Je ne vois cependant pas pourquoi nous devrions accepter de débattre un projet de loi en l'absence d'un représentant du Gouvernement. Je réitère donc ma requête.

M. le Président. — M. Colla a annoncé sa présence à notre débat, en remplacement de Mme De Galan.

Je vous propose dès lors d'interrompre nos travaux jusqu'à l'arrivée du représentant du Gouvernement.

La séance est suspendue.

De vergadering is geschorst.

— *La séance est suspendue à 10 h 20 m.*

De vergadering wordt geschorst om 10 h 20 m.

Elle est reprise à 10 h 55 m.

Ze wordt hervat om 10 h 55 m.

M. le Président. — La séance est reprise.

De vergadering is hervat.

Je suis saisi d'une lettre de M. De Batselier, président du *Vlaams Parlement*, accompagnée d'une motion votée par le *Vlaams Parlement* concernant un conflit d'intérêts entre nos deux assemblées au sujet du projet de loi portant des dispositions sociales.

Het woord is aan de heer Vandenberghe.

De heer Vandenberghe (CVP). — Mijnheer de Voorzitter, ik stel voor de vergadering te schorsen tot 12 uur.

M. le Président. — Nous interrompons donc nos travaux.

Wij onderbreken dus nu onze werkzaamheden.

La séance est suspendue.

De vergadering is geschorst.

— *La séance est suspendue à 10 h 56 m.*

De vergadering wordt geschorst om 10 h 56 m.

Elle est reprise à 12 h 20 m.

Ze wordt hervat om 12 h 20 m.

M. le Président. — La séance est reprise.

De vergadering is hervat.

Mesdames, messieurs, dans le cadre de la procédure liée à la communication de la motion du *Vlaams Parlement*, il y a lieu d'instaurer un comité de concertation entre le *Vlaams Parlement* et le Sénat.

Le Bureau propose que la délégation du Sénat soit composée des membres du Bureau. Ce comité de concertation se réunira cet après-midi, à 15 heures.

Le Sénat est-il d'accord sur cette proposition ?

Is de Senaat het eens met dit voorstel? (*Instemming.*)

Dan is hiertoe besloten.

Il en est ainsi décidé.

Nous poursuivrons nos travaux cet après-midi.

Wij zetten onze werkzaamheden voort vanmiddag.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(*La séance est levée à 12 h 21 m.*)

(*De vergadering wordt gesloten om 12 h 21 m.*)

SÉANCE DE L'APRÈS-MIDI — NAMIDDAGVERGADERING

PRÉSIDENCE DE **M. MAHOUX**, PREMIER VICE-PRÉSIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN **DE HEER MAHOUX**, EERSTE ONDERVOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 17 h 15 m.
De vergadering wordt geopend om 17 h 15 m.

EXCUSÉS — VERONTSCHULDIGD

Mme Dua, pour d'autres devoirs; MM. Busquin, en mission à l'étranger, et Happart, pour devoirs professionnels, demandent d'excuser leur absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: mevrouw Dua, wegens andere plichten; de heren Busquin, met opdracht in het buitenland, en Happart, wegens ambtsplichten.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving aangenomen.

BOODSCHAPPEN — MESSAGES

Non-évocatives — Non-évocations

De Voorzitter. — Bij boodschappen van 26 maart 1996 heeft de Senaat aan de Kamer van volksvertegenwoordigers terugbezorgd, met het oog op de koninklijke bekrachtiging, de volgende niet-geëvoceerde wetsontwerpen:

1° Tot bekrachtiging van het koninklijk besluit van 15 mei 1995 tot wijziging van het koninklijk besluit van 11 december 1987 betreffende de verplichte bijdragen aan het Fonds voor de gezondheid en de produktie van de dieren;

Par messages du 26 mars 1996, le Sénat a retourné à la Chambre des représentants, en vue de la sanction royale, les projets de loi non évoqués qui suivent:

1° Portant confirmation de l'arrêté royal du 15 mai 1995 modifiant l'arrêté royal du 11 décembre 1987 relatif aux cotisations obligatoires au Fonds de la santé et de la production des animaux;

2° Tot wijziging van het Wetboek van de met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen;

2° Modifiant le Code des taxes assimilées aux impôts sur les revenus;

3° Houdende wijziging van artikel 104 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 tot toevoeging aan de lijst van de aftrekbare bestedingen, van de giften in geld aan erkende instellingen die de bescherming van het leefmilieu nastreven;

3° Modifiant l'article 104 du Code des impôts sur les revenus 1992 en vue d'ajouter à la liste des dépenses déductibles les libéralités en argent faites aux organismes agréés de défense de l'environnement;

4° Betreffende de deelneming van België aan de vierde algemene verhoging van het kapitaal van de Aziatische Ontwikkelingsbank.

4° Relative à la participation de la Belgique à la quatrième augmentation générale du capital de la Banque asiatique de Développement.

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

OVERLIJDEN VAN OUD-SENATOREN

DÉCÈS D'ANCIENS SÉNATEURS

De Voorzitter. — De Senaat heeft met groot leedwezen kennis gekregen van het overlijden

— Van de heer Edward Dehandschutter, ere-senator en gewezen provinciaal senator voor Antwerpen;

— Van de heer René D'Haeyer, gewezen provinciaal senator voor Oost-Vlaanderen.

Le Sénat a appris avec un vif regret le décès

— De M. Edward Dehandschutter, sénateur honoraire et ancien sénateur provincial d'Anvers;

— De M. René D'Haeyer, ancien sénateur provincial de Flandre orientale.

Uw Voorzitter heeft het rouwbeklag van de vergadering aan de families van onze betreunde gewezen medeleden betuigd.

Votre Président a adressé les condoléances de l'assemblée aux familles de nos regrettés anciens collègues.

PROJET DE LOI PORTANT DES DISPOSITIONS SOCIALES

Rapport de la commission mixte de concertation

WETSONTWERP HOUDENDE SOCIALE BEPALINGEN

Verslag van de gemengde overlegcommissie

M. le Président. — La commission mixte de concertation Sénat-Parlement flamand vient de se réunir pour statuer sur le conflit d'intérêts invoqué par le Parlement flamand au sujet du projet de loi portant des dispositions sociales.

La commission a désigné M. Erdman comme rapporteur pour nous informer des décisions qui ont été prises.

Mijnheer Erdman, u hebt het woord.

De heer Erdman (SP), rapporteur van de gemengde overlegcommissie. — Mijnheer de Voorzitter, wie denkt dat er nu voor het eerst in de geschiedenis van het nieuwe België een belangenconflict moet worden opgelost, vergist zich. De diensten van de Senaat hebben mij erop gewezen dat reeds in 1988, op vraag van de CCF, een soortgelijk probleem moest worden opgelost. Ik ga daar nu niet verder op in.

De Senaat heeft kennis gekregen van een in het Vlaams Parlement goedgekeurde motie over een belangenconflict, waarbij het Vlaams Parlement verklaart dat zijn belangen ernstig worden geschaad door artikel 153 van het wetsontwerp houdende sociale bepalingen.

In toepassing van de wet van 1980, die nog steeds als overgangsbepaling van kracht is, aangezien artikel 143 van de Grondwet nog niet in werking is getreden, heeft de Senaat vanmorgen in overeenstemming met artikel 72 van het Reglement, een delegatie samengesteld en daarvoor het Bureau aangewezen.

De delegatie van de Senaat, dus het Bureau, heeft vergaderd met het Bureau van het Vlaams Parlement.

Tijdens de bespreking heeft de Regering meegedeeld dat zij het ermee eens is het artikel 153 dat dit probleem doet rijzen te doen vervallen ten einde de goedkeuring en de publikatie van het wetsontwerp houdende sociale bepalingen mogelijk te maken. De fractieleiders van de meerderheid hebben daarop een amendement ingediend ertoe strekkend artikel 153 effectief te doen vervallen.

De voorzitter van het Vlaams Parlement, die de eensluidende beslissing van het Bureau weergaf, verklaarde dat de betwisting ten overstaan van de Senaat zonder voorwerp wordt aangezien artikel 153 van het wetsontwerp houdende sociale bepalingen bij de behandeling van dit wetsontwerp in de Senaat vervalt. Het is evenwel mogelijk dat de door het Vlaams Parlement goedgekeurde motie later wel gevolgen zal hebben op parlementair vlak, met name wat betreft de behandeling van dit wetsontwerp in de Kamer.

Ik tracht nu de standpunten van de verschillende leden die op deze verklaring hebben gereageerd, zo objectief mogelijk weer te geven.

Ten eerste werd opgemerkt dat het niet duidelijk is of dit probleem ten gronde moet worden besproken. Op basis van een bevoegdheidsconflict werd immers een motie ingediend met betrekking tot een belangenconflict. Men kan zich afvragen of er wel een uitspraak moet worden gedaan over het bevoegdheidsconflict. Verschillende leden hebben erop gewezen dat de motie betrekking had op een belangenconflict; het overleg is als dusdanig geïnstitutionaliseerd, dat het moet leiden tot de regeling van het belangenconflict. Als rechtsprekend orgaan is enkel het Arbitragehof, en niet de Senaat, bevoegd om zich uit te spreken over het al dan niet bestaan van een bevoegdheidsconflict.

Ten tweede werd het volgende probleem opgeworpen. Aangezien in de teksten, zowel in de wet van 1980 als in het Reglement van de Senaat, telkens sprake is van «een oplossing», en dat de procedure in de Senaat slechts kan worden verdergezet als er een oplossing voor het geschil is, diende te worden geoordeeld of deze procedure hervat kon worden vooraleer het Vlaams Parlement een nieuwe motie zou hebben gestemd. De voorzitter van het Vlaams Parlement en de delegatie van het Bureau van het Vlaams Parlement benadrukten formeel, naar mijn mening terecht, dat de motie wel gevolgen kan blijven hebben voor de verdere parlementaire afhandeling van dit ontwerp, maar dat ze zonder voorwerp wordt ten overstaan van de procedure in de Senaat.

Tenslotte hebben verschillende leden van het Bureau met betrekking tot deze procedure gewezen op de terminologie van de wet van 1980 en van ons eigen Reglement. In de bespreking werd benadrukt dat volgens artikel 72.3 van het Reglement: «Indien het overleg ... tot een oplossing leidt, wordt de procedure hervat.»

In deze omstandigheden en rekening houdend met de verklaring van de voorzitter van het Vlaams Parlement, hierin bijgetreden door de leden van zijn Bureau, werd besloten dat de procedure in de Senaat zou kunnen worden verdergezet mits aan de

reeds vernoemde voorwaarden wordt voldaan, namelijk het indienen van een amendement dat artikel 153 zou doen vervallen en het aannemen van dit amendement in het kader van de behandeling van de Senaat.

Mijnheer de Voorzitter, aangezien ikzelf medeondertekenaar ben van dit amendement, verzoek ik u het ontwerp terug te sturen naar de commissie voor de Sociale Zaken die hiervoor bevoegd is en om deze commissie onmiddellijk samen te roepen. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Coveliers.

De heer Coveliers (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, het lijkt me nodig eerst de verschillende versies te horen van wat in het overleg tussen het Vlaams Parlement en de Senaat werd gezegd. Er werd niets beslist, er werd wat «gebabbeld» en de heer Erdman heeft dat allemaal samengevat. Wij hebben trouwens ook die samenvatting gecontesteerd. Volgens mij moeten wij eerst over dat overleg spreken vooraleer we over het beruchte amendement, met de nog beruchtere motivering, beginnen. Ik zou dus graag het woord krijgen om iets over deze bijeenkomst te zeggen.

De Voorzitter. — Mijnheer Coveliers, u kunt uw uiteenzetting houden.

De heer Coveliers (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, België is een land waar men op een bijzonder rare manier aan conflictbeslechting doet. Wat is er gebeurd? De Regering heeft, via een amendement, zonder advies van de Raad van State, artikel 153 in de sociale programmawet ondergebracht. Dit artikel gaat onder meer over dienstencheques als aanvulling op de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden. Het Vlaams Parlement heeft eenparig een motie goedgekeurd, maar de motivering wordt angstvallig verzwegen. In de motie staat: «— Gelet op het gegeven dat dienstenverstrekking een typisch karakter van bijstand aan personen vertoont;

— Gelet op het feit dat de federale Regering zelf nog niet heeft uitgemaakt of de door haar voorgestelde maatregel kadert binnen het algemeen tewerkstellingsprogramma dan wel binnen de constructie van de afhankelijkheidsverzekering;».

Het Vlaams Parlement is dus eenparig van oordeel dat er hier een belangenconflict rijst, omdat de tekst van het ontwerp betrekking heeft op een materie waarvoor het Vlaams Parlement bevoegd is. De Grondwetgever heeft zo'n conflict voorzien en bepaalt dat in dat geval de Senaat met een gemotiveerd advies een uitspraak moet doen over het belangenconflict tussen de wetgevende vergaderingen.

De heer Erdman (SP). — Mijnheer Coveliers, ik ben daarnet, tijdens wat u onze «babbel» noemt, niet willen ingaan op wat u hier herhaalt. Ik doe u nu echter opmerken dat artikel 143, paragraaf 2, van de Grondwet, waarnaar u verwijst, nog niet van toepassing is. Op dit ogenblik gelden nog altijd de bepalingen ter zake van de wet van 1980.

De heer Coveliers (VLD). — Mijnheer Erdman, u hebt dezelfde slechte gewoonte als uw partijgenoot en voorzitter van het Vlaamse Parlement, die mij tijdens de vergadering daarstraks ook niet liet uitspreken. Daarom wil ik hier graag mijn standpunt volledig uiteenzetten.

In het Reglement van de Senaat staat duidelijk dat, wanneer een belangenconflict rijst, de gewone procedure pas kan worden hervat wanneer het geschil is beslecht. Wat hebben de meerderheidspartijen nu vanmiddag uitgedacht, al gaat het in feite om een vondst van de Regering? De dienstwillige leden van de meerderheid knielen natuurlijk weer, zoals zij dat ook gedaan hebben in het begin van de week met betrekking tot de besluiten van de begeleidingscommissie van de Vaste Comités van toezicht op de politie- en inlichtingendiensten. De meerderheidsfracties hebben beslist een amendement in te dienen. Ieder zinnig burger zou verwachten dat de Senaat zich uitspreekt over de inhoud van het conflict, namelijk of de desbetreffende materie een bevoegdheid is van de Gemeenschappen of van het federale Parlement. In een normale middelbare school, in een lagere school, zelfs in een kleuterschool zou men dat doen, althans volgens de hervormingen van

minister Van den Bossche. Indien er in een kleuterklas een probleem is, dan vraagt de kleuterjuf wat het probleem is. Wanneer een kleuter beweert dat een speelgoedje van hem is, maar dat iemand anders het heeft afgepakt om ermee te spelen, dan zal de kleuterjuf uitmaken van wie dat speelgoedje nu eigenlijk is.

Dus ook hier zou, om het conflict normaal te beslechten, eerst moeten worden uitgemaakt wie ter zake bevoegd is. Op vraag, verzoek, misschien zelfs eis van de Regering dienen de fractieleiders van de meerderheid echter een amendement in om het desbetreffende artikel te doen vervallen. Dat kan ik nog begrijpen, maar ik kan helemaal niet akkoord gaan met de verantwoording bij het amendement: «Zonder afbreuk te doen aan de grond van de zaak maar om de stemming en de publikatie van het wetsontwerp houdende sociale bepalingen mogelijk te maken past het dit artikel te schrappen».

Wat zal nu de situatie zijn wanneer dat amendement wordt goedgekeurd? En dat amendement zal worden goedgekeurd, want de meerderheid keurt hier alles goed wat de Regering wil. In dit geval zal de Regering gedepanneerd zijn en zal de voorzitter van het Vlaams Parlement zijn rol verder kunnen spelen, maar het belangenconflict blijft bestaan. Het Vlaams Parlement zegt immers dat er geen problemen zullen rijzen, indien wij het ontwerp zonder het desbetreffende artikel goedkeuren. Indien iemand echter een amendement indient om de oorspronkelijke tekst te herstellen, dan zal het Vlaams Parlement weer bezwaar aantekenen.

De heer Erdman heeft hier een korte samenvatting van de bespreking vanmiddag gegeven en hiermee zou het conflict opgelost moeten zijn.

Collega's, op deze wijze boren wij de geloofwaardigheid van alle instellingen van ons land nog verder de grond in. De VLD heeft de oprichting van al die instellingen niet goedgekeurd, maar nu de instellingen er zijn, wensen wij als echte democraten toch dat de wetten ter zake worden toegepast. Om de publikatie van een wetsontwerp mogelijk te maken, schrappen wij het artikel waarvoor wij volgens een ander wetgevend lichaam in ons land niet bevoegd zijn. Wij spreken ons echter niet uit over de vraag of wij bevoegd zijn. Dat houden wij in onze mouw voor een volgende keer. Dan kunnen wij dat spelletje nog eens spelen.

Hiermee kunnen wij niet akkoord gaan en wij zullen alles — maar dan ook alles — in het werk stellen om dit te beletten.

Dat de meerderheid een dergelijk loopje neemt met de logica kan ik haar niet echt kwalijk nemen. Ik maak mij geen illusies meer. Dat ze echter een dergelijk loopje neemt met de wet zelf en met zo'n essentiële vorm van geschillenbeslechting, kan ik niet aanvaarden. De meerderheid doet net alsof er, door er niet over te praten, ook geen belangenconflict meer is. Dat is net alsof oorlog of ziekte, door er niet over te praten, ook niet meer bestaan.

De heer Erdman beweert dat ik badinerend over een «babbeltje» heb gesproken. Hoe noemt hij een bijeenkomst waar eerst een vijftiental mannen en een vrouw een kop koffie of een fruitsap drinken, terwijl ze wachten op vijftien anderen? Dan wordt er wat «gebabbelde». Iemand zegt dat er unanimité is, maar andere leden van de delegatie antwoorden dat ze het daar niet mee eens zijn. Daarop besluit iemand anders, een soort God de Vader, te resumeren. Dat is het dan.

Voor ons gaat zoiets niet. Het belangenconflict is niet opgelost.

Als de meerderheid deze procedure verderzet, dan verkracht ze de Grondwet die ze zelf met veel bravoure, en zelfs met affiches in de tribune van de Kamer, heeft goedgekeurd. (*Applaus.*)

M. le Président. — La parole est à M. Hatry.

M. Hatry (PRL-FDF). — Monsieur le Président, je ne puis que donner raison à notre collègue M. Coveliers lorsqu'il émet des objections à l'égard de la présentation devant le Sénat de ce que l'on peut à peine appeler des travaux en concertation.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1995-1996
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1995-1996

Quelle est l'origine de la question? L'article 153, autour duquel tourne toute cette polémique, a été introduit par le Gouvernement sous forme d'amendement au projet déposé à la Chambre, sans consultation du Conseil d'État, alors qu'une telle démarche nous aurait probablement épargné toute cette controverse parfaitement inutile. Une habileté supplémentaire aurait été que ce soient les membres de la majorité qui introduisent l'amendement, mais on n'a même pas pensé à cette possibilité.

Nous sommes confrontés à la fois à un problème de fond et de procédure. Le problème de fond a été abordé très clairement dans la motion adoptée par le *Vlaams Parlement*. Cette motion se termine de la façon suivante: «— *Vraagt derhalve dat de Vlaamse Regering zo spoedig mogelijk in overleg treedt met de federale Regering*» — *wat waarschijnlijk niet gebeurd is* — «*over de bijstand aan personen, en verzoekt de schorsing van de procedure met betrekking tot artikel 153 van het wetsontwerp houdende sociale bepalingen.*»

Une demande est donc adressée au Gouvernement fédéral de négocier avec le Gouvernement flamand. Au lieu de cela, une lettre nous est adressée qui invoque l'article 32, paragraphe 1er, de la loi ordinaire du 9 août 1980.

Le fond du problème réside dans le fait qu'il s'agit d'une matière relative à l'assistance aux personnes. Si la Communauté française ou la *Deutschsprachige Gemeinschaft* avaient été aussi vigilantes que la *Vlaamse Gemeenschap*, elles auraient pu également invoquer cette loi et demander que le Gouvernement et le Parlement fédéraux ne traitent pas cette matière. Par conséquent, sur le fond, je crois que peu de contestations peuvent être émises.

Je me permets d'attirer l'attention sur le fait que l'amendement qui a été introduit par un certain nombre de membres et qui sera débattu tout à l'heure ne fait aucune concession sur le fond puisqu'il est ainsi libellé: «Sans préjudice quant au fond et afin seulement de permettre le vote et la publication du projet de loi portant des dispositions sociales, il convient de supprimer cet article.»

En d'autres termes, les membres de la majorité qui vont introduire un amendement ne se soucient pas du tout de l'aspect constitutionnel. Le conflit sur le fond subsiste donc totalement à la lecture de cet amendement que la fidèle majorité votera cependant tout à l'heure.

À notre indignation, et contrairement à ce que M. Erdman a dit, le président du *Vlaams Parlement* ne s'est pas basé sur un avis unanime de son Bureau. Bien au contraire, des membres du *Vlaams Parlement* nous ont rapporté l'existence d'une certaine controverse. En réalité, le Sénat veut régler le problème immédiatement sans s'occuper du fond.

Je m'interroge aussi sur le fait de savoir si la Chambre n'aurait pas dû être, elle aussi, associée à la concertation puisque, lorsque ce texte amendé lui sera renvoyé, elle aura le dernier mot et pourra maintenir le texte qu'elle a amendé sans tenir compte d'un avis du Conseil d'État.

Quant à la procédure, deux notions s'opposent: d'une part, un règlement et, d'autre part, une loi. Le Règlement du Sénat est en contradiction avec la loi, en allant plus loin qu'elle. Le cas qui nous occupe est régi par une disposition adoptée à la majorité simple le 9 août 1980 qui prévoit, en cas de conflit d'intérêts, une suspension de la procédure durant soixante jours en attendant que le problème soit réglé. Notre Règlement d'ordre intérieur prévoit tout un dispositif qui n'a d'ailleurs pas été honoré comme il le faut, me semble-t-il.

Si l'article 72, paragraphe 1er, de notre Règlement est conforme à la loi du 9 août 1980, il n'en va aucunement de même des paragraphes 2 et 3, qui prévoient une procédure. En effet, il faut tenir compte d'une certaine hiérarchie des normes. Il est évident que la loi qui prévoit le règlement des conflits d'intérêts entre institutions l'emporte, même si notre Règlement prévoit une procédure illégale par rapport à cette loi. C'est malheureusement les paragraphes 2 et 3 de cet article 72 de notre Règlement, irréguliers par rapport à la loi du 9 août 1980, qui ont été appliqués.

En conclusion, le fond du problème n'est nullement résolu étant donné la justification de l'amendement de la majorité. Quant à la forme, la procédure acceptée est tout à fait irrégulière. M. Coveliers a d'ailleurs pertinemment qualifié de *Kaffeeklatsch* la réunion que nous avons eue tout à l'heure avec les représentants du *Vlaams Parlement*. (*Applaudissements.*)

M. le Président. — La parole est à M. Nothomb.

M. Nothomb (PSC). — Monsieur le Président, je comprends que M. Hatry souhaite compliquer le problème qui nous retient aujourd'hui. Pour moi, cette question est beaucoup plus simple.

Le *Vlaams Parlement* a émis une motion pour exprimer ses inquiétudes quant à l'article 153 du projet de loi. Il a donc utilisé notre arsenal juridique pour obtenir l'interruption de la discussion de cet article. Une concertation a eu lieu, conformément à notre Règlement. Le président du *Vlaams Parlement*, au nom de son Bureau unanime, a déclaré que la procédure suivie par le Sénat ne poserait aucun problème si l'article litigieux était retiré de la discussion.

Comme l'a indiqué notre rapporteur, il appartient donc au Sénat de suivre cette voie. C'est son rôle dans l'état actuel de la procédure. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Verreycken.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de Voorzitter, tijdens de debatten in de overlegcommissie zijn de volgende zaken duidelijk geworden. Ten eerste werd er gedebatteerd over de motie van het Vlaams Parlement. Al wie deze motie heeft gelezen, weet dat zij uitgebreid handelt over de grond van de zaak: het belangenconflict. Ten tweede heeft ook ex-collega De Roo, fractieleider van een meerderheidspartij, het uitvoerig gehad over de grond van de zaak: het belangenconflict. Ten derde hebben verscheidene leden van de overlegcommissie, zowel Vlaamse parlementsleden als senatoren, gewezen op de grond van de zaak: het belangenconflict.

Door enkel artikel 153 uit de sociale programmawet te lichten en door in de verantwoording de in het slecht Nederlands gestelde formule «zonder afbreuk te doen aan de grond van de zaak» te behouden, geeft de Senaat toe dat ze zich over de grond van de zaak eigenlijk niet wenst uit te spreken en geeft daarmee een kaakslag aan het Vlaams Parlement.

Beweren geen afbreuk te willen doen aan de grond van de zaak betekent zoveel als zeggen dat de motie van het Vlaams Parlement op domheden steunt. De senatoren vinden blijkbaar dat de Vlaamse parlementsleden niets van de zaak begrijpen en zullen bijgevolg de grond van de zaak niet op de helling zetten.

Mocht het Vlaams Parlement haar motie niet intrekken en mocht de Senaat niet terugkomen op de grond van de zaak, dan blijven beide stellingen tegenover elkaar staan. De twistappel wordt dan niet weggenomen. Het belangenconflict blijft bestaan. In dat geval blijft mijns inziens de schorsingstermijn van zestig dagen lopen. Artikel 72.3 van het Reglement van de Senaat verwijst expliciet naar een oplossing. Bij het uitblijven van een oplossing moet de Senaat binnen dertig dagen een gemotiveerd advies uitbrengen. Door artikel 153 te schrappen, wordt geen oplossing aangereikt. De twistappel wordt enkel weggemoffeld; het Vlaams Parlement blijft verontrust over de belangenvermenging, de Senaat doet geen afbreuk aan de grond van het regeringsvoorstel, de schorsingstermijn van zestig dagen blijft lopen.

Eén mogelijkheid ligt voor de hand: wie ongelijk heeft, geeft dit toe. De federale Regering verklaart in dit halfroond dat zij haar bevoegdheden overschreden heeft en voortaan beslissingen in gemeenschapsaangelegenheden wenst over te laten aan het Vlaams Parlement. Consequent met deze zelfkritiek wordt de verantwoording van het amendement van de meerderheid gewijzigd. Deze verantwoording moet dan niet worden ingeleid met de woorden «zonder afbreuk te doen aan de grond van de zaak...» maar met de woorden «gezien de bevoegdheidsoverschrijding waaraan de federale Regering zich heeft bezondigd...». Op dat ogenblik liggen de zaken duidelijker en wordt de stemming en de publikatie van het wetsontwerp houdende sociale

bepalingen echt mogelijk, omdat het belangenconflict terecht door het Vlaams Parlement werd ingeroepen en de Senaat zich over de grond van de zaak heeft uitgesproken.

Door het voorwerp van het belangenconflict en de motie te laten bestaan, overschrijdt de Senaat mijns inziens zijn bevoegdheden, in die zin dat hij nalaat zich uit te spreken. Het verwijzen van artikel 153 naar de coulissen van de Senaat, lost niets op. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones.

De heer Loones (VU). — Mijnheer de Voorzitter, wat hier gebeurt is eigenlijk verschrikkelijk. Wij hebben niet deel genomen aan de besprekingen met de delegatie van het Vlaams Parlement en misschien hebben wij gemakkelijk praten, maar het schouwspel dat de meerderheid hier opvoert, is beneden alle peil. In het ene Parlement is men — ook de partijen die op nationaal niveau tot de meerderheid behoren — tot de zeer duidelijke conclusie gekomen dat de federale Regering haar bevoegdheden heeft overschreden en dat zij een domein van de wetgeving naar zich toe heeft willen halen waarmee zij niets te maken heeft.

De Senaat moet dit belangenconflict nu beslechten en dit moet ons verheugen. De Senaat zou dan ook de plaats moeten zijn waar men de verschillende opinies met elkaar kan confronteren. Wij moeten echter vaststellen dat de meerderheidspartijen van het Vlaams Parlement, die in botsing komen met hun evenknie op federaal niveau, er zelfs niet in slagen een duidelijke uitspraak te doen en een oplossing te vinden voor een eenvoudig belangenconflict. Uit het verslag van de besprekingen leid ik af dat erop aangedrongen is klare wijn te schenken. Uiteraard dringen ook wij daarop aan. Nu de Senaat voor het eerst een dergelijk overleg moet organiseren, heeft het geen zin zich tevreden te stellen met een loutere procedureoplossing waarbij men in de verantwoording nog uitdrukkelijk zegt: «zonder afbreuk te doen aan de grond van de zaak». Wij vragen om uitspraak over de grond van de zaak en voor ons kan die er slechts in bestaan dat de federale Regering eenvoudigweg erkent dat zij haar bevoegdheden heeft overschreden. (*Applaus.*)

M. le Président. — La parole est à M. Lallemand.

M. Lallemand (PS). — Monsieur le Président, ce débat l'avantage d'inaugurer une solution à une problématique particulièrement complexe qui est inscrite au cœur de l'agencement institutionnel, à savoir les conflits d'intérêts entre différentes assemblées.

Les dispositions auxquelles il est fait allusion n'entendent pas statuer sur les conflits d'intérêts mais les trancher. Le Sénat n'est pas appelé à devenir une instance juridique pour dire, par exemple, que telle disposition d'un projet ne serait pas de la compétence du Parlement. Dans le cadre de la concertation, le Sénat règle le conflit en supprimant son objet, c'est-à-dire, en l'occurrence, en supprimant l'article litigieux, ce qui est proposé et qui aura, sans aucun doute, l'agrément du *Vlaams Parlement*. Bien entendu, le problème n'est réglé qu'au niveau du Sénat; des conflits d'intérêts peuvent toujours surgir. À ce moment, on verra si la Chambre prend une autre décision que celle du Sénat. À terme, à supposer que la Chambre — qui a le dernier mot — statue et refuse l'amendement que nous aurions voté, il appartiendrait encore à la Cour d'arbitrage de régler les problèmes de compétence qui seraient posés au cours des conflits d'intérêts.

Ce que nous tranchons ici, ce sont uniquement des conflits d'intérêts et, en ce sens, la procédure suivie me semble bonne. En effet, si, après délibération en commission, nous votons un amendement qui supprime la cause du conflit d'intérêts tel qu'il est nommé par le *Vlaams Parlement*, le problème est réglé et le Parlement peut continuer son travail, ce qui me paraît être l'objectif premier d'une procédure qui vise à réduire les conflits et à les régler, et non à paralyser le travail parlementaire.

La solution suivie me semble être la bonne. Il s'agit d'ailleurs d'un cas d'école puisque le conflit est très délimité et qu'il est donc susceptible d'être aisément réglé. Profitons-en pour créer un précédent positif qui contribuera à éviter le blocage futur de nos assemblées dans des procédures qui ne seraient pas maîtrisables. Je propose donc que nous suivions la proposition du rapporteur. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Coveliers.

De heer Coveliers (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, meestal heb ik zeer veel respect voor de juridische argumentatie van collega Lallemand, maar nu meen ik toch dat hij zich vergist. Als wij zijn redenering aanhouden, dan zijn wij als het ware een «stelletje parlementaire loodgieters» die een lek moeten dichten. Of we het goed doen of niet is één vraag en hoe we het doen is een andere vraag, maar we mogen er in ieder geval niet voor zorgen dat we de oorzaak van het lek kennen en dat we de oorzaak van het probleem oplossen. Een oplossing in deze betekent voor ons het geschil «beslechten». Wij wensen dus niet het geschil ongedaan te maken door het voorstel in te trekken. Wij wensen ons over het geschil uit te spreken. Verantwoordelijkheid op zich nemen is voor de meerderheidspartijen blijkbaar te veel gevraagd.

Voor de VLD-fractie is dit geschil echter niet beslecht zo lang er geen uitspraak over gedaan is. Zo lang er geen beslissing is genomen, zullen wij de behandeling manifest onwettig voortzetten.

Wij doen niet mee aan deze zoveelste uitholling van het Parlement. Men geeft het zelfs niet meer de mogelijkheid om een geschil te beslechten. Wij kennen allen het dier dat zijn kop in het zand steekt en meent dat het dan veilig is. Het vergist zich ook. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Coene.

De heer Coene (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, omdat blijkbaar niemand zich wil uitspreken over deze zaak, wens ik een verzoek in te dienen ondertekend door 24 collega's, om over artikel 153 van het wetsontwerp houdende sociale bepalingen het advies van de Raad van State in te winnen.

M. le Président. — Mesdames, messieurs, j'ai reçu, cosignée par vingt-quatre sénateurs, une demande de renvoi de l'article 153 devant le Conseil d'État.

Le point 2 de l'article 63 de notre Règlement stipule que «le Président demande l'avis motivé de la section de législation du Conseil d'État sur le texte des propositions de loi et des amendements à des projets ou propositions de loi...».

La demande qui vient d'être déposée ne concernant que le renvoi d'un seul article d'un projet de loi devant le Conseil d'État, il ne m'appartient pas d'y répondre. (*Protestations sur les bancs de l'opposition.*)

Het woord is aan de heer Coveliers.

De heer Coveliers (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, gaat u er nu echt een Sovjet-parlement van maken?

De meerderheid maakt hier op een schandalige manier misbruik van haar getal, al betwijfel ik of ze momenteel wel in aantal is. Het is de eerste keer dat een dergelijk verzoek zo wordt geïnterpreteerd.

Wanneer u in de toekomst niet de minste medewerking meer wenst van de oppositie, dan moet u maar op die manier doorgaan.

Legitiem hebben wij het recht om het advies van de Raad van State te vragen. De Regering heeft dat blijkbaar niet aangedurfd. Dat u op ons verzoek niet wil ingaan, is manifest ondemocratisch.

M. le Président. — La parole est à M. Hatry.

M. Hatry (PRL-FDF). — Monsieur le Président, l'article 153 inséré dans le texte qui nous a été transmis par la Chambre a été amendé en commission.

Il fait actuellement l'objet d'un amendement en séance plénière, amendement qui tend à supprimer l'article.

Il serait dès lors normal qu'en tant que Président de tous les membres de cette assemblée, vous accédiez à la demande formulée par vingt-quatre sénateurs et que vous soumettiez l'ensemble de la problématique soulevée par l'article 153 à l'avis du Conseil d'État, lequel devrait se prononcer endéans le délai de trois jours.

M. le Président. — La parole est à M. Lallemand.

M. Lallemand (PS). — Monsieur le Président, cette requête mérite une délibération. Je demande donc une suspension de séance.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Verreycken.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de Voorzitter, de heer Lallemand was mij voor. Ik wou u immers vragen de eminente juristen van de meerderheid over uw voorstel te raadplegen. Zij zullen u vast en zeker terugfluiten, want als 24 senatoren vragen artikel 153 aan de Raad van State voor te leggen, dan kan niemand zich daartegen verzetten.

M. le Président. — La séance est suspendue.

De vergadering is geschorst.

— *La séance est suspendue à 17 h 50 m.*

De vergadering wordt geschorst om 17 h 50 m.

Elle est reprise à 18 h 30 m.

Ze wordt hervat om 18 h 30 m.

M. le Président. — La séance est reprise.

De vergadering is hervat.

Je mets aux voix les conclusions de la commission mixte de concertation.

Ik breng de conclusie van de gemengde overlegcommissie in stemming.

— Ces conclusions, mises aux voix par assis et levé, sont adoptées.

Deze conclusie, bij zitten en opstaan in stemming gebracht, wordt aangenomen.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Coveliers.

De heer Coveliers (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, ik weet dat u erg begaan bent met het democratisch karakter van onze vergadering. Bij een stemming bij zitten en opstaan heeft de Voorzitter weliswaar een discretionaire bevoegdheid inzake de beoordeling van het resultaat, maar zou het, gelet op de nipte meerderheid van daarnet en ten einde elke verdenking weg te nemen, niet beter zijn een naamstemming te houden?

M. le Président. — Puisqu'il y a contestation, nous nous prononçons une seconde fois sur les conclusions de la commission mixte de concertation.

Daar er protest is, spreken wij ons een tweede maal uit over de conclusie van de gemengde overlegcommissie.

— Ces conclusions, mises à nouveau aux voix par assis et levé, sont définitivement adoptées.

Deze conclusie, opnieuw bij zitten en opstaan in stemming gebracht, wordt definitief aangenomen.

M. le Président. — Nous reprendrons donc l'examen du projet de loi.

Wij zullen dus de bespreking van het wetsontwerp hervatten.

J'ai reçu une demande de consultation du Conseil d'État signée par vingt-quatre sénateurs. Cette fois, elle ne concerne plus l'article incriminé, mais deux amendements numéros 32 et 33 à l'article 153. En fonction de notre Règlement, je donne suite à cette demande, laquelle sera formulée avec l'urgence nécessaire.

Avant de reprendre la discussion, je vous propose de passer aux questions orales.

Ik stel voor nu over te gaan tot de mondelinge vragen.

Les ministres sont présents; je salue d'ailleurs la patience dont ils ont fait preuve.

Bien entendu, les votes sont reportés à une séance ultérieure.

La parole est à M. Jonckheer.

M. Jonckheer (Écolo). — Monsieur le Président, dois-je comprendre que le vote sur la proposition de résolution concernant les événements survenus au Nigeria est également reporté?

M. le Président. — L'ensemble des votes est reporté.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER BOURGEOIS AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN FINANCIËN EN BUITENLANDSE HANDEL OVER «DE EXPORTLICENTIE VOOR DE WAPENFABRIEK FN-HERSTAL VOOR DE UITBREIDING VAN EEN MUNITIEFABRIEK IN KENIA»

QUESTION ORALE DE M. BOURGEOIS AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES FINANCES ET DU COMMERCE EXTÉRIEUR SUR «LA LICENCE D'EXPORTATION ACCORDÉE À LA FABRIQUE D'ARMES FN-HERSTAL POUR L'EXTENSION D'UNE FABRIQUE DE MUNITIONS AU KENYA»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Bourgeois aan de Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel over «de exportlicentie voor de wapenfabriek FN-Herstal voor de uitbreiding van een munitiefabriek in Kenia».

Het woord is aan de heer Bourgeois.

De heer Bourgeois (CVP). — Mijnheer de Voorzitter, gisteren verscheen in de pers het bericht dat België een wapenfabriek in Kenia helpt bouwen. Kan de Vice-Eerste minister mij zeggen of dit bericht waar is? Kan België zich zo'n beslissing veroorloven, gelet op de inspanningen die worden gedaan om de toestand in het gebied rond de Grote Meren te stabiliseren? Als dit bericht klopt, welke waren dan de argumenten van de Vice-Eerste minister om deze exportlicentie toe te staan, welke procedure werd er gevolgd en hoe luidde het advies van Buitenlandse Zaken?

Volgens het persartikel zouden de geproduceerde wapens niet alleen voor Kenia zelf worden geproduceerd, maar zouden ze ook worden uitgevoerd. Bevat de licentie of het contract garanties om dit te voorkomen?

De Voorzitter. — Het woord is aan de Vice-Eerste minister Maystadt.

De heer Maystadt, Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel. — Mijnheer de Voorzitter, in antwoord op de vraag van de heer Bourgeois, wil ik in de eerste plaats benadrukken dat het hier het laatste stadium betreft van een project dat een aantal jaren geleden is opgestart.

In november 1988 werd een contract voor een bedrag van 2,4 miljard frank ondertekend tussen een Belgisch privé-bedrijf en de Keniaanse regering voor het opzetten van een productielijn voor patronen. De geplande productiecapaciteit bedraagt 18 miljoen patronen per jaar. Het gaat om munitie van een licht kaliber voor lichte wapens en jachtgeweren. De productie is uitsluitend bestemd voor de Keniaanse strijdkrachten en ligt volgens de internationale normen onder het gemiddelde. Het eventuele productieoverschot wordt door één van de operatoren overgenomen. De productie zal dus niet worden betrokken bij internationale wapentraffiek.

Het gaat om een sleutelklaar privé-contract tussen een Belgische privé-onderneming en het Keniaanse ministerie van Defensie op basis van een Keniaanse overheidsfinanciering.

De toenmalige minister van Buitenlandse Zaken heeft schriftelijk zijn instemming betuigd met de borgstelling van het hele project door de Delcrederedienst.

Het contract omvat twee aspecten. Enerzijds gaat het om bouwkundige werken en de levering van burgerlijke uitrusting voor de administratieve gebouwen. Dit deel van het dossier is van strikt burgerlijke aard, zodat er geen enkele uitvoervergunning werd uitgereikt aangezien dit niet nodig was. Voor de levering van machines voor de patronenfabriek is er wel een vergunning vereist. Het is in deze context dat in december 1995 de vergunning voor de uitrusting voor de productie van patronen werd toegekend, dus op het ogenblik dat de fabriek reeds gebouwd was. Deze uitrusting vertegenwoordigt minder dan één vijfde van de totale waarde van het contract. De vergunning werd toegekend op grond van een onderzoek van de administratie van Buitenlandse Zaken, die geen bezwaar heeft geformuleerd. Dit deel van het

contract werd niet verzekerd door de Delcrederedienst. Ik wil erop wijzen dat, indien wij de levering van deze laatste uitrusting hadden geweigerd, onze Britse, Japanse en Amerikaanse concurrenten, die hun belangstelling reeds hadden laten blijken, de plaats van het Belgische privé-bedrijf zouden hebben ingenomen.

Begin 1996 heeft de Delcrederedienst aanvaard een bijkomend deel van 273 miljoen frank te verzekeren. Dit deel heeft betrekking op burgerlijke werken voor de oprichting van administratieve gebouwen, namelijk een restaurant, een verpleegafdeling en een brandweerkazerne.

Er werd geen enkele Belgische openbare financiële steun aan deze operatie verleend. Tot op heden heeft Kenia alle verschuldigde bedragen terugbetaald die door de Delcrederedienst werden gewaarborgd.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER ANCIAUX AAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN OVER «DE HYPOCRIE TE HOUDING VAN DE BELGISCHE REGERING IN VERBAND MET HET BUITENLANDS BELEID ROND VREDE EN ONTwapENING»

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW LIZIN AAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN OVER «DE BOUW VAN EEN WAPENFABRIEK IN KENIA»

QUESTION ORALE DE M. ANCIAUX AU MINISTRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES SUR «L'ATTITUDE HYPOCRITE DU GOUVERNEMENT BELGE À PROPOS DE LA POLITIQUE ÉTRANGÈRE EN MATIÈRE DE PAIX ET DE DÉSARMEMENT»

QUESTION ORALE DE MME LIZIN AU MINISTRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES SUR «LA CONSTRUCTION D'UNE FABRIQUE D'ARMES AU KENYA»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Anciaux aan de minister van Buitenlandse Zaken over «de hypocriete houding van de Belgische Regering in verband met het buitenlands beleid rond vrede en ontwapening».

Je vous propose d'y joindre la question de Mme Lizin, adressée au même ministre et relative à la construction d'une fabrique d'armes au Kenya. (*Assentiment.*)

Het woord is aan de heer Anciaux voor het stellen van zijn vraag.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de Voorzitter, in januari 1996 heeft de Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel een exportvergunning ondertekend voor de wapenfabriek FN-Herstal voor een contract van 273 miljoen frank, waarmee FN niet enkel burgerlijke gebouwen in Kenia opzet, maar ook een munitiefabriek uitbreidt. Hiermee wordt enerzijds een bedenkelijk regime ondersteund, waarvan tal van internationale waarnemers zeggen dat het zeker geen democratisch regime is, en anderzijds een reeds zeer labiele regio in Afrika verder explosief gemaakt. Kruidvaten zoals die van Ruanda en Burundi worden op deze wijze gestimuleerd.

Naar verluidt zou de beslissing genomen zijn na een gunstig advies van de administratie van Buitenlandse Zaken. Nochtans kan moeilijk ontkend worden dat dit contract haaks staat op het beleid van preventie van gewapende conflicten, dat België en de minister van Buitenlandse Zaken officieel beleiden. Een klein land als België kan niet alle problemen in de wereld oplossen, maar zelf meespelen in de perfide wapeningspolitiek is echter misdadig.

Was de minister van Buitenlandse Zaken op de hoogte van deze beslissing? Heeft hij een gunstig advies gegeven? Welke stappen zal de minister doen om deze beslissing ongedaan te maken? Wat blijft er nog over van de geloofwaardigheid van de minister wanneer beslissingen boven zijn hoofd worden genomen? Kan de

minister nog zinvol werk verrichten indien zijn beleid wordt door-
kruist door dat van een ander regeringslid? Dient de minister hier
geen politieke consequenties aan te verbinden? Is de minister het
ermee eens dat zulke hypocriete houding van de Regering haar
alle krediet ontnemt bij de publieke opinie in binnen- en buiten-
land?

M. le Président. — La parole est à Mme Lizin pour poser sa
question.

Mme Lizin (PS). — Monsieur le Président, ma question
concerne le même sujet mais la tonalité sera quelque peu diffé-
rente.

Tout d'abord, le ministre peut-il confirmer les informations
publiées dans divers journaux à propos des licences d'exportation
octroyées pour la construction d'une fabrique d'armes et de munitions
à Eldoret, au Kenya?

En outre, peut-il nous préciser quelle a été — à différents
moments — l'intervention du Gouvernement belge à cet égard?

Enfin, le ministère des Affaires étrangères considère-t-il cette
politique comme compatible — le Sénat en a longuement débattu —
avec celle que nous souhaitons voir menée, sur le plan diplomatique,
dans la région des Grands Lacs?

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Derycke.

De heer Derycke, minister van Buitenlandse Zaken. — Mijn-
heer de Voorzitter, om verdere moeilijkheden bij de interpretatie
van dit dossier te vermijden, is het nodig uitvoerig de rol van
Buitenlandse Zaken bij de procedure voor het afleveren van de
wapenuitvoerlicenties toe te lichten.

Ik ben blij dat de Vice-Premier hier aanwezig is en zelf al
geantwoord heeft op de vorige vraag zodat het voor iedereen
duidelijk wordt dat wij beiden hetzelfde zeggen. Op het einde van
het FN-verhaal dreigen we een hele reeks verwijten te moeten
incasseren, terwijl de beslissingen werden genomen *in tempore
non suspecto*.

De verantwoordelijkheid van de minister van Buitenlandse
Zaken bij het uitbreiden van de wapenuitvoerlicenties is de
voorbijge jaren gewijzigd.

Er vallen twee periodes te onderscheiden. Een eerste periode is
de periode waarin de «oude wet» van kracht was. Deze periode is
overigens uitgelopen op een regeringscrisis. De eerste beslissingen
inzake het contract waarvan vandaag sprake, werden gemaakt in
die eerste periode. Volgens de oude wet moesten alle aanvragen
voor wapenuitvoerlicenties worden voorgelegd aan een
interministerieel comité, dat met consensus besliste. In 1988, de
periode waarin dit dossier werd ingediend en grotendeels goedge-
keurd, zaten in dit comité onder meer vertegenwoordigers van de
ministers van Buitenlandse Zaken en Buitenlandse Handel en ook
van de minister van Ontwikkelingssamenwerking, de heer André
Geens.

U zult het mij niet kwalijk nemen dat ik dit zeg, mijnheer
Anciaux.

In 1991 heeft deze besluitvorming tot onenigheid geleid binnen
de laatste Regering-Martens. De Volksunie is toen uit de Regering
getreden en uiteindelijk is de Regering over dit conflict gevallen.

Een tweede periode begint op 16 maart 1992. Op dat ogenblik
was de «wapencompound» van dit contract al grotendeels uitge-
voerd en waren wij reeds beland bij de prefase van het civiele deel
van het dossier. In 1992 werd het interministerieel comité door een
koninklijk besluit afgeschaft en werd er een nieuwe procedure
ingevoerd, die de verschillende gevoeligheden betreffende wapen-
dossiers in de twee landsgedeelten weerspiegelt. Voortaan beslist
een Nederlandstalige minister over de dossiers uit Vlaanderen en
de dossiers uit Brussel die in het Nederlands worden ingeleid. Een
Franstalige minister beslist over de dossiers uit Wallonië en de
dossiers uit Brussel die in het Frans worden ingeleid.

Op 5 augustus 1991 werd intussen ook een nieuwe wet op de
wapenuitvoer goedgekeurd. De artikelen 4 tot en met 8 van die
wet leggen criteria vast voor wapenleveringen. Zo mogen wapen-
leveringen niet strijdig zijn met de belangen van België of met de

internationale doelstellingen die België nastreeft. Zij mogen ook
niet bijdragen tot het schenden van mensenrechten. De landen van
bestemming mogen evenmin in een burgeroorlog verwickeld zijn
of terreurdaden steunen. Op 5 augustus 1991 stond de wapenfabriek
in Kenia er eigenlijk al.

Lors de la formation du Gouvernement actuel et conformément
à l'arrêté royal du 16 mars 1992, la compétence pour les dossiers
francophones a été attribuée à M. Maystadt, Vice-Premier minist-
ter, et à moi-même, pour les dossiers néerlandophones.

Bij mijn aantreden als minister van Buitenlandse Zaken heb ik
besloten de rol van mijn departement bij het uitreiken van wapen-
uitvoerlicenties aan te passen aan de wet van 5 augustus
1991 en aan het koninklijk besluit van 16 maart 1992. Ik wilde
immers geen verantwoordelijkheid nemen voor zaken waarvoor
ik uiteindelijk niet besliste. Op 8 december 1995 heb ik in overleg
met het kabinet van Vice-Eerste minister Maystadt een interne
nota verspreid, waarin de rol van de directeur-generaal van de
Politiek wordt beperkt tot het opmaken van een feitelijk verslag
over de conformiteit van de aanvraag met de criteria van de wet
van 5 augustus 1991. Sedertdien spreekt de directeur-generaal van
de Politiek zich niet meer uit over de politieke wenselijkheid van
de wapenleveringen. Elke verantwoordelijke minister kan bij het
behandelen van een dossier dus wel een beroep doen op de direc-
teur-generaal voor het verkrijgen van de nodige basisinformatie,
zodat hij met kennis van zaken zijn verantwoordelijkheid ter zake
kan nemen. De minister van Buitenlandse Zaken moet zelfs geen
advies geven.

Dans le cas qui nous intéresse les deux ou trois directeurs gé-
néraux politiques qui se sont succédé ont donc émis un avis favora-
ble à l'adresse des ministres Urbain et Maystadt. J'ai la conviction
que ces directeurs-généraux ont agi en leur âme et conscience, sur
la base des éléments objectifs dont ils disposaient.

Begin 1996 werd, zoals Vice-Eerste minister Maystadt bena-
drukte, geen besteding gevraagd, maar wel de borgstelling van de
Delcrededienst voor het laatste onderdeel van het FN-project.
Die werd aanvaard. Het ging om het civiele onderdeel — vooral
administratieve gebouwen — van een militair contract gesloten in
1988. De bouw van de fabriek werd grotendeels gerealiseerd in de
periode 1988-1994 en in 1992 was FN al volledig betaald.

Dit project was bovendien gekoppeld aan een dossier over de
aanvoer van water en elektriciteit in een vrij onherbergzaam
gebied. Cynisch gezien, zou men kunnen zeggen dat deze basis-
diensten de plaatselijke bevolking nog voordelen kunnen opleve-
ren.

Wat de vragen van de heer Anciaux en mevrouw Lizin betreft of
zulke contracten stroken met ons huidig Afrika-beleid, dat gericht
is op preventieve diplomatie en het voorkomen van conflicten,
kan ik resoluut het volgende antwoorden. Indien een Vlaamse
firma mij vandaag een toelating zou vragen met betrekking tot de
export van een wapenfabriek naar Afrika, zou ik deze weigeren.
In dit verband vestig ik er overigens de aandacht op dat ik in de
hoedanigheid van staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwer-
king het verzoek heb afgewezen voor een ABOS-financiering voor
de opleiding van het technisch personeel van deze fabriek. Het is
evident dat deze fabriek niet als een wapenleverancier in de regio
mag dienen zoals Vice-Eerste minister Maystadt vandaag in
Kamer en Senaat heeft uitgelegd.

Indien de heer Anciaux de beslissingsverantwoordelijkheid in
dit soort zaken opnieuw zou willen leggen bij de federale over-
heid, kan ik hem antwoorden dat ik in deze materie heel stringent
zou optreden. Tot nader order moeten zowel de Vice-Eerste
minister als ikzelf de taakverdeling respecteren zoals die tussen
Walen en Vlamingen in 1992 werd afgesproken.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Anciaux voor een
replik.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de Voorzitter, vooral het
laatste gedeelte van het antwoord van minister Derycke was inte-
ressant. Hij gaf de Vice-Eerste minister in feite een morele
kaakslag door uitdrukkelijk te verklaren dat hij zo een project in
Afrika vandaag niet zou goedkeuren omdat dit de lont aan het
kruidvat zou kunnen steken.

De heer Maystadt, Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel. — Ik ervaar de woorden van minister Derycke niet als een kaakslag. Indien een Waalse firma thans soortgelijke aanvraag van een nieuw project in Kenia zou indienen, zou ik de goedkeuring weigeren.

De heer Anciaux (VU). — U zegt dit vandaag, maar destijds hebt u het project toch goedgekeurd.

De heer Maystadt, Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel. — Ik zou een nieuwe aanvraag weigeren goed te keuren, want de context is vandaag anders.

De heer Anciaux (VU). — Toen dit project in 1988 werd opgestart, ging het volgens de Vice-Eerste minister over 2,4 miljard. Voor zover ik weet, gaat het in totaal over 3 miljard.

Bij deze zaak waren een aantal Belgische regeringsleden betrokken die vandaag nog moeilijk in die hoedanigheid ter verantwoording kunnen worden geroepen. Ik denk aan de heren Geens, Tindemans, Eyskens en Urbain. Als toenmalig staatssecretaris was de huidige minister van Buitenlandse Zaken in 1992 echter persoonlijk betrokken bij het ondertekenen van een akkoord in Kenia.

Mijnheer de Voorzitter, graag vernam ik van de minister welke zijn precieze verantwoordelijkheid was als toenmalig staatssecretaris bij het tot stand komen van dit project en welke de inhoud was van het akkoord dat hij in Kenia heeft ondertekend.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Derycke.

De heer Derycke, minister van Buitenlandse Zaken. — Mijnheer de Voorzitter, in 1992 heb ik in Kenia de bilaterale overeenkomst tussen België en Kenia inzake ontwikkelingssamenwerking ondertekend. Met de toepassing van deze overeenkomst wordt de gehele ontwikkelingssamenwerking met Kenia geheroriënteerd naar de basissector. Op het verzoek van de Keniaanse autoriteiten om de opleiding van Kenianen in België te financieren heb ik geweigerd in te gaan.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Anciaux.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de Voorzitter, de minister beweert dus dat hij destijds geen enkele beslissing heeft genomen inzake het gewraakte project.

Dat neemt niet weg dat het tot de opdracht van de minister van Buitenlandse Zaken behoort om toezicht uit te oefenen op de activiteiten van de Belgische ambassadeurs in het buitenland. De Belgische ambassadeur in Kenia, mevrouw Noppen, heeft een vreemde rol gespeeld bij het tot stand komen van dit project. De naam van deze dame werd genoemd in verscheidene dossiers, onder andere in de zaak-Modulnet. In de nabije toekomst zal moeten blijken of zij al dan niet daadwerkelijk in dit dossier heeft bemiddeld.

Belangrijk om weten is dat de fabriek in Kenia de persoonlijke eigendom is van drie bekende figuren: de heer Moi, president van Kenia, en de heren Biwot en Sartoti, vice-presidenten. Voor zijn democratische ingesteldheid staat dit driemanschap niet hoog aangeschreven, hun betrokkenheid bij een aantal politieke moorden is genoegzaam gekend. Beweren dat tussen dit project en de politieke wereld te Kenia weinig of geen banden bestaan klinkt vreemd als men weet dat de fabriek de persoonlijke eigendom is van drie regeringsleden die met dit project een herstelbeleid trachten te voeren in Afrika. De centrale ligging tegen Uganda, Sudan en Tanzania en de nabijheid van de kruitvaten Ruanda en Burundi is hieraan niet vreemd. De uitrustingsstukken voor deze fabriek werden geleverd onder het label verbruiksgoederen en werden vervoerd naar Eldoret met VN-vrachtwagens. Dit alles doet vragen rijzen.

Binnen dit project wordt op het ogenblik werk gemaakt van opleidingskampen voor het veiligheidspersoneel van de president. Ook dat wijst op meer dan de aanmaak van patronen voor de olifantenjacht. Er zijn overigens al enkele slachtoffers gevallen.

M. le Président. — Monsieur Anciaux, puis-je vous demander de conclure ?

De heer Anciaux (VU). — Dat mag u zeker vragen, mijnheer de Voorzitter. Kopstukken van de Hutu's sluiten met de steun van president Moi contracten af en zijn zich aan het herbewapenen. Men kan toch moeilijk beweren dat België hierin geen verantwoordelijkheid draagt. De minister sprak over een zwarte lijst. Wat moet er nog meer gebeuren om duidelijk te maken dat Kenia op het ogenblik geen democratie is, dat de mensenrechten er geschonden worden en dat het land de regio in gevaar brengt? Wat moet er nog meer gebeuren om het land op de zwarte lijst te zetten, ook al werd het project vroeger opgestart en nadert het nu zijn voltooiing? Ik lach met de uitspraak van de Vice-Premier dat het hier enkel om burgerlijke gebouwen gaat. Hij weet even goed als ik dat geen enkel project zomaar kan worden opgesplitst en dat hier duidelijk militaire doeleinden in het spel zijn. Wat moet er meer gebeuren om zo een land inderdaad op de zwarte lijst te zetten?

Tot slot vraag ik mij nog het volgende af. Ook al is de minister van Buitenlandse Zaken niet rechtstreeks verantwoordelijk, hoe is het mogelijk dat een project dat fundamenteel ingaat tegen zijn bezorgdheid om te komen tot een stabiele politieke situatie en tot ontwapening, hem ertoe heeft gebracht zijn morele en politieke keuzen opzij te schuiven, enkel en alleen omwille van de economische belangen van een bepaalde firma? Als hij zegt dat hij dit project nooit zou hebben goedgekeurd, dan geeft hij mij dus eigenlijk gelijk.

M. le Président. — La parole est à Mme Lizin pour une réplique.

Mme Lizin (PS). — Monsieur le Président, il avait été décidé de ne citer aucun nom d'ambassadeur dans le cadre de cette affaire. Je tiens toutefois à prendre avec fermeté la défense de l'ambassadrice de l'époque, car deux ambassadeurs, dont l'un était d'une autre appartenance politique, lui ont succédé. Elle est donc loin d'avoir été la seule personne concernée par ce dossier.

Il me semble incorrect de faire porter des responsabilités par des fonctionnaires de l'État. Je souhaiterais dès lors que l'on reconnaisse clairement que la responsabilité particulière de notre ambassadrice n'était pas engagée à ce moment-là.

En 1988, le Kenya ne faisait l'objet d'aucune critique et constituait même un paradis pour vacanciers. Les événements qui se sont produits dans la région des Grands Lacs ont entraîné au Kenya une situation de plus en plus difficile qui est à l'origine des problèmes qui se posent au ministre.

En 1996, après les événements du Rwanda, et le génocide en particulier, la poursuite de la négociation, sans un minimum de garanties supplémentaires, est problématique.

Je plaide pour que la discussion à mener avec le gouvernement du Kenya ait lieu en toute connaissance de cause et je suis sûre que le ministre s'y emploie. Des enjeux bien plus importants pour la Belgique que la discussion relative à cette fabrique existent au Kenya. Ils sont essentiels pour la compréhension de ce qui s'est passé au Rwanda.

En conclusion, je souhaiterais que le ministre nous dise comment il envisage aujourd'hui la discussion de l'ensemble des matières avec le Kenya.

M. le Président. — La parole est à M. Derycke, ministre.

M. Derycke, ministre des Affaires étrangères. — Monsieur le Président, je ne suis plus compétent en matière de Coopération au Développement. Cependant, je constate, sans doute comme le ministre Maystadt, que, dans l'état actuel des choses, cette fabrique pose des problèmes importants.

En 1988, tout allait bien au Kenya et nos relations avec ce pays étaient tout à fait normales. C'est dans ce contexte que les directeurs généraux politiques ont fourni des avis aux ministres compétents.

Depuis un an, la situation a changé, mais cela ne signifie pas que nous devons cesser d'aider ce pays. N'oublions pas que, lorsque des événements se produisent en Afrique centrale, nous

devons toujours faire appel au Kenya pour rapatrier nos compatriotes et difficulté au Rwanda et au Burundi. Il y a donc du pour et du contre.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER VERREYCKEN
AAN DE EERSTE MINISTER OVER «DE CAMPAGNE
'MELDPUNTEN RACISME' VAN PATER LEMAN»

QUESTION ORALE DE M. VERREYCKEN AU PREMIER
MINISTRE SUR «LA CAMPAGNE DU PÈRE LEMAN
POUR LES SERVICES LOCAUX CONTRE LE RACISME»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Verreycken aan de Eerste minister over «de campagne 'Meldpunten Racisme' van pater Leman».

Het woord is aan de heer Verreycken.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de Voorzitter, aan alle parlementsleden, kamerleden en senatoren werd een affiche gestuurd met publiciteit voor een gratis verklikkingstelefoon, onder het motto «Meldpunten Racisme».

De begeleidende brief verduidelijkt dat men kan klikken over daden die strafbaar werden door de wet van 30 juli 1981 ter bestrafing van bepaalde door racisme en xenofobie ingegeven daden. Dezelfde brief leert dat Belgen en niet-Belgen, slachtoffers en getuigen, jong en oud, worden opgeroepen om klachten, getuigenissen en informatie over racisme en discriminatie te spuien via deze verklikkingstelefoon.

Werd deze campagne opgezet omdat er langs de gewone gerechtelijke kanalen te weinig stof wordt aangeboden om het bestaan van het Centrum Leman te verantwoorden? Met welke privé-instanties werden samenwerkingsverbanden opgezet in verband met dit initiatief? Wat is de kostprijs van deze campagne?

Vermits de brief en de affiche aan alle parlementsleden werden verzonden, is het de bedoeling dat senatoren en kamerleden klikken of omgekeerd? Betreft het hier een oproep tot kinderen om over hun ouders informatie te verstrekken aan het Centrum Leman, of moeten ouders over hun kinderen telefoneren?

Is het gezien de ernst en de afschuwelijkheid van de veronderstelde misdrijven, niet aangewezen dat meteen bevestiging voor de geklikte beschuldigingen wordt gezocht bij middel van huiszoekingen, ondervragingen, inquisitorisch afgedwongen bekentenissen? Kan niet worden overwogen om, bij herhaling, de misdadigers te onderwerpen aan het afluisteren van hun telefoongesprekken of aan het bestendig schaduwen van de snode misdadigers van deze misdrijven?

De Voorzitter. — Het woord is aan minister De Clerck, die antwoordt namens de Eerste minister.

De heer De Clerck, minister van Justitie. — Mijnheer de Voorzitter, de organisatie van de «Meldpunten Racisme» is helemaal conform de aanbevelingen van de Adviescommissie tegen racisme en xenofobie van de Europese Unie, de zogenaamde Commissie-Kahn. Deze commissie werd eertijds geïnstalleerd onder voorzitterschap van de heer Kahn, een Frans onderdaan en een gerenomeerd bestrijder van racisme en xenofobie. De commissie kwam er op voorstel van Frankrijk en Duitsland en is een initiatief van de Raad van ministers van de Europese Unie.

In haar eindrapport doet de commissie de aanbeveling om de haalbaarheid te bestuderen van een Europees waarnemingscentrum tegen racisme en xenofobie. Dit zou dan samenwerken met de nationale centra tegen racisme en xenofobie, die op hun beurt hun dienst zouden decentraliseren. Zoiets bestaat al in een goed uitgewerkte vorm in Nederland en in het Verenigd Koninkrijk. Het is de bedoeling een netwerk te creëren van internationale, nationale en lokale centra, die elementen verzamelen rond de problematiek van racisme en xenofobie.

De heer Verreycken spreekt ten onrechte van verklikkingstelefoons. Het gaat om ombudsdiensten die openstaan voor iedereen — van welke afkomst ook — die een concrete klacht of wrevél wil uiten over het lokaal multicultureel samenleven.

De brief en de affiche waarin de meldpunten worden bekend gemaakt, werden aan alle parlementsleden verzonden, ook aan de leden van de partij van de heer Verreycken. Het initiatief verloopt dus in alle democratische transparantie. Het is niet de bedoeling om die meldpunten stiekem te organiseren.

De totale kostprijs van deze campagne bedraagt 240 000 frank en wordt gedragen door een van de programma's van de Commissie van de Europese Unie.

De samenwerkingsverbanden die worden opgezet, staan open voor alle mensen en bewegingen die constructief en in alle openheid willen meewerken aan een harmonieuze samenleving en aan het oplossen van concrete wrevelpunten.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Verreycken voor een repliek.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de minister voor het antwoord, maar ik blijf erbij dat het volgens de begeleidende brief van het Centrum voor racismebestrijding en gelijkheid van kansen de bedoeling is een netwerk van verklikkers op te zetten. Er werden meldpunten opgestart, die inderdaad open staan voor iedereen. Men roept echter de mensen op om via de telefoons te vertellen wat er allemaal op hun lever ligt en te zeggen wie zich bezondigt aan daden die door wet op het racisme worden bestraft. Een dergelijk netwerk van verklikkers doet mij denken aan Stasi- of KGB-toestanden. Het lijkt volgens mij op een piramide van verklikkers die allerlei informatie doorbellen langs groene nummers. Dat het groene nummers zijn zal wel een toeval zijn en geen politieke bedoeling hebben.

Ik heb daar bedenkingen bij. Ik vrees dat het hier eigenlijk gaat om een manoeuvre om het tekort aan meldingen langs de gewone gerechtelijke kanalen op te vangen. Bij het gerecht komen er te weinig meldingen van racisme binnen om de leefbaarheid van het centrum van de heer Leman te verantwoorden en daarom moet er een net van verklikkers worden opgezet. Ik heb daar grote problemen mee.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

QUESTION ORALE DE M. DESTEXHE AU MINISTRE DE
LA SANTÉ PUBLIQUE ET DES PENSIONS SUR «LA
MALADIE DE LA VACHE FOLLE»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER DESTEXHE AAN
DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID EN PEN-
SIOENEN OVER «DE GEKKE-KOEIENZIEKTE»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Destexhe au ministre de la Santé sur «la maladie de la vache folle».

La parole est à M. Destexhe.

M. Destexhe (PRL-FDF). — Monsieur le Président, ce midi, je suis allé au restaurant «Le Koutoubia» situé non loin d'ici. Comme j'y commandais un couscous agneau-bœuf, le restaurateur me dit: «Par les temps qui courent, je vous déconseille le bœuf. Limitez-vous plutôt à l'agneau.»

Il me paraît superflu de vous décrire longuement la situation, monsieur le ministre.

J'aimerais que vous nous informiez sur les répercussions, en Belgique, de la maladie de la vache folle afin de rassurer les consommateurs belges et de veiller à ce que les producteurs de viande belge ne soient injustement pénalisés à la suite d'un climat de psychose inutile.

Pourriez-vous me préciser les points suivants, monsieur le ministre?

Quelles quantités de bœuf anglais ont été importées en Belgique au cours des derniers mois ?

De la viande anglaise est-elle encore disponible sur le marché ? Prévoyez-vous des mesures en la matière ?

Envisagez-vous une campagne de communication pour informer les consommateurs des dangers réels ?

M. le Président. — La parole est à M. Colla, ministre.

M. Colla, ministre de la Santé publique et des Pensions. — Monsieur le Président, la présente question concerne des échanges intracommunautaires et, depuis l'ouverture des frontières, les services vétérinaires ne tiennent plus de statistiques.

Dès lors, monsieur Destexhe, je vous communiquerai des chiffres émanant de l'Institut national de statistiques et se rapportant à l'année 1994.

Au cours de cette année, 3 287 veaux vivants, de moins de six mois, ont été importés de Grande-Bretagne, ainsi que 3 586 tonnes de viande fraîche et 3 tonnes de produits à base de viande. Je précise, car c'est important, que ces importations ne sont pas nécessairement destinées au marché belge. En effet, les chiffres mentionnés comprennent également les produits dits de transit.

Comme vous le savez, mon collègue M. Pinxten, responsable en matière d'agriculture, et moi-même avons décidé d'interdire les importations de bœuf anglais. La Commission européenne s'est également prononcée, à l'unanimité, en faveur d'une interdiction en ce sens.

Cependant, d'autres problèmes se posent en ce qui concerne, entre autres, les produits dérivés. Il convenait par ailleurs de s'interroger sur la destination à donner à la viande stockée, notamment dans les ports, et importée peu de temps avant l'entrée en vigueur de l'interdiction frappant les produits en provenance de la Grande-Bretagne.

En collaboration avec mon collègue, j'ai pris un arrêté précisant que les viandes bovines d'origine britannique, qui se trouvaient déjà en Belgique avant l'interdiction d'importation, sont placées sous saisie provisoire. Les services de l'Institut d'expertise vétérinaire dépendant de la Santé publique sont chargés de veiller à l'application de cet arrêté royal.

Mon collègue de l'Agriculture et moi-même sommes convenus d'étudier, dans les jours qui viennent, le problème de la viande conservée. Je précise que ce stock n'est pas très important.

Hier encore, des questions m'ont été adressées concernant les produits dont la fabrication est à base de viande bovine comme, par exemple, les cosmétiques et les médicaments. Sur ce point, je puis rassurer tout le monde : des vérifications ont été opérées en la matière et aucun problème ne se pose.

Pour ce qui est de la communication à destination de la population, des informations ont été diffusées, par le biais des médias, au sujet de l'importation. Pour la viande stockée, les cosmétiques et les médicaments, il n'existe aucun risque. Il a par ailleurs été communiqué que de nombreux distributeurs retiraient de la circulation des produits à risque et, enfin, qu'en cas de doute pour des produits contenant de la viande bovine, les consommateurs pouvaient toujours s'adresser pour information aux commerçants.

Je précise enfin qu'en Belgique, aucun cas suspect n'a été relevé chez nos agriculteurs. En outre, en ce qui concerne les produits à base de viande bovine, aucune indication n'exige de prendre des mesures supplémentaires.

M. le Président. — La parole est à M. Destexhe pour une réplique.

M. Destexhe (PRL-FDF). — Monsieur le Président, je remercie le ministre de sa réponse, mais je crois qu'il devrait faire des efforts supplémentaires en matière de communication car, à mon avis, les informations qu'il nous a données sont ignorées par une grande partie de la population.

Il me semble que s'installe un climat de mini-psychose qu'il vous revient, monsieur le ministre, de prévenir par tous les moyens.

M. le Président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW LEDUC AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN OVER «DE HARMONISERING VAN DE STATUTEN VAN DE POLITIEDIENSTEN»

QUESTION ORALE DE MME LEDUC AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE L'INTÉRIEUR SUR «L'HARMONISATION DES STATUTS DES SERVICES DE POLICE»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van mevrouw Leduc aan de Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «de harmonisering van de statuten van de politiediensten».

Het woord is aan mevrouw Leduc.

Mevrouw Leduc (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, in het kader van de lancering van de interpolitiezones heeft de Vice-Eerste minister op één na alle provincies bezocht en met bijna alle burgemeesters daarvan een onderhoud gehad. Hierbij werd herhaaldelijk aangedrongen op de gelijkenschakeling van de diverse politiediensten.

Bij de recente weekendoperaties, waarbij het personeel van rijkswacht en politie in een gezamenlijke actie de geldtransporten heeft begeleid en die voor de rijkswacht alleen al een meerkost aan overuren van 12 miljoen frank betekenden, werden de rancunes van de uiteenlopende geldelijke statuten duidelijk verwoord. Bij de concretisering van de interpolitiezones zal de vraag naar gelijk loon voor gelijk werk ongetwijfeld met nog meer nadruk worden gesteld.

Kan de Vice-Eerste minister mij antwoorden op volgende vragen ? Zal hij stappen doen om tot een harmonisering te komen van het geldelijk, administratief, sociaal, tuchtrechtelijk en syndicaal statuut van de verschillende politiediensten ? Kan hij de continuïteit van de primaire politiediensten verzekeren in de gemeenten die nacht- en weekendprestaties compenseren door het dubbel recupereren van het aantal gepresteerde uren ?

De Voorzitter. — Het woord is aan Vice-Eerste minister Vande Lanotte.

De heer Vande Lanotte, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Mijnheer de Voorzitter, ik ben bijzonder blij dat ik vandaag precies hetzelfde antwoord kan geven als vorige dinsdag, toen mevrouw Leduc mij deze vraag ook al stelde.

Bij mijn bezoek aan de negen provincies heb ik inzake het geldelijk statuut van de rijkswacht en de politie steeds herhaald dat de harmonisering zou betekenen dat zowel rijkswacht als politie meer zouden betaald krijgen. Die zou neerkomen op een meerkost van 10 miljard voor de gemeenten en 10 miljard voor de federale overheid. Dit is budgettair niet mogelijk. Daarom heb ik gevraagd dat alle overheden hun verantwoordelijkheid nemen en ten overstaan van de politie te verdedigen dat zij voor het geleverde werk een behoorlijk loon verdienen en dat een hogere verloning hoe dan ook uitgesloten is.

Wat het syndicaal statuut betreft is het nooit mijn bedoeling geweest tot een harmonisering te komen. Vandaag opnieuw een discussie beginnen over de verschillen die er inderdaad bestaan, zou overigens alleen maar slechtere resultaten opleveren.

Wat het nachtwerk betreft herhaal ik dat er geen veiligheidscharter voor de interpolitiezones kan worden goedgekeurd, zolang er geen akkoord is over de nachtpatrouilles. Ik kan hieromtrent dus geen garantie geven, zolang wij niet minstens tot bepaalde afspraken zijn gekomen.

Tenslotte, ongenoegen is er altijd wel waar iemand wat minder verdient dan een collega. Het personeel zelf begint stilaan wel te begrijpen dat van deze Regering niet moet verwacht dat zij 20 miljard meer zou uitgeven aan lonen. Wij willen blijven investeren in

meer veiligheid, niet in een loonsverhoging. Na de verhoging van de barema's onder de vorige Regering kan een hogere verloning geen prioriteit zijn.

De Voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Leduc voor een repliek.

Mevrouw Leduc (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, de Vice-Eerste minister heeft vorige dinsdag mijn vraag slechts gedeeltelijk beantwoord en alleszins niet wat de aspecten betreft die ik vandaag opnieuw ter sprake breng.

De Vice-Eerste minister stelt dat er niet meer zal worden betaald voor nacht- en weekendprestaties. Hij zal echter moeten toegeven dat het niet te verdedigen is dat een rijkswachter tijdens het voorbije weekend 10 à 15 000 frank meer heeft gekregen, voor hetzelfde werk, dan zijn collega van de politie. Dit is een splijtzwam die zal moeten worden verwijderd als hij de interpolatiezones behoorlijk wil laten functioneren.

De Voorzitter. — Het woord is aan Vice-Eerste minister Vande Lanotte.

De heer Vande Lanotte, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Ik daag mevrouw Leduc uit om mij één rijkswachter te noemen die vorig weekend 10 of 15 000 frank meer verdiend heeft dan zijn collega's van de politie.

Mevrouw Leduc (VLD). — Mijnheer de Vice-Eerste minister, een rijkswachter krijgt tijdens het weekend voor al het werk dat hij/zij doet tussen 0 uur vrijdagavond en 24 uur zondag- of maandagnacht 145 pct. van dit loon meer uitbetaald. Voor een rijkswachter betekent dat 10 à 15 000 frank meer voor een prestatie van een heel weekend.

De Voorzitter. — Het woord is aan Vice-Eerste minister Vande Lanotte.

De heer Vande Lanotte, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Mijnheer de Voorzitter, volgens de berekening van mevrouw Leduc zouden die rijkswachters 10 000 frank per dag en 300 000 frank per maand verdienen. Dat toont aan hoe zij de zaken volgt. Zij zegt dat een rijkswachter op een zondag 10 tot 15 000 frank meer verdient dan een politieman. Zij mag mij met zo'n rijkswachter in contact brengen, ik zal hem met plezier een glaasje champagne aanbieden. Zij zal hem niet vinden.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER GORIS AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN ECONOMIE EN TELECOMMUNICATIE OVER «DE AUTEURSRECHTEN TOEGEPAST DOOR SABAM»

QUESTION ORALE DE M. GORIS AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE L'ÉCONOMIE ET DES TÉLÉCOMMUNICATIONS SUR «LES DROITS D'AUTEUR APPLIQUÉS PAR LA SABAM»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Goris aan de Vice-Eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie over «de auteursrechten toegepast door SABAM».

Het woord is aan de heer Goris.

De heer Goris (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, onlangs drukten verscheidene toneelgroeperingen de bezorgdheid uit over de grote onkosten die auteursrechten met zich meebrengen. Vooral kleinere verenigingen zijn hiervan de dupe. SABAM bevestigde ons dat in een speciaal tarief werd voorzien voor opvoeringen in zalen met minder 100 plaatsen, maar de praktijk

toont aan dat hiermee geen rekening wordt gehouden. De tarieven die de organisatie toepast in het amateurtoneel verschillen naar gelang het gaat om een toneelstuk dat volledig of slechts gedeeltelijk beschermd is, naar gelang het aantal bedrijven, de duur van het stuk en het al dan niet aanwezig zijn van enige muzikale omlijsting.

Het grote probleem bestaat er echter in dat er nooit een gedetailleerde tariefverantwoording wordt toegevoegd op basis waarvan de prijs wordt berekend. Nergens wordt bijvoorbeeld vermeld welk bedrag naar auteur, vertaler en SABAM gaat.

Een tweede probleem dat wordt aangekaart, betreft de verplichting door SABAM om de nodige brochures aan te kopen bij een bepaalde firma of auteursbureau. De kwaliteit van deze brochures laat, ondanks de huidige technische middelen, sterk te wensen over. Bovendien zijn ze veel te duur.

Graag had ik van de minister het volgende vernomen.

Ten eerste is het juist dat kleinere toneelverenigingen het slachtoffer zijn van de onkosten die voortvloeien uit de verschuldigde auteursrechten?

Ten tweede, wat is de juiste reglementering ter zake?

Ten derde, hoe is het gesteld met de gedetailleerde tariefverantwoording?

De Voorzitter. — Het woord is aan minister De Galan, die antwoordt namens de Vice-Eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie.

Mevrouw De Galan, minister van Sociale Zaken. — Mijnheer de Voorzitter, de Vice-Eerste minister heeft mij verzocht het volgende antwoord te verstrekken.

Ten eerste int SABAM een percentage op de bruto theaterontvangsten. Dit percentage is verschillend naargelang het gaat om amateurstoneel, beroepstoneel, enz. Binnen deze categorieën variëren de minima tussen een bepaald bedrag en het dubbele naargelang het aantal plaatsen 50, 100 of meer. Met de situatie van de kleine toneelgezelschappen wordt eveneens rekening gehouden.

Ten tweede, de reglementering wordt bepaald door de wet van 30 juni 1994 op het auteursrecht en is onderworpen aan het toezicht door een afgevaardigde van de minister van Justitie.

Ten derde, het detail van de tarieven kan door elke belangstellende worden aangevraagd bij SABAM. SABAM behoudt een commissie van 10 pct. op de bijdragen betaald door de professionele theaters en van 20 pct. van de bijdragen betaald door de amateurtheaters. Het saldo wordt aan de titularissen van de auteursrechten gestort, onder meer aan de auteur en aan de vertaler, die onderling over de verdeling beslissen.

Wat de brochures betreft, kan ik meedelen dat ongeveer 9 van de 10 toneelstukken niet zijn uitgegeven of verdeeld in de boekhandel. Voor deze toneelstukken kunnen de toneelverenigingen zich richten tot gespecialiseerde uitgeverij of tot SABAM.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Goris voor een repliek.

De heer Goris (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de minister voor haar bereidheid om namens haar collega te antwoorden. Nochtans heeft dit antwoord mij niet volledig bevredigd.

Uit facturen van verschillende kleinere toneelverenigingen blijkt dat de SABAM-kosten op een jaar met meer dan 50 pct. zijn toegenomen. De vorige jaren was er weliswaar een kleine toename van de kosten ten gevolge van een soort van indexering. De onverwachte en onaangekondigde verhoging van het laatste jaar kan echter merkbaar door niemand worden verklaard. Ik zal deze zaak in elk geval verder onderzoeken en bij SABAM blijven aandringen op meer duidelijkheid. Ook zal ik meer uitleg vragen aan Vice-Eerste minister Di Rupo.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW MAXIMUS AAN DE MINISTER VAN AMBTENARENZAKEN OVER «DE WERKWEIGERAARS EN DE WEGGEVOERDEN VOOR DE VERPLICHTE TEWERKSTELLING VAN DE OORLOG 1940-1945»

QUESTION ORALE DE MME MAXIMUS AU MINISTRE DE LA FONCTION PUBLIQUE SUR «LES RÉFRACTAIRES AU TRAVAIL ET LES DÉPORTÉS POUR LE TRAVAIL OBLIGATOIRE DE LA GUERRE 1940-1945»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van mevrouw Maximus aan de minister van Ambtenarenzaken over «de werkweigeraars en de weggevoerden voor de verplichte tewerkstelling van de oorlog 1940-1945».

Het woord is aan mevrouw Maximus.

Mevrouw Maximus (SP). — Mijnheer de Voorzitter, de wet van 5 april 1995 tot heropening van de termijnen voor de indiening van de aanvragen met het oog op de toekenning van een statuut van nationale erkentelijkheid ten gunste van de werkweigeraars en de weggevoerden voor de verplichte tewerkstelling van de oorlog 1940-1945 werd tijdens de vorige legislatuur met een zeer ruime meerderheid in de Kamer, en in de Senaat bij eenparigheid, op één onthouding na, goedgekeurd. De wet komt tegemoet aan de verzuchting van tal van landgenoten die geen gebruik hebben gemaakt van vroeger geboden gelegenheden om een erkentelijkheidsstatuut met de daaraan gekoppelde voordelen te verwerven.

Na de heropening van de termijnen werden, naar ik verneem, reeds 12 000 aanvragen ingediend. Zij gaan uit van personen die geboren zijn rond de jaren 20 en die de leeftijd van 70 jaar hebben overschreden.

Ten einde de gecreëerde verwachtingen niet te laten omslaan in ontmoediging en het gevoel te zijn misleid, is de snelheid waarmee deze dossiers worden afgehandeld van doorslaggevend belang. Bij gebrek aan personeel in de ter zake bevoegde dienst zouden tot nu toe slechts een honderdtal aanvragers een erkenning hebben bekomen. Aan dat tempo is de situatie voor velen uitzichtloos. Zij zullen reeds lang overleden zijn als hun dossier aan de beurt is.

Mag ik aannemen dat de minister maatregelen zal treffen om dringend aan deze toestand te verhelpen?

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Peeters die antwoordt namens de minister van Ambtenarenzaken.

De heer Peeters, staatssecretaris voor Veiligheid, toegevoegd aan de minister van Binnenlandse Zaken, staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu, toegevoegd aan de minister van Volksgezondheid. — Mijnheer de Voorzitter, ik zal even stilstaan bij de context waarin de wet van 5 april 1995 tot stand is gekomen.

Het ging om een parlementair initiatief, dat door het Parlement werd goedgekeurd zonder amendementen van de Regering. Vermits dit wetsvoorstel tijdens de vorige regeerperiode, vlak voor de ontbinding van de Kamers, werd goedgekeurd, konden de bepalingen met betrekking tot de uitvoering van deze wet niet meer worden uitgevaardigd en kon de wet niet van kracht worden.

Net zoals mevrouw Maximus streeft de Regering de grootst mogelijke efficiëntie na bij de toepassing van deze wet. Dit is belangrijk daar de meeste van de aanvragers van het erkenningsstatuut van werkweigeraars en weggevoerden, reeds een zeer hoge leeftijd bereikt hebben.

Bij de aankomst van de heer Flahaut op het departement Ambtenarenzaken werd inderdaad geconstateerd dat er een groter aantal aanvragen was dan voorzien, ongeveer vijftienduizend. Alles werd toen in het werk gezet opdat de administratie zo vlug mogelijk en in de beste omstandigheden zou kunnen werken.

Hierbij is een toename van het aantal personeelsleden essentieel. Er werd dan ook een dossier voor aanwerving van contractuelen voor buitengewone en tijdelijke behoeften ingediend. De administratie van oorlogsslachtoffers is nu bezig met de aanwerving van de kandidaten die geslaagd zijn voor het examen georganiseerd door het Vast Wervingssecretariaat.

De Voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Maximus voor een repliek.

Mevrouw Maximus (SP). — Mijnheer de Voorzitter, ik heb begrip voor alle problemen die werden beschreven. Het is inderdaad juist dat het wetsvoorstel vlak voor het aftreden van de vorige Regering werd aangenomen.

Ik noteer dat men nu bezig is personeel aan te werven. Er zal echter veel tijd nodig zijn eer het personeel in dienst is genomen en alle dossiers zijn verwerkt. Omdat dit hoe dan ook niet snel genoeg kan gaan, wil ik in overweging geven om aan de personen die een aanvraag hebben ingediend te vragen op erewoord te verklaren dat zij aan de voorwaarden voldoen. Op basis hiervan zouden de voordelen kunnen worden toegekend en kan het personeel achteraf nakijken of er geen misbruiken zijn. Het gaat om een grote groep bejaarden, maar het zou me verwonderen dat er onder hen mensen zijn die een aanvraag voor dit erkentelijkheidsstatuut zouden indienen indien ze niet aan de voorwaarden voldoen. Het risico van onrechtmatige toekenning van voordelen is mijns inziens verwaarloosbaar. Ik durf dan ook aandringen dat u de voorgestelde werkwijze in overweging zou willen nemen.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

QUESTION ORALE DE MME MAYENCE-GOSSSENS AU SECRÉTAIRE D'ÉTAT À L'INTÉGRATION SOCIALE ET À L'ENVIRONNEMENT SUR «LES APPAREILS DE DÉFIBRILLATION»

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW MAYENCE-GOSSSENS AAN DE STAATSSECRETARIS VOOR VEILIGHEID EN STAATSSECRETARIS VOOR MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE EN LEEFMILIEU OVER «DE DEFIBRILLATOREN»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de Mme Mayence au secrétaire d'État à la Sécurité et secrétaire d'État à l'Intégration sociale et à l'Environnement sur «les appareils de défibrillation».

En raison des perturbations de notre ordre du jour et à titre exceptionnel — j'insiste —, il sera permis à M. Desmedt de développer cette question orale en lieu et place de sa collègue Mme Mayence.

La parole est à M. Desmedt.

M. Desmedt (PRL-FDF). — Monsieur le Président, en matière de santé publique, les pathologies cardiovasculaires, tels les arrêts cardiaques, constituent une des causes les plus importantes de la mortalité en Belgique.

Or, on constate chaque année en Belgique 10 000 arrêts cardiaques en dehors du milieu hospitalier, avec un taux de mortalité de 97 p.c. L'utilisation d'un défibrillateur permet, à court terme, de ramener ce taux à 91 p.c., ce qui représente un gain non négligeable de l'ordre de 6 p.c., soit 600 vies humaines épargnées.

Cependant, l'intérêt de la défibrillation précoce réside dans le gain de temps qu'elle permet par rapport à l'intervention tardive des équipes cardiologiques spécialisées. Il est donc évident que le facteur temps constitue l'élément-clé de la survie en cas d'arrêt cardiaque.

Dans un souci d'efficacité médicale, il serait utile de pouvoir équiper toutes les ambulances 100 de Belgique d'un défibrillateur semi-automatique. Certaines entreprises privées, par le biais d'un mécénat humanitaire dont on ne peut que louer, ont entrepris de pallier la carence d'équipement actuelle. Bien que l'intention

du secteur privé soit louable, n'est-il pas de la responsabilité des pouvoirs publics de veiller à assurer une médecine efficace et de qualité ?

Monsieur le secrétaire d'État, envisagez-vous d'équiper les ambulances 100 de Belgique d'un appareil de défibrillation ? Dans quels délais ? Dans quelle mesure ? Le financement pourrait-il être totalement pris en charge par les pouvoirs publics ?

M. le Président. — La parole est à M. Peeters, secrétaire d'État.

M. Peeters, secrétaire d'État à la Sécurité, adjoint au ministre de l'Intérieur, secrétaire d'État à l'Intégration sociale et à l'Environnement, adjoint au ministre de la Santé publique. — Monsieur le Président, les chiffres avancés par l'honorable membre n'ont pu être vérifiés par les faits : le département de la Santé publique ne dispose, à ce jour, d'aucune donnée issue d'expériences et permettant de valider l'hypothèse présentée qui pourrait consister en une extrapolation théorique du bénéfice de la défibrillation précoce.

Il n'est pas envisagé d'équiper les ambulances 100 de Belgique d'un appareil de défibrillation, car la défibrillation, en ce compris la défibrillation semi-automatique, constitue un acte médical au sens de la réglementation en matière d'art de guérir ; elle ne peut être pratiquée comme telle par les secouristes-ambulanciers.

De plus, le défibrillateur fait partie de l'équipement des services mobiles d'urgences SMUR dont la réglementation est actuellement en projet ; en effet, c'est aux équipes médico-infirmières des SMURs qu'est confiée, dans le cadre de l'aide médicale urgente — 100 —, la fonction de dispenser, sur place, les soins médicaux requis par l'état du patient : ces soins médicaux incluent, notamment, la stabilisation des fonctions vitales et toutes manœuvres de réanimation, lesquelles utilisent, le cas échéant, un défibrillateur.

Il n'y a donc pas de délai fixé, ni de modalités envisagées, ni de prévision de financement pour procéder à l'équipement des ambulances d'un tel appareil.

M. le Président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

QUESTION ORALE DE M. CHANTRAINE AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR « L'EXAMEN D'APTITUDE PROFESSIONNELLE DU 20 DÉCEMBRE 1995 EN APPLICATION DE L'ARRÊTÉ ROYAL DU 5 MARS 1992 RELATIF AU RECRUTEMENT DES MAGISTRATS »

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER CHANTRAINE AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER « HET EXAMEN INZAKE BEROEPSBEKWAAMHEID VAN 20 DECEMBER 1995 OVEREENKOMSTIG HET KONINKLIJK BESLUIT VAN 5 MAART 1992 BETREFFENDE DE WERVING VAN MAGISTRATEN »

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Chantraine au ministre de la Justice sur « l'examen d'aptitude professionnelle du 20 décembre 1995 en application de l'arrêté royal du 5 mars 1992 relatif au recrutement des magistrats ».

La parole est à M. Chantraine.

M. Chantraine (PSC). — Monsieur le Président, conformément à l'article 8 de l'arrêté royal du 5 mars 1992 relatif au recrutement des magistrats, l'examen d'aptitude professionnelle est annoncé par avis officiel publié au *Moniteur belge* du 17 octobre 1995. En application de l'article 10 de ce même arrêté royal, « les épreuves se déroulent en français, en néerlandais ou en allemand, suivant la langue désignée par le candidat dans sa demande de participation ». Il se fait qu'à l'occasion du dernier examen d'aptitude professionnelle du 20 décembre 1995, trois candidats avaient formulé la demande de présenter l'examen en allemand.

En infraction totale avec l'article 10 de l'arrêté royal susmentionné, l'examen ne s'est pas déroulé en allemand. Il était permis aux candidats de répondre en allemand, mais tous les documents du dossier sur la base desquels les candidats devaient préparer leur jugement étaient rédigés en français. Cela a occasionné des efforts

de traduction dans le chef des candidats germanophones auxquels ne devaient pas faire face les autres candidats présentant l'examen en français ou en néerlandais. De plus, l'usage d'un dictionnaire était interdit pour ces candidats germanophones. Aucun des trois candidats n'ayant réussi l'examen en question, ils ont déposé une réclamation pour discrimination. Il semblerait que la terminologie juridique utilisée par eux dans leurs réponses n'était pas assez « précise ». Le président du collège de recrutement des magistrats leur a répondu que, du fait qu'ils ont reçu leur diplôme de licencié en droit en langue française et qu'ils ont pu choisir la langue dans laquelle ils présentaient l'examen, les candidats germanophones n'auraient pas été discriminés.

Ce n'est pas acceptable comme argument. Faisant abstraction du fait qu'il n'est pas possible d'obtenir en Belgique un diplôme en droit en langue allemande, les néerlandophones ayant obtenu un diplôme en langue française ne seraient certainement pas d'accord de présenter leur examen en néerlandais sur la base de documents rédigés en français. Il en est de même pour les germanophones. Les termes « se déroulent... en allemand » sont par ailleurs très clairs à cet égard : toute la procédure d'examen, y compris la documentation, doit être en langue choisie.

M. le ministre estime-t-il que l'examen a été organisé de manière conforme aux principes d'égalité et à l'arrêté royal du 5 mars 1992 en ce qui concerne les candidats germanophones ? En outre, M. le ministre peut-il me dire si, dans le futur, l'article 10 de l'arrêté royal susmentionné trouvera sa pleine application ?

M. le Président. — La parole est à M. De Clerck, ministre.

M. De Clerck, ministre de la Justice. — Monsieur le Président, il est exact que l'épreuve écrite de l'examen d'aptitude professionnelle de la session 1995-1996, qui s'est tenue le 20 décembre 1995, ne s'est pas déroulée conformément aux prescriptions de l'article 10 de l'arrêté royal du 5 mars 1992 relatif au recrutement des magistrats.

En vertu dudit article, les candidats ont, en effet, la liberté totale de choisir une des trois langues nationales dans laquelle les épreuves de l'examen se déroulent.

Or, les convocations des candidats qui avaient choisi l'allemand comme langue dans laquelle ils souhaitaient présenter l'examen se sont faites en français. L'introduction de la dissertation, toutes les pièces de procédure du dossier dans lequel les candidats devaient préparer un jugement et la documentation étaient également rédigées en français.

Cependant, la loi ne permet en aucune façon au ministre de la Justice d'intervenir dans les décisions des jurys du collège de recrutement des magistrats lorsque la procédure légale n'est pas respectée. Cela me semble d'ailleurs tout à fait logique : lors de l'adoption de la loi du 18 juillet 1991, le législateur a voulu objectiver l'accès à la magistrature en instaurant notamment deux jurys totalement indépendants du pouvoir exécutif.

L'article 259bis, paragraphe 5, du code judiciaire prescrit seulement que l'organisation de l'examen d'aptitude professionnelle et du concours d'admission au stage judiciaire incombe aux jurys du collège de recrutement des magistrats qui doivent, bien entendu, respecter les dispositions légales. La seule sanction possible, tant pour le présent que pour le futur, du non-respect dudit arrêté royal peut et pourra se faire devant le Conseil d'État.

J'ai néanmoins l'intention d'écrire au jury afin de lui demander d'envisager l'organisation éventuelle d'une autre épreuve. Trois candidats qui souhaitaient passer l'examen en allemand n'ont en effet pas eu l'occasion de le présenter. Il est donc essentiel qu'ils aient la possibilité de le faire. Je répète cependant que, le jury étant indépendant et la décision finale lui appartenant, je n'ai pas le pouvoir d'intervenir directement en cette matière.

M. le Président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

PROJET DE LOI PORTANT DES DISPOSITIONS SOCIALES

*Reprise de la discussion générale,
discussion d'articles et d'amendements*

WETSONTWERP HOUDENDE SOCIALE BEPALINGEN

*Hervatting van de algemene beraadslaging,
beraadslaging over artikelen en amendementen*

M. le Président. — Nous reprenons la discussion générale du projet de loi portant des dispositions sociales.

Wij hervatten de algemene beraadslaging over het wetsontwerp houdende sociale bepalingen.

Mevrouw Cantillon, rapporteur, verwijst naar haar verslag.

La parole est à M. Poty.

M. Poty (PS). — Monsieur le Président, le projet de loi soumis à examen a été adopté par la Chambre des représentants après un débat animé et enrichissant, tant en commission des Affaires sociales qu'en séance plénière. Nous avons décidé d'évoquer le projet et notre commission des Affaires sociales en a débattu. Un vote est également intervenu après une discussion intéressante et le débat parlementaire y a donc trouvé son compte.

Tout d'abord, je tiens à préciser que notre groupe approuve la philosophie qui sous-tend les dispositions du projet relatives à la santé publique. Elle vise une meilleure offre médicale, un exercice optimal de l'art de guérir et de la qualité des soins. Il est incontestable que l'offre excédentaire en médecine comporte des risques quant à la qualité des soins. Cette situation de surabondance devait également engendrer une augmentation irraisonnée des coûts de santé. Il importait donc de réguler l'offre médicale et d'assurer le perfectionnement des systèmes d'évaluation des pratiques médicales.

Plusieurs instruments sont prévus dans le projet soumis à examen. La Commission de planification Offre médicale qui sera créée aura pour mission d'examiner les besoins en matière d'offre médicale et d'évaluer les conséquences de cette détermination des besoins pour la formation des médecins.

À cet égard, nous serons attentifs au premier rapport de cette commission qui présentera déjà, dans le courant du mois de mai de cette année, un chiffre global ventilé par communauté et par spécialité.

Le pouvoir fédéral disposera désormais d'un outil spécifique pour déterminer le nombre de candidats qui ont la possibilité d'obtenir des titres professionnels particuliers. Le Gouvernement fédéral devait prendre ses responsabilités en la matière, et il l'a fait.

Bien entendu, des garanties sont avancées. Le Gouvernement n'agira que si les mesures prises par les Communautés pour maîtriser l'afflux des étudiants n'étaient pas à même de régulariser les distorsions entre l'offre et la demande.

En outre, la première intervention fédérale ne pourra être appliquée qu'après une période de sept ans pour les médecins et cinq ans pour les dentistes.

Il est donc important de souligner que les étudiants actuels ne seront pas confrontés à une modification brusque et immédiate des conditions d'accès.

La possibilité de fixer des règles pouvant donner forme à l'évaluation de la pratique médicale représente sans conteste un autre instrument intéressant.

La méthode privilégiée par le projet est un système d'auto-évaluation par les praticiens concernés et le recours à des méthodes d'audit médical et de *peer review*. Il appartiendra donc aux médecins eux-mêmes d'évaluer leurs propres pratiques médicales. Nous sommes persuadés des effets positifs de cette méthode d'évaluation pour les patients.

Je terminerai ce survol du volet santé publique du projet en marquant la satisfaction du groupe socialiste vis-à-vis des mesures prises par le Gouvernement dans le cadre de la lutte contre l'utilisation illégale des hormones. Je rappellerai, comme ma

collègue Colette Burgeon l'a fait en séance plénière de la Chambre, que nous souhaitons un règlement européen à cet égard. Il est essentiel, en la matière, de contrer certaines pratiques intolérables rencontrées sur le terrain.

Le volet du projet consacré aux Affaires sociales en général correspond, pour sa part, essentiellement à une demande des organismes de sécurité sociale d'adapter et de préciser la législation pour leur permettre de continuer à assumer efficacement et adéquatement leurs diverses missions. Par ailleurs, certaines mesures participent déjà à la modernisation de la sécurité sociale.

En effet, les différents régimes de l'OSSOM sont revus afin de rapprocher la sécurité sociale des expatriés de celle des travailleurs occupés dans notre pays.

En outre, la suppression du Fonds national de retraite des ouvriers mineurs et la reprise de ses missions, droits et obligations par l'ONSS, l'ONP et l'INAMI constituent certainement une réforme qui ne peut passer inaperçue.

Nous notons que le principe de la gestion des comptes individuels des ouvriers mineurs par les actuelles antennes régionales du fonds est maintenu. Nous approuvons cette mesure qui devrait éviter une centralisation excessive.

L'instauration d'une structure de concertation entre les gestionnaires d'hôpitaux, les médecins et les organismes assureurs est certainement une initiative qui favorisera l'instauration d'un mode de financement cohérent et transparent, axé sur l'optimalisation de la prise en charge des patients hospitalisés, et qui permettra d'organiser les pratiques médicales de façon efficiente.

Dans le secteur des prestations familiales, plusieurs initiatives sont à relever.

Tout d'abord, la modification de l'article 62 des lois coordonnées permet d'accorder un droit inconditionnel aux allocations familiales jusqu'au 31 août de l'année civile au cours de laquelle l'enfant atteint ses dix-huit ans. Nous constatons avec satisfaction que cette mesure met un terme aux contrôles d'activités lucratives ou de prestations sociales pendant la période d'obligation scolaire à temps partiel.

En outre, la compétence virtuelle est donnée à l'ONAFTS de payer les prestations aux travailleurs du secteur public, tant à l'échelon fédéral qu'aux niveaux communautaire et régional.

C'est à la demande des parastataux que cette disposition a été appliquée et nous nous réjouissons qu'elle contribue à veiller à une application uniforme des lois coordonnées.

Par ailleurs, il est mis fin au financement du Fonds d'équipements et de services collectifs, à charge du Fonds de réserve de l'ONAFTS, à partir du 1er janvier prochain.

Pour ce qui concerne les missions traditionnelles du FESC, elles sont également abrogées, mais à partir du 1er juillet 1997, pour permettre la clôture des dossiers.

L'accord de Gouvernement prévoyant explicitement «le développement d'initiatives dans le cadre du Fonds d'équipements et de services collectifs», nous espérons vivement qu'une alternative sera proposée par le Gouvernement fédéral pour permettre à ce secteur, qui représente plusieurs centaines d'institutions et de services, et plusieurs milliers d'emplois, de poursuivre ses activités.

Le volet consacré à la politique scientifique, qui s'inscrit dans le cadre du plan pluriannuel pour l'emploi, rencontre également notre approbation.

Nous retiendrons la création d'un cadre légal encourageant le recrutement net de cent chercheurs dans les universités et dans les établissements scientifiques, par l'exonération des cotisations de sécurité sociale. Nous retiendrons également l'engagement, en 1996, de cent chercheurs supplémentaires.

En résumé, le projet soumis à examen participe à la modernisation de notre système de sécurité sociale; il contribue à réguler efficacement l'offre médicale et vise un exercice optimal de l'art de guérir et de la qualité des soins.

Pour ces raisons, le groupe socialiste votera en faveur de ce texte. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Verreycken.

De heer Verreycken (Vl. Bl.). — Mijnheer de Voorzitter, de Regering en uiteraard ook de meerderheden in ons land zijn gewoonlijk meerkleurig. Deze meerkleurigheid doet mij onwillekeurig denken aan een typische uiting van Belgische meerkleurigheid, aan een diersoort, namelijk de bonte koe.

In deze tijd blijkt dat koeien ziek kunnen worden en dat zij dan oncontroleerbare bewegingen maken. Ook de Regering maakt zo'n oncontroleerbare bewegingen en lijdt dus volgens mij duidelijk aan een vorm van de dolle-koeienziekte. De Belgische bonte koe maakt oncontroleerbare bewegingen.

Nog niet zo lang geleden werd ons verteld dat de heilige Michiel had gezorgd voor een «hoera-federalisme», waarover wij allemaal wild enthousiast moesten zijn. Nu moeten we echter vaststellen dat deze heilige heeft gezorgd voor totale chaos.

Ik som enkele van de oncontroleerbare bewegingen op.

Ten eerste, er zijn geen homogene bevoegdheidspakketten in dit federalisme, waardoor belangenconflicten worden aangekaart in dit halffrond. Zo'n belangenconflict zorgt sinds 10 uur vanochtend voor de totale chaos. De Kamer, de Senaat en het Vlaams Parlement dragen hiervoor geen verantwoordelijkheid, want het is de Regering die moet zorgen voor de homogene bevoegdheidspakketten.

Ten tweede, er is de weigering tot splitsing van de sociale zekerheid die maakt dat er in deze «vergaarbakwet» maatregelen zijn opgenomen inzake de kinderbijslag, zonder enige inspraak van de Gemeenschappen die daaraan nochtans een heel andere cultuurgebonden invulling zouden kunnen geven.

Ten derde, er is de totale ondoorzichtigheid van het monocamerisme, het bicamerisme en het optioneel bicamerisme. Er zijn verschillende systemen en mogelijkheden die door de Regering kunnen worden misbruikt om artikelen in wetten te sluizen, zoals nu gebeurd is in een sociale programmawet waarin vier artikelen terechtkwamen die er niet in thuishoren.

Ten vierde, niet zo lang geleden werd een belastingvoordeel gegeven aan sommige instellingen door vrijstelling van de onroerende voorheffing, wat in feite opnieuw een grove inbreuk betekent op de zelfstandigheid van de gemeenschapsregeringen en -parlementen.

Ten vijfde, vandaag werd een dienstencheque «stoemelings» tussen de artikelen van dit wetsontwerp houdende sociale bepalingen geduwd. Het is te hopen dat de Raad van State zal oordelen dat dit artikel daar niet thuishoort en dat hier een bevoegdheidsoverschrijding is van de Belgische Regering.

Ik zal mijn toespraak sterk inkorten, gezien het gevorderde uur en gezien de massale belangstelling die aantooft dat de sociale programmawet het hele land in beweging zal brengen!

Ten zesde, ook in het voorlaatste punt, met betrekking tot het wetenschapsbeleid, maakt de Regering enkele ongecontroleerde bewegingen.

Wij vragen al jaren een doorlichting van het wetenschapsbeleid. Er moet worden onderzocht hoe het komt dat het wetenschapsbeleid in het land volledig wordt vertekend door Franstalige invloeden. Een dossier dat geen communautair struikelblok zou mogen vormen, dreigt een communautaire tijdbom te worden door dit dralen met een doorlichting. Hier ligt een taak weggelegd voor deze Senaat, de ontmoetingskamer der Gemeenschappen. Het uitblijven van deze doorlichting werd reeds meer dan eens door mijn fractie aangeklaagd, maar wij stellen vast dat deze sociale vergaarbakwet weerom een hoofdstuk wetenschapsbeleid bevat.

Ten zevende, met het aanwerven van nieuwe keurders voor het IVK begaat deze zieke Regering een laatste ongecontroleerde beweging. In het licht van mijn inleiding, moet ik wel veronderstellen dat deze keurders zullen moeten onderzoeken of de bonte regeringskoe niet ziek is en of de regeringsleiders die in ongecontroleerde bewegingen nu ook stieren gaan berijden, niet door dezelfde besmetting zijn getroffen.

Mijn fractie zal deze sociale programmawet die een herkenbare ziekte moet camoufleren, niet goedkeuren.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Coene.

De heer Coene (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, met de evocatie van de sociale programmawet heeft de meerderheid nogmaals aangetoond dat zij nog geen zinvol script voor de reflectierol van deze assemblée heeft geschreven. De Regering wist via volmachten eens te meer een deel van de wetgevende bevoegdheid aan het Parlement te onttrekken zonder dat dit Parlement maar één kik gaf. De discussies in de commissie hadden meer weg van een dovenmangsgesprek tussen de Regering en de oppositie dan van een grondige dialoog.

Met het ontbreken van enige kritische ingesteldheid bij het evalueren van de volmachtwetten die in de programmawet vervat liggen, illustreert de meerderheid tot in den treure de onmacht van de parlementaire instellingen. Voor zover dat nog nodig was, zette een lid van de meerderheid deze onmacht nog eens in de verf met het drieste initiatief een amendement op de regeringstekst in te dienen. Dit amendement beoogde geenszins een revolutionaire ommekeer van het regeringsbeleid, maar wel de verlenging met één jaar van een overgangsregeling waardoor tijd zou vrijkomen voor het uitwerken van alternatieve regelingen. Dit kon echter niet. Na wat geharrewar en onderbreking van de discussie stemde de meerderheid dit amendement van een van haar eigen leden naar de prullenmand. Als doekje voor het bloeden, zegde de minister toe naar oplossingen te zoeken in samenspraak met de Gemeenschappen. Zulk een beraad had evenwel reeds plaatsgevonden, maar was zonder resultaat gebleven.

Er is geen enkele garantie dat een volgend beraad enig ander effect zal hebben. Wat de sussende verklaringen van ministers te betekenen hebben, zou u, collega's van de meerderheid, intussen toch al moeten weten. Bij de bespreking van vorige programmawetten hebben we gelijkaardige zaken meegemaakt. Een van de voorbeelden is de programmawet met betrekking tot het meerjarigenplan voor de werkgelegenheid. Er was heel wat kritiek op de sociale balansen, niet alleen vanuit de oppositie, maar ook vanuit de meerderheid. Het Parlement gaf zijn bevoegdheid echter weg aan de Regering via een volmachtenbesluit. Ook toen suste de minister de meerderheid met de verklaring dat heel omzichtig zou worden omgesprongen met die verplichting en dat men erop zou toezien dat bedrijven geen nodeloze administratieve rompslomp te verwerken zouden krijgen. Wat lezen we echter begin deze week in de pers? Het modelformulier voor het opmaken van de sociale balans dat klaargestoomd is, zou, ondanks alle beloften, niet minder dan 240 rubrieken bevatten, in te vullen door de ondernemers. Van nodeloze administratieve rompslomp gesproken! Het ontwerp werd voorlopig terug naar een werkgroep gestuurd na hevig protest van het Verbond van Belgische ondernemingen en van middenstandsorganisaties.

Dit feit illustreert ten overvloede het grondig misprijzen van de Regering voor het Parlement en toont ook aan waar de Regering de echte macht legt: bij de sociale partners. Zij kunnen mee beslissen wat wel en niet kan. Het Parlement heeft ter zake geen enkele rol te spelen. Het Parlement kan echter enkel zichzelf met de vinger wijzen, want het heeft zich niet verzet tegen de volmachtenbesluiten. Ook vandaag werd, voor zover het nog nodig was, geïllustreerd hoe slaafs de meerderheid zich neerlegt bij de oekazen van Wetstraat nr. 16 en in welke mate zij bereid is de reglementen te misbruiken om elke kritische discussie te vermijden.

Ik ben ervan overtuigd dat we binnenkort opnieuw hetzelfde zullen meemaken naar aanleiding van de artsenverkiezingen. Dit is dan ook één van de thema's die ik in deze bespreking van de programmawet wil aansnijden. Om het kort te houden, zal ik daarna onze kritiek formuleren op de dienstencheque en op de maatregelen inzake de veterinaire keuring.

Ik begin dus met de artsenverkiezingen. Artikel 123 van de sociale programmawet machtigt de Regering de voorwaarden voor de artsenverkiezingen te bepalen. Zoals gezegd, heeft het Parlement hiermee zijn wetgevende bevoegdheid volledig uit handen gegeven. Wellicht was dit noodzakelijk om de meningsverschillen tussen de coalitiepartners te verhullen, omdat binnen de meerderheid geen coherente oplossing kon worden gevonden. De VLD is van oordeel dat het Parlement zijn wetgevende bevoegdheid inzake de artsenverkiezingen zelf moet uitoefenen. Daarom hebben we een amendement ingediend dat de belang-

rijkste voorwaarden voor deze verkiezingen in de wet zelf vastlegt. Wij willen zo democratisch mogelijke artsverkiezingen en daarom moeten alle artsensyndicaten aan de verkiezingen kunnen deelnemen, ongeacht of zij nu de belangen vertegenwoordigen van alleen de huisartsen, alleen de specialisten of van beide groepen samen.

Ons amendement bevat volgende elementen. Allereerst verwerpen wij de voorwaarde dat een artsensyndicaat een minimum aantal artsen moet vertegenwoordigen. Dit impliceert immers een ledentelling voorafgaand aan de verkiezingen en dit is niet logisch, want de verkiezingen zullen wel aantonen wie representatief is. Bovendien is in het verleden gebleken dat ledentellingen doorgaans uitlopen op slaande ruzie. Ook wordt beweerd dat slechts 10 tot 15 pct. van de artsen lid is van een artsensyndicaat en ik zie dan ook niet goed in welk nut een ledentelling kan hebben.

Een tweede belangrijk element is dat wij de datum van de artsverkiezingen vastgesteld hebben op 1 december 1996. Psychologisch is het belangrijk om de verkiezingen nog dit jaar te organiseren, maar we houden rekening met de evocatie en met de uitvoeringsmaatregelen die moeten worden genomen.

De minister zei in de commissie dat ze de handen vrij wil houden om afhankelijk van de ontwikkeling te bepalen hoe de verkiezingen georganiseerd moeten worden. Dit ruikt duidelijk naar manipulatie, en is zeker geen voorbeeld van democratische inspraak. (*Applaus van de heer Anciaux.*)

Wij zetten ons eveneens tegen de voorstellen met betrekking tot de beperking van het aantal geneesheren door middel van contingentering. Het invoeren van een beperkende maatregel na zeven jaar studie druist in tegen elke redelijkheid. Het riskeert te leiden tot het tot stand komen van een categorie overtolligen die de gemeenschap en hun families heel wat inspanningen hebben gekost die uiteindelijk totaal zinloos worden.

Dat de minister van Volksgezondheid behoefte heeft aan een stok achter de deur is nog geen excuus om met zinloze voorstellen voor de dag te komen. Binnenkort komt de nieuwste Belgenmap in circulatie: «In België kan men zeven jaar studeren voor niets».

De voorstellen aangaande de evaluatie van de medische praktijk en de opgelegde praktijknormen dragen evenmin onze goedkeuring weg. Ze zullen een grote mate van rechtsonzekerheid creëren en uiteindelijk de patiënt in de verdrukking duwen. De vrije keuze van geneesheer komt immers in het gedrang. Deze voorstellen riskeren eerder tot onvrede te leiden in het medisch kamp, dan tot de rust die noodzakelijk is voor een goede uitoefening van de geneeskunde.

In artikel 253 van de sociale programmawet wordt bij amendement van de Regering de dienstencheque voor bejaarden ingevoerd. Gezien de procedure die daarover aanhangig is, zak ik daar nu niet dieper op in gaan.

Wij hebben ook amendementen ingediend met betrekking tot de veterinaire keuring. De sociale programmawet bepaalt dat zelfstandige veeartsen met opdracht niet langer kunnen werken voor het IVK. In de toekomst zouden enkel nog ambtenaren als keurder kunnen werken.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Colla.

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen. — Mijnheer de Voorzitter, hier wens ik toch iets recht te zetten. Er staat nergens in de tekst dat er enkel nog ambtenaren-keurders zouden zijn. Zelfstandige veeartsen kunnen, in contractueel verband, blijven werken voor het IVK. Er is alleen een cumulverbod voor veeartsen die een eigen veestapel hebben of die een praktijk hebben voor grote huisdieren.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Coene.

De heer Coene (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, ik neem aan wat de minister zegt, maar volgens ons gaat de maatregel uitermate ver en zal hij niet effectief bijdragen tot bestrijding van de hormonenfraude. Bovendien zijn er weinig gevallen van belangenvermenging bekend. De keurders zijn immers onderworpen aan een aantal reglementen, tuchtprocedures en een deontologische code. Er zijn andere maatregelen mogelijk om risico's van

belangenvermenging uit te sluiten, die minder repressief zijn, maar die meer preventief werken. Bovendien gaat het om een asociale maatregel. Voor zelfstandige dierenartsen, die ook als contractueel keurder werkzaam zijn, helpt deze vorm van risicospreiding vaak om hun inkomen op een leefbaar peil te houden. Ook worden dierenartsen die omwille van hun activiteit als keurder hun privé-praktijk hebben afgebouwd, door deze maatregel financieel getroffen.

Tenslotte hebben wij nog een amendement ingediend bij artikel 26 dat naar ons gevoelen een al te grote bevoegdheid geeft aan de ambtenaren voor het opleggen van straffen.

M. le Président. — La parole est à M. Destexhe.

M. Destexhe (PRL-FDF). — Monsieur le Président, beaucoup de choses ont déjà été dites à propos de ce projet de loi en commission et également, voici quelques instants, par M. Coene. Pour ma part, je voudrais centrer mon intervention sur trois points qui concernent le ministre de la Santé publique et des Pensions et qui constituent une véritable violation du droit des médecins mais aussi des droits de l'homme en général.

Par cette loi, monsieur le ministre, vous prévoyez la possibilité d'introduire une limite d'âge pour l'exercice de la médecine. Ce point constitue l'aspect le plus aberrant de l'ensemble des dispositions sociales présentées dans ce projet. Il touche aux principes élémentaires et aux libertés fondamentales dans une démocratie. Il ne s'agit pas ici de défendre une corporation ou des médecins, mais vous semblez confondre l'exercice de la médecine avec le commerce des marchandises. Vous ne semblez pas comprendre que l'art médical exige un certain nombre de garanties et de libertés élémentaires.

Monsieur le ministre, vieillir n'est ni une tare ni un vice. En médecine, l'expérience est un élément déterminant de la pratique médicale. Les médecins d'un certain âge sont parfois les plus compétents. Nous avons l'impression que, par le biais de ce projet de loi, vous voulez véritablement réduire à néant la valeur ajoutée que constitue l'expérience. De quel droit vous arrosez-vous la possibilité de priver brutalement, par arrêté royal, un praticien de l'exercice de guérir? C'est la seule profession au monde à être pénalisée de cette façon. Aucune autre profession ne se voit interdire, uniquement en fonction de son titre ou de sa qualification, la possibilité d'exercer une activité professionnelle indépendante.

C'est aux patients et non au Gouvernement de décider si le médecin choisi est digne de confiance. L'application de ce projet de loi risque de provoquer des conséquences particulièrement graves en milieu rural. Peut-être ignorez-vous tout de la pratique médicale en milieu rural, où le médecin de famille jouit très souvent de la confiance de ses patients. C'est à cette médecine de famille en milieu rural que vous risquez de porter gravement atteinte.

Par ailleurs, chacun sait que les médecins doivent accomplir de longues études. Nombreux sont ceux qui commencent à cotiser pour leur pension après la trentaine. Leur interdire l'art de guérir est non seulement une violation grave des libertés individuelles mais aussi une entrave considérable à la possibilité de se constituer une pension décente. Dans ce domaine, comme dans les autres d'ailleurs, la délégation de pouvoir au Gouvernement est beaucoup trop grande pour un sujet qui, je le répète, ne touche pas seulement à une profession, mais aux libertés fondamentales.

Paradoxalement, par le biais de ce projet, et ce point est souvent moins souligné, le Gouvernement risque d'introduire, sans doute involontairement, une médecine à deux vitesses, alors qu'il se targue de vouloir l'éviter. En commission, vous nous avez expliqué très clairement que vous vous donniez la possibilité de retirer l'agrément aux médecins, ce retrait ne constituant pas — selon vous — une entrave à l'exercice de l'art de guérir. Vous semblez considérer qu'après tout, on peut exercer la médecine sans agrément. Or, nous serons confrontés au risque que les médecins particulièrement renommés et expérimentés continuent à exercer leurs activités, leur renommée leur garantissant la consultation d'un certain nombre de patients. Évidemment, seuls les plus fortunés pourront recourir à ce type de médecine qui sera, dans ce cas, entièrement privée.

Votre système ne pénalisera pas ce petit nombre de médecins, qui pourra effectivement garder une clientèle fortunée, mais empêchera la population la plus démunie d'avoir accès à une série de médecins spécialistes.

Je crois ne pas trahir vos paroles, monsieur le ministre, en disant que vous avez déclaré en commission que le retrait d'agrément n'était pas une interdiction absolue de l'exercice de la médecine. Je vous invite à méditer sur cette conséquence paradoxale de la loi que vous n'avez sans doute pas envisagée.

Le deuxième point concerne l'application des normes pour la pratique médicale. Nul ne conteste la nécessité de limiter les dépenses de santé et de lutter contre la pléthore de médecins. Mais pas de la manière que vous envisagez !

De ce point de vue, votre projet de loi montre une profonde méconnaissance à la fois des réalités quotidiennes de l'art de guérir et de l'exercice de la médecine, ainsi que de l'évolution de la recherche médicale. On ne peut traduire en normes rigides l'évolution scientifique et médicale, surtout lorsqu'elles sont fixées de façon totalement arbitraire et lorsque vous vous réservez la possibilité de les déterminer sans nous expliquer votre façon de procéder.

L'être humain n'est pas une mécanique et les médecins ne sont pas des mécaniciens qui réparent une panne. Vous voulez imposer des normes comme vous le feriez pour une machine.

Vous avez dit en commission que c'était le Conseil d'État qui avait décidé d'imposer des sanctions. Celles-ci consistent en une suspension de l'agrément par le ministre, sans recours possible. L'État de droit — c'est une question de liberté fondamentale — ne sortira certainement pas grandi de l'adoption de votre projet.

Troisième et dernier point : la pléthore médicale, dont il a été longuement question en commission. Elle a des effets désastreux à la fois sur la santé publique et sur la sécurité sociale, donc pour la société et les citoyens de ce pays. La pléthore est source de surconsommation et de multiplication des actes techniques.

La limitation de l'offre médicale est la première mesure à prendre, en termes à la fois de santé publique et de sécurité sociale. Toutes les études réalisées par les mutuelles et l'INAMI montrent une relation quasi mathématique entre la densité médicale dans certaines régions et les dépenses médicales.

Aujourd'hui, au travers de votre projet limitant l'âge de l'exercice de la médecine, imposant des normes et prévoyant la possibilité d'enlever l'agrément, vous prétendez lutter contre la pléthore. Ce n'est pas ainsi que vous atteindrez votre but, mais plutôt en favorisant l'instauration d'un numerus clausus au début des études médicales.

Personnellement, j'estime que l'on n'a pas le droit de limiter l'accès à ces études et que le meilleur moment pour instaurer un numerus clausus est la fin de la première candidature, comme cela se pratique déjà dans un certain nombre de pays. Il est clair que si l'on prenait cette décision, il conviendrait de revoir le financement des universités qui sont aujourd'hui subsidiées proportionnellement au nombre d'étudiants.

La solution de passerelles adoptée par la Communauté française ne résoudra pas le problème de la pléthore. C'est une solution « cosmétique » : dans dix ans, nous serons toujours dans la situation que nous connaissons depuis vingt ans. Lorsque j'étais étudiant en médecine, il y avait déjà des manifestations en faveur ou à l'encontre du numerus clausus. Quinze ans plus tard, aucun progrès n'a été réalisé dans ce domaine. Ce ne sont certainement pas les mesures que vous proposez, ni celles suggérées par la Communauté française, à savoir un vague système de passerelles dont l'inefficacité totale sera démontrée dans moins de cinq ans, que vous résoudrez le problème de la pléthore. Or, depuis de longues années, des médecins et certains hommes politiques réclament des mesures énergiques pour assainir la situation.

J'en viens à présent au dernier point de mon intervention.

Les différents membres du Gouvernement ont eu l'occasion d'entendre toutes les critiques émises à l'encontre de ce projet, notamment celles que je viens de formuler à cette tribune. Les organisations médicales vous ont fait part de leur position en la matière et un débat a eu lieu à la Chambre.

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen. — Mijnheer Destexhe, u vermeldt één artsensyndicaat. Waarom verwijst u ook niet naar de houding van de huisartsen in Vlaanderen en Wallonië? Mag ik u vragen te informeren naar wat zij denken?

M. Destexhe (PRL-FDF). — Je sais parfaitement ce qu'il dit. Comme vous, je lis la presse! Cependant, un syndicat de médecins...

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen. — Ik heb hier het communiqué van de Vlaamse huisartsen, mijnheer Anciaux. Ik kan het u voorlezen.

De heer Anciaux (VU). — Dat is niet nodig, mijnheer de minister, ik heb de tekst ook bij. Die organisatie, het VAS, vertegenwoordigt echter niet noodzakelijk al degenen die op een gezonde manier nadenken over het gezondheidsbeleid. Dat weet u ook wel. Er zijn intengendeel andere huisartsenorganisaties die méér het standpunt van de Vlaamse huisartsen verwoorden dan het VAS.

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen. — Ik begrijp hieruit dat u de Vlaamse huisartsen afvallig zijt.

De heer Anciaux (VU). — Dat is niet helemaal juist, mijnheer de minister. Bepaalde verzuchtingen van de Vlaamse huisartsen zijn in ons programma verweven.

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen. — Wij hebben beiden het communiqué van de Vlaamse huisartsen gelezen. U bent van oordeel dat deze organisatie niet representatief is en dat ze zomaar wat aan kletst. Dat is goed om weten.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de minister, ik wil nog voor alle duidelijkheid zeggen dat de brief die ik op 22 maart van het Vlaamse Artsensyndicaat — VAS — heb gekregen verschillende elementen bevat waartegen ik mij absoluut verzet. (*Samenspraak tussen minister Colla en de heer Anciaux.*)

M. le Président. — Monsieur Anciaux, vous aurez l'occasion d'exprimer votre point de vue à ce sujet tout à l'heure.

Veillez poursuivre, monsieur Destexhe.

M. Destexhe (PRL-FDF). — Cette interruption me paraît tout à fait positive, monsieur le Président, car je suis favorable à un débat démocratique. (*Colloques sur certains bancs.*)

Monsieur le Président, il m'est difficile de poursuivre mon intervention dans un tel brouhaha. Ma longue expérience des conflits d'outre-mer m'incite à proposer l'envoi des Casques bleus, afin d'aplanir le différend entre M. Anciaux et le ministre Colla! (*Sourires.*)

Voyez-vous, monsieur le ministre, ce qui pose problème, c'est votre entêtement! Votre réaction à l'intervention de M. Anciaux le démontre. Je fais le pari que votre loi sera retirée dans les cinq ans!

Vous avez entendu les critiques d'un grand nombre d'organisations médicales représentatives. À la Chambre, l'opposition a eu le temps de vous faire part de ses critiques. En commission, toutes les discussions ont tourné autour de vos mesures. Et vous vous acharnez! J'estime que vous courez à la défaite, à la Berezina. Peut-être votre projet sera-t-il voté aujourd'hui, mais il sera retiré dans quelques années. La Cour de justice des Communautés européennes ou la Cour internationale des droits de l'homme vous donnera tort.

Je voudrais aussi vous faire part du fait curieux suivant: en privé, un grand nombre de nos collègues sénateurs et députés nous disent que vos mesures sont totalement aberrantes. Malgré tout, comme un seul homme, la majorité se prononcera en faveur de cette loi. J'appelle néanmoins les parlementaires de cette majorité à vous dire qu'il est totalement absurde de voter ces deux articles qui seront abolis dans quelques années par une instance belge ou internationale.

Je vous le dis sereinement, monsieur Colla: vous connaîtrez la défaite tôt ou tard. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Anciaux.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de Voorzitter, ik heb ter voorbereiding van dit debat het communiqué van het Vlaamse Artsensyndicaat gelezen. Misschien krijgen wij nog wel de gelegenheid om daarop in te gaan.

Toen ik begin januari 1996 het wetsontwerp houdende sociale bepalingen met de memorie van toelichting van meer dan 200 bladzijden ontving, dacht ik dat de Regering eindelijk een visie had ontwikkeld op het gebied van sociale bepalingen. De onderwerpen die in dit wetsontwerp aan bod komen, zijn inderdaad zeer belangrijk: gezondheidsbeleid, gezinsbeleid, arbeidsongevallen, beroepsziekten, wetenschapsbeleid en zelfs een klein hoofdstuk rond het meerjarenplan voor de werkgelegenheid. Ik meende dat de Regering na negen maanden zwangerschap een visie had ontwikkeld over de sociale zekerheid en dat zij enig perspectief zou bieden voor een visie inzake de hervorming van de sociale zekerheid.

Ook op dit punt is de Regering er perfect in geslaagd verwachtingen te wekken. Sedert de verkiezingen wordt deze uitdaging echter keer op keer vooruitgeschoven en wordt er geen enkele fundamentele beslissing genomen. Eens te meer is gebleken dat het enkel gaat om een «vuilbakwet» waarin heel wat zaken worden gestopt zonder enige echte samenhang. Het is dus niet de verhoopde wet geworden die een aantal fundamentele visies op de toekomst zou bieden. Integendeel, de Regering blijft maar aanmodderen. Zij durft geen fundamentele discussie te voeren over een sociale zekerheid voor de Gewesten en de Gemeenschappen, waarin de verschillende visies op het vlak van gezondheidszorg, gezinsbijslag en werkgelegenheid echt aan bod kunnen komen.

Er bestaan inderdaad verschillende visies. De ene is niet beter dan de andere, maar een goede visie is afgestemd op de Gemeenschappen. De Regering moet op dit vlak verantwoordelijkheid op zich nemen. Ik beweer niet dat de algemeen geldende visie inzake gezondheidszorg in Wallonië slechter zou zijn dan de visie die in Vlaanderen heerst. Er is wel een verschil in benadering op het vlak van de structurering.

Er werd reeds gewezen op tal van overlappende bevoegdheden, waardoor het uitermate moeilijk wordt een efficiënt beleid te voeren. Ook hier durft de Regering niet fundamenteel ingrijpen. Het gaat niet enkel om een «vuilbakwet», op sommige punten hebben wij blijkbaar ook te maken met een volmachtenwet. Een aantal bevoegdheden worden immers toegekend aan de Koning. Bea Cantillon verklaarde ooit dat over de hervorming van de sociale zekerheid in de eerste plaats met de sociale partners moest worden overlegd. Ik ben het daar fundamenteel niet mee eens. Een sociale programmawet moet de visie weergeven van het Parlement over de manier waarop een samenleving solidariteit kan ontwikkelen en actuele sociale problemen kan aanpakken. In deze wet vind ik niets van dit alles, men blijft bij het oude, al wordt er hier en daar wat bijgeschaafd.

Ik wil even stilstaan bij de artsenverkiezingen. De CVP was het op een bepaald moment eens met de Volksunie over dit punt. Er zouden afzonderlijke en meer democratische verkiezingen moeten gebeuren. Hierbij laat ik mij geenszins leiden door het corporatisme van bepaalde belangengroepen.

Mijnheer de minister, ik daag u uit één voorbeeld te geven waaruit zou blijken dat de Volksunie het corporatisme verdedigt en de belangen van sommige groepen behartigt. U is er, als vertegenwoordiger van de meest conservatieve partij in Vlaanderen, echter wel in geslaagd om de misbruiken in de sociale zekerheid verder te laten bestaan tot meerdere eer en glorie van een aantal belangengroepen. Ik heb het inderdaad vooral over een aantal laboratoria en over het artsensyndicaat van dokter Wynen — waarvan u de waterdrager bent. Ik durf tenminste zeggen dat ik kritisch sta tegenover elke belangengroep, u niet. Er wordt geen enkele garantie gegeven voor democratische verkiezingen.

Ik steun het amendement van de VLD, omdat het een beter en meer democratisch systeem mogelijk maakt. Ik hoop dat ook de CVP dit amendement zal steunen. Fractievoorzitter Tant had dat

in de Kamer overigens beloofd. De Volksunie had zelfs een tweede amendement ingediend om volledig tegemoet te komen aan de wens van de CVP, maar eens te meer bleek in die rangen het verschil tussen woorden en daden groot te zijn. Afzonderlijke verkiezingen voor huisartsen en specialisten — een vraag van de Vlaamse huisartsen — wordt in dit wetsontwerp niet gegarandeerd, net zomin als de verkiezing per Gemeenschap.

Een tweede punt betreft de verkapte vestigingswet voor artsen. Een vermindering van het aantal huisartsen zal de kwaliteit van de gezondheidszorg wellicht ten goede komen. De ondervoorzitter van onze partij, dokter Patrik Vankrunkelsven, verdedigt deze stelling met klem. Ik heb wel wat vragen over de manier waarop dit zou moeten gebeuren. Ik ben het echter helemaal niet eens met de verkapte vestigingswet die de minister voorstelt. Hij bepaalt wie zich na de studies wel en wie zich niet mag vestigen, maar rept met geen woord waar men zich mag vestigen. Het gaat niet op voor mensen die de zware studies in de geneeskunde achter de rug hebben, te beslissen of zij zich al dan niet mogen vestigen. De minister zou deze maatregel als stok achter de deur houden om de Gemeenschappen ertoe aan te zetten maatregelen te nemen, maar dit behoort niet tot zijn bevoegdheid. De Gemeenschappen zijn bevoegd om het aantal huisartsen te verminderen. Ik geloof niet dat een numerus clausus de juiste weg is, maar ik geef in alle eerbijheid toe dat in onze partij de meningen hierover verdeeld zijn. Ik heb ook een eigen mening over het voorstel van de minister om artsen de facto aan te zetten om op een bepaalde leeftijd te stoppen met de uitoefening van hun praktijk.

In tegenstelling tot onze fractievoorzitter in de Kamer van volksvertegenwoordigers kan ik daar voor een stuk inkomen. Het is volgens mij een kwestie van solidariteit tussen de huisartsen dat oudere huisartsen niet meer een voltijdse praktijk moeten blijven uitoefenen, terwijl zo veel jonge huisartsen moeilijkheden hebben om een praktijk te starten. Ik wil de artsen niet afschrijven op 65 jaar. Die oudere artsen kunnen bijvoorbeeld zeer goed worden ingeschakeld in de opleiding van jonge huisartsen, zodat zij er geen grote praktijk meer op moeten nahouden. In die zin kan wel een verbetering van de gezondheidszorg worden nagestreefd, maar niet langs een verkapte vestigingswet.

Tot slot heb ik het nog over het IVK. Zoals u weet, is de Volksunie zeer begaan met de strijd tegen het hormoongebruik en de hormonemaffia. De minister heeft al vele inspanningen gedaan om de werking van het IVK te verbeteren. Ik vrees nochtans dat het voorstel om te komen tot een strikt cumulatiefverbod een averechts effect kan hebben. Een zeer beperkt aantal dierenartsen zal nog als zelfstandig keurder kunnen werken voor het IVK. Het overgrote deel van de dierenartsen die op zelfstandige basis verbonden zijn aan het IVK, werkt immers gedurende een zeer beperkte tijd als keurder. Velen hebben maandelijks maar een gemiddelde vergoeding van 10 000 frank. Daar kan men niet van leven. Deze dierenartsen zullen dus verplicht zijn om hun werk voor het IVK stop te zetten en zich alleen nog toe te leggen op de uitbouw van een eigen praktijk. Men mag de goeden niet over dezelfde kam scheren als de slechten.

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen. — Mijnheer Anciaux, het is verkeerd om ons beleid ten aanzien van het IVK en de hormonenproblematiek te herleiden tot deze ene maatregel. Er worden ook heel wat maatregelen getroffen waarvoor geen wetswijziging nodig is. De maatregel waarover u het heeft, heeft ook te maken met de interne organisatie van het IVK. Er zijn inderdaad een aantal dierenartsen die maar een paar uur per week op zelfstandige basis keuringen verrichten voor het IVK. De bedoeling van de maatregel is het IVK op optimale wijze te laten werken. Ik kan uw redenering enigszins volgen. Ik begrijp dat u met een groot hart wil zeggen dat een aantal mensen toch de kans moet krijgen om nog een paar uren per week iets bij te verdienen. Zulke overwegingen mogen echter niet opwegen tegen ons streefdoel om de activiteiten van het IVK zo optimaal mogelijk te organiseren.

De heer Anciaux (VU). — Daar ben ik het mee eens. Ik heb trouwens ook niet gezegd dat dit de enige maatregel is die u genomen hebt. Integendeel.

In de Kamer van volksvertegenwoordigers heeft de Volksunie een wetsvoorstel ingediend om de dierenartsen die op zelfstandige basis als keurder werken voor het IVK, ook de gedragscode te laten naleven die geldt voor de keurders-ambtenaren bij het IVK. Het is niet zo moeilijk om die gedragscode, die u trouwens nog wilt verstrengen, ook op te leggen aan de zelfstandige dierenartsen-keurders van het IVK. Uw maatregel is wellicht goed bedoeld. U treft waarschijnlijk ook een aantal mensen die u moet treffen, maar u treft daarnaast ook een heel deel mensen die op een ernstige wijze keuringen verrichten.

Die maatregel komt erop neer dat minder inspecteurs een groter werkvolume zullen moeten verwerken, want een aantal van de huidige inspecteurs zullen kiezen voor hun zelfstandige praktijk. Om de schade te beperken zou de minister beter afzien van deze maatregel en in de plaats daarvan aan alle keurders die op zelfstandige basis werken een gedragscode opleggen.

Mijnheer de Voorzitter, dit zijn slechts een paar beschouwingen bij dit ontwerp dat een uitgebreid aantal maatregelen bevat die getuigen van weinig durf en weinig perspectief. Ze zullen de ontgoocheling en de onzekerheid bij de bevolking nog doen toenemen. (*Applaus.*)

M. le Président. — La parole est à Mme Delcourt.

Mme Delcourt-Pêtre (PSC). — Monsieur le Président, la commission des Affaires sociales a pris connaissance du projet de loi portant des dispositions sociales qui a fait l'objet d'une évocation par le Sénat pour l'ensemble des articles. Outre des adaptations techniques destinées à harmoniser les législations avec les nouveaux principes de gestion globale de la sécurité sociale, le projet de loi contient des dispositions nouvelles dans plusieurs secteurs, qui entraîneront des conséquences importantes dans la vie quotidienne des citoyens et de leur famille.

Je m'attarderai plus particulièrement sur trois points qui ont fait l'objet de discussions au sein de notre commission.

Il y a tout d'abord les questions qui restent posées et qui devront être réglées par arrêté d'application en ce qui concerne les médecins vétérinaires habilités à exercer des missions d'expertise et de contrôle. Avant que ces arrêtés soient pris, mon parti estime indispensable de consulter les représentants du secteur ainsi que l'ordre et les organisations syndicales.

Dans le domaine social, j'avais espéré m'arrêter quelques instants sur deux points qui concernent l'un, le début de la vie, et l'autre, la fin de la vie, mais en raison des incidents de procédure que nous avons connus, je m'arrêterai juste sur la mesure qui concerne les femmes enceintes.

Il est important de reconnaître un effet suspensif à la période de repos de maternité qui survient pendant la première année d'incapacité de travail. Je me réjouis que Mme la ministre ait marqué son accord pour que ce point fasse l'objet d'une proposition de loi distincte. C'est une façon importante de reconnaître la fonction spécifique de la maternité.

J'en viendrai ensuite aux articles relatifs au Fonds des équipements et services collectifs qui ont justifié le dépôt de mon amendement. Dès son origine, en 1971, le Fonds des équipements et services collectifs a fait l'objet de nombreuses critiques. Pourtant, il donnait une dynamique nouvelle à la sécurité sociale puisqu'il organisait une prestation de services aux familles de travailleurs salariés dans le prolongement des allocations familiales. Cette prestation était intéressante parce qu'elle prenait en compte l'évolution des modèles familiaux, la nécessaire conciliation entre la vie familiale et la vie professionnelle et la flexibilité toujours plus grande de l'emploi.

Ces dernières années, malheureusement, bien que le secteur des allocations familiales soit resté excédentaire en ressources, le déficit des autres secteurs qu'il a servi à alimenter — soins de santé et pensions — mais aussi la nouvelle répartition des compétences et l'absence de volonté politique de la part de certains responsables politiques et partenaires sociaux ont empêché la réalimentation du Fonds des équipements collectifs. Celui-ci était épuisé fin 1995.

Le Gouvernement a décidé, lors de la réunion interministérielle d'octobre 1995, de lui attribuer les 600 millions nécessaires pour qu'il puisse assurer son financement au cours de l'année actuelle. Le Gouvernement devait également rechercher d'autres sources de financement et établir des concertations avec les Communautés à ce sujet. Ces concertations sont loin d'être finalisées aujourd'hui et je m'étonne que l'on ait pris aussi rapidement des dispositions qui, tout en laissant au Fonds des équipements et des services collectifs sa forme juridique, le vident de son principe de financement et de ses modalités de fonctionnement.

Quelles en sont les conséquences ?

À titre d'exemple, je relèverai quelques chiffres dans le domaine de l'accueil des enfants de zéro à trois ans pour l'année 1994. En Flandre, 231 institutions ont reçu environ 134 millions de subsides et n'ont aucune certitude de pouvoir en bénéficier à partir de 1997. En Wallonie, 294 institutions ont reçu 120 millions, mais rien ne garantit qu'elles recevront encore ces montants dès 1997.

Dans le secteur des aides familiales et des aides aux personnes âgées, 185 millions ont été alloués à la partie flamande du pays et 79 millions à la partie francophone. Je n'aborderai pas ici les montants qui ont été attribués sous forme de prêts par l'ONAFTS et ceux qui l'ont été pour l'accueil des enfants malades et l'accueil des enfants avant et après la classe.

Bref, ce subside, complémentaire à d'autres financements attribués par l'ONE et *Kind en Gezin* et à la participation financière des parents, a permis de créer près de 24 000 emplois, beaucoup plus que dans la sidérurgie, aujourd'hui, et d'autres entreprises du secteur marchand, qui font la une de l'actualité.

Nous nous trouvons dès lors en pleine contradiction. Alors que nous voulons développer les emplois de proximité et une véritable politique d'emploi à l'échelon fédéral, nous menaçons l'existence des services d'aide aux familles, gros pourvoyeurs d'emplois. Dans une crèche, une réduction de 10 p.c. du montant des subsides entraînera inévitablement une diminution de l'encadrement, et je ne vois pas comment on pourrait garder en toute sécurité des enfants s'ils étaient plus de sept par puéricultrice. Ces diminutions d'emplois entraîneront donc également une diminution du nombre de places dans les milieux d'accueil.

Nous nous trouvons encore devant une autre contradiction. Les accords interprofessionnels de 1992, 1993 et 1994 ont permis la création d'initiatives nouvelles d'accueil d'enfants de trois à douze ans, la plupart du temps financées à partir des institutions par le Fonds des équipements et des services collectifs pour des raisons de continuité et d'expérience. On n'improvise pas l'accueil des enfants. Ces services sont donc aujourd'hui dans une double insécurité: l'accord interprofessionnel prend fin au 31 décembre 1996 et, à la même période, le fonds est vidé de ses missions.

Des parents m'ont demandé si cela valait la peine de retenir une place dans une crèche pour le mois de septembre, ne voulant pas prendre le risque de devoir réorganiser cet accueil au 1er janvier 1997 et perturber ainsi la vie de leur bébé.

Je pense donc qu'une concertation avec les Communautés est nécessaire. Je pense également qu'il faut laisser le temps aux Communautés et au pouvoir fédéral d'organiser cette concertation afin que ces services qui offrent un emploi de qualité puissent subsister. Je n'ignore pas que le Gouvernement a réalisé de gros efforts en la matière. Ces efforts ne sont cependant pas finalisés aujourd'hui. Au niveau fédéral, 0,075 p.c. de la masse salariale suffirait pour assurer chaque année l'ensemble de toutes les initiatives soutenues jusqu'ici par l'ONAFTS ainsi que celles nées dans le cadre de l'accord interprofessionnel.

Je crois qu'il faut laisser le temps aux négociations de se nouer; il faut laisser le temps aux partenaires sociaux de discuter de ce problème et plus particulièrement des points qui concerneront le prochain accord interprofessionnel. C'est la raison pour laquelle j'ai déposé un amendement qui ne remet pas la décision du Gouvernement en cause. Il maintient la date du 1er janvier 1997, pour que le fonds puisse trouver d'autres sources de financement, mais il reporte à six mois les autres échéances afin de permettre aux institutions et aux services de s'organiser en fonction des

nouvelles orientations qui seront prises. En effet, si les moyens diminuent, les institutions devront donner des préavis, dont certains d'une durée de six mois. Elles doivent donc avoir un peu de temps devant elles. J'ai maintenu cet amendement parce que j'estime que les institutions concernées ne peuvent pas servir d'otage au pouvoir politique.

Je partage le souci exprimé aujourd'hui par mes collègues à propos des accords gouvernementaux qui sont pris et dont je reconnais l'importance pour l'efficacité de l'action politique. Je sais combien il est important de rester fidèle aux engagements pris. Mon intention n'est donc pas de me distancer de cette position. Il me semble néanmoins que le travail parlementaire implique que nous disposions d'une marge de manœuvre et d'une possibilité d'intervenir en tenant compte de la réalité du terrain. Je sais que, comme moi, mes collègues pensent que cette marge de manœuvre est nécessaire pour que la démocratie représentative puisse trouver aujourd'hui toute sa légitimité. Je demanderai donc au Gouvernement d'être attentif à cet aspect. (*Applaudissements.*)

M. le Président. — La parole est à Mme De Galan, ministre.

Mme De Galan, ministre des Affaires sociales. — Monsieur le Président, pendant douze heures, nous avons vécu l'expression de la démocratie puisque, d'une part, nous avons essuyé les plâtres de notre nouvel État et que, d'autre part, un nouveau comité de concertation est entré dans l'histoire. Je remercie d'ailleurs nos collègues d'être restés si tard.

J'aborderai principalement deux points qui ont été évoqués au cours du débat.

Il est exact que ce type de loi n'est jamais un joyau légistique. Outre la loi-programme classique qui exécute le budget, ce genre de loi n'est certes pas gratifiant à examiner ou à discuter.

Pour l'ensemble des parastataux sociaux qui, depuis des années, font des propositions d'amélioration de certains secteurs, d'harmonisation de situations, de régularisations — notamment en matière d'allocations familiales —, un certain nombre de points positifs se dégagent.

Tous les amendements déposés par le Gouvernement n'ont pas connu le sort de celui d'aujourd'hui. Ainsi, le projet contenait un amendement visant à régulariser des situations particulières comme celles des victimes de l'incendie survenu l'an dernier dans un grand hôtel anversois. Par conséquent, ne jetons surtout pas le bébé avec l'eau du bain ! Certains aspects positifs demandaient à être régularisés.

Par ailleurs, il existe également une série d'autres dispositions. J'évoquerai tout d'abord la problématique du Fonds d'équipements et de services collectifs avant d'aborder brièvement la question des élections médicales, bien que les thèses en présence sont connues après les débats qui se sont déroulés en commission.

En ce qui concerne le Fonds d'équipements et de services collectifs, je voudrais rectifier certains propos. Je ne suis pas de celles qui crient de leur banc; par contre, je tiens à expliquer calmement certaines notions.

Le fonds d'équipements comporte trois types de financement. Nous avons tout d'abord le fonds de réserves de l'ONAFST qui finançait les missions traditionnelles. Le fonds est aussi alimenté par le biais de l'accord interprofessionnel pour l'accueil extrascolaire. À cet égard, Mme Delcourt plaide en faveur d'une norme de 0,075 p.c. Il convient de garder à l'esprit que l'accord interprofessionnel n'est pas structurel. Il relève d'une négociation entre les organisations syndicales et les organisations patronales. Enfin, une somme d'un montant de 200 millions, libérée par un de mes prédécesseurs, était destinée à financer l'accueil d'enfants malades, les garderies de nuit et d'autres situations difficiles.

Mme Delcourt, dont l'avis ne diverge pas du mien à cet égard, sait à quel point ce dossier me préoccupe depuis des années.

À plusieurs reprises, le comité de gestion de l'ONAFST et d'autres milieux ont lancé un avertissement relatif à l'arrêt des missions traditionnelles à financer par le fonds de réserves de l'office. Cette décision s'est vue concrétisée lors du conclave

budgétaire. Cependant, je suis intervenue pour obtenir un refinancement supplémentaire de 600 millions permettant de subsidiar l'ensemble de ces initiatives pendant un an.

Toutefois, après ce signal, il importait que les organisations de terrain prennent conscience que l'alimentation « éternelle » du fonds d'équipements par le fonds de réserve était devenue impossible dans le cadre du système de gestion globale mis en place le 1er janvier 1995. À cet égard, je tiens à préciser à l'intention de M. Coene qu'après le dépôt du projet de loi, j'ai tenu une réunion informelle avec les Communautés afin de leur confirmer la situation, dont elles avaient déjà été informées par ailleurs. Je leur ai également demandé de dresser des tableaux distinguant secteur privé et secteur public, en les invitant à formuler des propositions susceptibles d'être présentées au comité de concertation Gouvernement-Exécutifs prévu pour mardi prochain. Le comité étudiera le dossier, évaluera les aspects relatifs aux postes de travail, aux moyens financiers nécessaires, ainsi que les suggestions émises par les Communautés. Je suis d'ores et déjà en mesure de rassurer Mme Delcourt. En effet, des propositions existent et les mesures retenues en comité de concertation sont souvent rapidement concrétisées. Je ne vais pas dévoiler toutes les pistes que nous suivons. Sachez toutefois que nous songeons aux bas salaires, à d'éventuelles réductions de cotisations sociales. Nous n'ignorons pas que les effets sur l'emploi peuvent varier sur le terrain en fonction de la taille des structures d'accueil. Nous serons attentifs à cet aspect du problème.

En complément à la réponse que j'ai donnée en commission, je précise que le comité de concertation se penchera dès mardi prochain sur l'ensemble de la problématique. Bien entendu, nous poursuivrons la discussion avec les trois Communautés. Nos amis germanophones ne doivent en effet pas être oubliés.

Tel est donc l'état du dossier, dans lequel nous avons encore progressé depuis la réunion, puisque les délais sont maintenant précisés.

J'en viens aux élections médicales. L'arrêté royal habilitant le Gouvernement à intervenir en la matière pourrait encore, par le biais d'une procédure quelque peu atypique, être soumis à la commission de la Chambre. Au-delà de l'organisation proprement dite, des conditions à remplir pour être membre, du montant de la cotisation, etc., une discussion fondamentale s'est engagée à la Chambre, monsieur Coene, notamment en ce qui concerne la question suivante: fallait-il passer par une organisation pour se présenter au suffrage ou recourir à la démocratie directe de « participation immédiate » ?

J'ai exprimé mes craintes et mes réticences par rapport à la gestion actuelle du secteur de l'assurance soins de santé. J'ai insisté sur la nécessité de ne pas émettre les compétences, alors qu'il s'agit d'un secteur représentant un montant de 400 milliards de francs. En outre, la sécurité tarifaire de même que la continuité des accords médico-mutuellistes doivent être assurées.

Il ne s'agit pas d'organiser les élections sur une base communautaire ou élitiste ni d'accentuer la dichotomie entre les généralistes et les spécialistes, sujet longuement débattu à la Chambre. Il n'existe aucune règle en la matière: tout dépend de la pratique, de la discipline et des habitudes.

Si des manœuvres de retardement des travaux sont encore menées et que la loi n'est votée que dans deux mois, l'arrêté royal pourra peut-être être inséré dans le texte. Soyons ouverts à toute procédure de démocratie directe. Personnellement, cette journée au Parlement m'a stimulée dans l'esprit novateur qui était déjà le mien ! (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Colla.

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen. — Mijnheer de Voorzitter, ik zou willen ingaan op enkele specifieke opmerkingen in verband met het IVK en verder op enkele meer algemene bedenkingen met betrekking tot de bepalingen over de instelling van de Planningscommissie, het hoofdstuk over de informatieopdracht van het departement Volksgezondheid inzake geneesmiddelen.

Ik zal de preciseringen die ik reeds geformuleerd heb in antwoord op de vragen van de heer Anciaux nogmaals herhalen. De voorgestelde bepalingen betreffende het IVK houden geen

rechtstreeks verband met het cumulatieverbod. Er bestaat wel een onrechtstreeks verband. De nieuwe bepalingen maken het wel mogelijk een nieuwe wervingsreserve van dierenarts-keurders met opdracht of DMO's aan te leggen. Volgens de huidige wet blijft de reserve beperkt tot de veeartsen die vóór een bepaalde datum met het IVK samenwerken. Daardoor is het onmogelijk jong bloed te recruter.

Van begin af aan heb ik in de kamercommissie verklaard dat het mijn intentie is een cumulatieverbod in te voeren. Ingevolge de invoering van dit verbod zouden een aantal veeartsen hun contract met IVK kunnen opzeggen. Om de afhakers te vervangen, moet er dus gecupereerd kunnen worden onder de DMO's.

De discussie over het inbedden van een cumulatierегeling in het geheel van de maatregelen die voorliggen, zou ons vanavond te ver leiden. Ik ben graag bereid hierover van gedachten te wisselen met de bevoegde senaatscommissie. Bij die gelegenheid kunnen wij misschien ook het groeperen van de bevoegdheden onder één departement ter sprake brengen. De klassieke conflictsituatie tussen de departementen Landbouw en Volksgezondheid op dat vlak is u wellicht niet onbekend. Mijn persoonlijke voorkeur gaat uit naar een toekomstige groepering, maar op dit ogenblik zijn wij er toch reeds in geslaagd om met beide departementen gezamenlijk een aantal coördinerende maatregelen bekend te maken.

In de voorbije week heb ik in de kamercommissie voor Volksgezondheid enige toelichting verstrekt bij de maatregelen inzake veiligheid van de keurders die bovenop de maatregelen van minister Pinxten werden genomen. Ik heb erop aangedrongen dat deze commissie achter gesloten deuren vergaderde. Ik wijs erop dat de cumulatierегeling deel uitmaakt van dit pakket.

Ik wil geen beschuldigende vinger uitsteken naar de keurders, de overgrote meerderheid van hen doet zijn werk naar behoren. Maar op grond van verklaringen van de leidende ambtenaren en van de hoofden van de keurkringen heb ik begrepen dat de contractuele veeartsen, die hun opdracht als keurder in bijberoep uitoefenen, hun eigen privé-praktijk wel eens laten primeren. Deze keurders durven al eens wat later aan de slag gaan, wat vroeger stoppen, of er even verdwijnen.

Dit weegt op de efficiëntie van de keuring. Het is echter niet mijn bedoeling enkel veeartsen onder ambtenarenstatuut aan te werven. Er mogen nog contractuele keurders worden aangeworven.

Een ander probleem inzake veiligheid heeft te maken met de anonimiteit van de keurders. Wanneer steeds dezelfde veeartsen keuringen uitvoeren in dezelfde keurkring bij dezelfde veehouders, dan vervaagt hun anonimiteit en krijgen zij een naam en een gezicht. De vliegende hormonenbrigade gaat per duo op het terrein. Wij willen de mobiliteit van deze duo's vergroten.

Naarmate er meer verschillende keurders naar verdachte slachthuizen worden gestuurd, wordt het veel moeilijker om iemand persoonlijk te vieren. Om persoonlijke aanvallen op keurders te vermijden en een hardere keuring mogelijk te maken, willen wij niet alleen meer mobiliteit voor de vliegende brigades, maar ook de keuring op lokaal vlak intensifiëren. Wie altijd naar hetzelfde slachthuis gaat, kent uiteindelijk het personeel en de vetmesters en krijgt het dus moeilijker om zijn taak goed uit te voeren. Wij willen dus meer mobiliteit. De verplaatsingen zullen dus iets groter worden en de keurders zullen meer tijd nodig hebben.

Ik ga echter nog een stap verder. Uiteindelijk is ons land niet zo groot en zijn er vooral problemen in bepaalde delen van Vlaanderen. Daarom moet er ook mobiliteit komen tussen de keurkringen onderling. Organisatorisch betekent dit dat er nood is aan meer mensen die een groter deel van hun tijd aan het keuren kunnen spenderen. Bovendien wil ik elke belangenvermenging uitsluiten. Zoals in de Kamer ben ik bereid ook in de Senaat in een gesloten vergadering een aantal zaken uiteen te zetten waarmee wij bezig zijn, maar die ik niet aan de grote klok wil hangen, omdat de tegenpartij ook zo al goed en snel geïnformeerd is en ik haar praktijken niet nog meer in de hand wil werken. Belangenvermenging slaat niet alleen op het combineren van een privé-praktijk met keuringswerk, maar ook op het houden van een eigen veestapel en het uitvoeren van keuringswerk. Dat bestaat immers ook. Theoretisch is het zelfs mogelijk dat ik keurder ben

in kring A en een veestapel heb in kring B, terwijl voor mijn vriend precies het omgekeerde het geval is. Dergelijke situaties wens ik te vermijden.

Ik ben mij maar ten volle bewust geworden van de omvang van de problematiek van de veterinaire keuring op het ogenblik dat ik minister van Volksgezondheid werd. Pas dan ben ik gaan beseffen hoe hard de zaken daar moeten worden aangepakt. Wij worden daar bij wijze van spreken met een oorlogssituatie geconfronteerd en dit vergt dan ook meer doorgedreven maatregelen dan in normale omstandigheden. Het geheel van de maatregelen moet in die context bekeken worden. Toch ben ik geen voorstander van blinde maatregelen, maar wil ik werken met een overgangsperiode. Wie nu deeltijds een privé-praktijk heeft en in de toekomst daarop meer de nadruk wil leggen, moet de tijd krijgen om deze praktijk ook meer uit te bouwen. Wie daarentegen meer voor het IVK wil werken, moet de voorrang krijgen op eventueel nieuw aan te werven keurders.

Ik kom nu tot de reeks artikelen in verband met de artsen, gaande van de plethora tot de evaluatienormen. Hierop wordt zeer veel kritiek geleverd en van artsensyndicaten in een pre-electorale periode kan ik dat begrijpen. Indien men met deze mensen onder vier ogen praat, krijgt men iets anders te horen. Die kritiek neem ik hen dan ook niet kwalijk. De zeer persoonlijke aanvallen en verklaringen in de pers dat de minister heeft aangezet tot moord op zijn moeder, die neem ik hen echter wel kwalijk. Dat gaat te ver. Zij zijn de eersten die zich aan hun deontologische code moeten houden.

De twee artikelen die betrekking hebben op de plethora zijn opgesteld na overleg met hetzelfde artsensyndicaat. Nu wordt er mee bedreigd de conventie op te zeggen, maar er werd bedreigd geen conventie te sluiten als die artikelen niet zouden worden opgenomen in het wetsontwerp. Zo kan men bezig blijven!

Het eerste artikel betreft een planningscommissie, met vertegenwoordigers van het departement Volksgezondheid, van het departement Sociale Zaken, van het RIZIV, van de universiteiten, van de artsensyndicaten, van de wetenschappelijke verenigingen, van de tandartsen enzovoort. Er kunnen zelfs nog experts worden aangewezen. Aan bepaalde universiteiten zijn behoeftenstudies gemaakt, maar nu zal men voor het eerst over een instrument beschikken dat op basis van bepaalde criteria zal proberen zo rationeel mogelijk de behoeften vast te stellen.

Aangaande het tweede artikel vind ik het onrechtvaardig de regels te wijzigen voor de huidige studenten. In het verleden heb ik hevige pleidooien gehouden tegen elke vorm van numerus clausus. Ik ken dus alle argumenten, en er zijn er goede bij. De te nemen maatregelen zijn nooit helemaal perfect, maar we moeten onze verantwoordelijkheid nemen. Het betreft hier een federale verantwoordelijkheid, al kunnen we discussieren over wat er in de toekomst moet gebeuren met de bevoegdheidsverdeling van Volksgezondheid.

De federale overheid is nu verantwoordelijk voor de kostenbeheersing van de sociale zekerheid, voor de kwaliteitsbewaking, en als het enigszins kan voor de kwaliteitsverbetering van de medische zorg. Ik heb mij laten overtuigen niet alleen door de artsen, maar ook door mijn administratie, dat niets doen aan het overaanbod leidt tot een onnodige meerkost. Daarenboven zijn er reële risico's voor een niet-correcte zorgenversterking. Hoe goed zijn theoretische opleiding ook was, een arts die nauwelijks patiënten ziet, kan immers geen ervaring opdoen.

Op het ogenblik dat het idee werd gelanceerd van deze vorm van beperking van artsensyndicaten stonden in de Franstalige Gemeenschap geen initiatieven op het getouw, in de Vlaamse Gemeenschap werd erover gesproken en bestonden er plannen. Ik acht het evenwel verkieslijk dat eventuele maatregelen zowel in het Franstalig als in het Nederlandstalig landsgedeelte worden getroffen, want anders ontstaat er weer een debat over scheeftekkings.

Op basis van goede argumenten heb ik mijn dus laten overtuigen. De discussie sleept al jaren aan en toch blijft men aarzelen om in te grijpen in de instroom, wat een onderwijsbevoegdheid is, en bestaat er zelfs geen enkel initiatief wat de uitstroom betreft. De federale overheid, die wel verantwoordelijk is voor de uitgaven en voor de kwaliteit van de geneeskundige zorgen, heeft in feite

slechts beperkte mogelijkheden om in te grijpen. Als zij niets doet, krijgt zij desalniettemin allerlei verwijten naar het hoofd geslingerd. Zij heeft uiteindelijk gekozen voor deze oplossing als de minst slechte, te meer daar zij wordt opgevat als een instrument dat eigenlijk alleen dan een goed resultaat oplevert wanneer het nooit moet worden toegepast. Op basis van het zo geformuleerde voorstel zijn dan de gesprekken met de Gemeenschappen losgekomen, ook al had men in Vlaanderen een heel andere aanpak van de instroom gewenst.

M. Destexhe (PRL-FDF). — Nous ne sommes pas à l'école !

M. Colla, ministre de la Santé publique et des Pensions. — Nous ne sommes pas à l'école mais les arguments que j'avance méritent d'être écoutés.

M. Destexhe (PRL-FDF). — Je ne parle pas de nous en disant que nous ne sommes pas à l'école, je parle des médecins à qui vous vous adressez. Je pense à cette forme de menace, à ces pressions à l'égard des praticiens. Vous faites peser une épée de Damoclès sur les médecins.

M. Colla, ministre de la Santé publique et des Pensions. — Je ne suis pas encore arrivé à l'article relatif à cette question.

M. Destexhe (PRL-FDF). — Quelle sera la composition de la commission de planification? Vous avez cité notamment les universités et les organisations médicales, mais cela ne figure pas dans le projet de loi. Il serait souhaitable que la composition de cette commission soit mentionnée dans le projet de loi.

M. Colla, ministre de la Santé publique et des Pensions. — Veuillez vous référer à l'exposé des motifs. Cet article est demandé explicitement par les médecins.

M. Destexhe (PRL-FDF). — L'article concernant la commission?

M. Colla, ministre de la Santé publique et des Pensions. — Évidemment! Dans ma proposition originale, j'avais mentionné: avec notamment les représentants des Communautés, des universités, ...

Ce sont les Communautés et les universités qui m'ont demandé de ne pas faire figurer ce texte dans l'exposé des motifs, étant donné qu'il subsistait encore un doute, notamment en ce qui concerne les représentants des universités. J'ajoute que l'arrêté royal d'exécution de cet article est déjà prêt. Il a été discuté avec les ministres de l'Enseignement des deux Communautés et un accord est intervenu. Vous aurez la possibilité de vérifier que, dans cet arrêté royal, sont énumérées toutes les catégories que je viens d'indiquer. C'est à la demande des Communautés que nous avons procédé de cette façon.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Van Hauthem.

De heer Van Hauthem (Vl. Bl.). — Mijnheer de minister, u komt hier bij een zeer fundamenteel punt. Ik ben het natuurlijk met u eens dat de federale overheid verantwoordelijkheid is voor de uitgaven en voor de kwaliteit van de geneeskundige zorgen en niet de Gemeenschappen. Zoals u zelf reeds aanhaalde, werden er in de Vlaamse Gemeenschap initiatieven in het vooruitzicht gesteld. Tot aan het verschijnen van deze maatregel was dat niet het geval in de Franse Gemeenschap, maar dat had evengoed andersom kunnen zijn. Daarover wil ik dan ook geen polemiek voeren.

U zult het met mij wel eens zijn dat men niemand zeven jaar lang kan laten studeren in een richting die op niets anders kan uitlopen dan op het beroep van arts om bij het eind van die studie de uitoefening daarvan te verbieden. Samen met u meen ik dat er iets moet gebeuren aan de instroom en dat er een of andere vorm van ingangsexamen moet worden ingevoerd. Nu is het echter wel zo dat de Gemeenschappen een aantal beslissingen kunnen nemen die niet alleen hun uitgaven, maar ook die van de sociale zekerheid bezwaren, terwijl het toch niet meer dan logisch zou zijn dat zij zelf volledig instaan voor de financiële gevolgen van hun beslissingen.

Dan weet u natuurlijk onmiddellijk waar ik naartoe ga, namelijk naar de homogeniteit van de bevoegdheidspakketten. Op het ogenblik hebben de Gemeenschappen al een aantal bevoegdheden inzake gezondheidszorg waarbij de beleidsbeslissingen gevolgen hebben voor de sociale zekerheid.

Daar hebben we te maken met een fundamenteel probleem en daar kom ik bij de homogene bevoegdheidspakketten. Het klopt niet dat de Gemeenschappen wel verantwoordelijk zijn voor hun beslissingen, maar niet voor de financiële gevolgen ervan, in goede of in slechte zin. U bent nu verplicht om een financiële stok achter de deur te houden waardoor u kunt optreden wanneer de Gemeenschappen niets doen aan de instroom. Ik kan u daarin volgen, maar de oplossing is dat de Gemeenschappen zelf betalen.

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen. — Ik begrijp deze redenering, maar dat is een debat op zichzelf. Ik ben in ieder geval verplicht om te ageren binnen het huidige kader.

De heer Van Hauthem (Vl. Bl.). — Mijnheer de minister, u moet binnen het huidige kader blijven. Enerzijds betreurt u dat blijkbaar, maar anderzijds wilt u dat het kader absoluut behouden. Dat begrijp ik niet meer.

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen. — Dat is een ander debat.

Ik heb het er moeilijk mee dat iemand die alles in alle openheid wil regelen, kritiek krijgt. De federale minister van Volksgezondheid is bevoegd voor de erkenning van de geneesheren. Ik zou perfect «en stoemelings» elk jaar minder geneesheren kunnen erkennen. Ik wil dat echter niet op die wijze doen, ik wil in alle openheid handelen. De toegang tot een stage bij de opleiding tot specialist wordt door de Erkenningcommissie — waar ook de universiteiten in zetelen — de facto al beperkt. Het gevolg daarvan is dat de druk op de groep huisartsen nog toeneemt. Ik wil met de wet alleen maar wettelijk regelen wat er op het terrein al gebeurt voor één categorie. De planningscommissie zal elk jaar dan ook bepalen hoeveel artsen er tot een stage bij de opleiding tot huisarts worden toegelaten. Ik heb dat instrument nodig om, naargelang van de behoeften, de opleiding tot huisarts en specialist te regelen. Er zijn bepaalde specialisaties waar er een tekort is aan artsen en andere waar er een overschot is.

De heer Van Hauthem (Vl. Bl.). — Mijnheer de minister, ik heb er geen probleem mee dat u in alle openheid handelt. Dat siert u trouwens want u zou dit inderdaad «en stoemelings» kunnen doen. U blijft echter nog altijd bevoegd voor de uitgaven die het gevolg zijn van beslissingen die eventueel niet worden genomen. Ik heb een concrete vraag met betrekking tot de artikelen in deze programmawet die daarop betrekking hebben.

Voor de gemakkelijker zal ik de zaak omkeren. Wat zult u doen indien de Franse Gemeenschap beslist een numerus clausus in te voeren om de instroom te beperken terwijl de Vlaamse Gemeenschap dit niet dat?

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen. — Dat is zeer eenvoudig. De planningscommissie stelt niet alleen een globaal cijfer vast, maar ook een cijfer per Gemeenschap. De regel kan eventueel slechts op één van de twee Gemeenschappen worden toegepast.

De heer Van Hauthem (Vl. Bl.). — Mijnheer de minister, vindt u het logisch dat de Gemeenschappen er een verschillend beleid op nahouden zonder dat zij moeten instaan voor de gevolgen op financieel vlak?

U argumenteert dat u zich aan het huidige kader moet houden. Waarom klaagt u dit kader en de huidige verdeling van de bevoegdheden niet aan? Het heeft geen zin te beweren dat u binnen het vooropgestelde kader moet werken en tegelijkertijd te blijven volhouden dat dit kader het juiste is, wat de sociale zekerheid betreft.

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen. — Ik begrijp goed wat u bedoelt. Ik wil dit debat nu niet aangaan, al schrikt het mij niet af. Ik zal het te gepasten tijde voeren. Ik ben echter een andere mening toegedaan dan u.

Men moet dit thema ook vanuit een ander oogpunt durven bekijken. Er bestaat hier een spanningsveld tussen Onderwijs en Volksgezondheid. Zelfs indien Volksgezondheid volledig regionaliseerd is, moet men oog hebben voor de behoeften van de sector. Een minister van Onderwijs heeft uiteraard andere katten te geselen. Hij moet rekening houden met de universiteiten die hun aantal studenten op peil willen houden.

De heer Van Hauthem (VL. Bl.). — De beide ministers behoren echter wel tot dezelfde Regering.

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen. — De opleiding voor verpleegkundigen en kinesisten is verschillend in de twee Gemeenschappen. Dit geeft geen communautaire problemen. Ik vraag mij echter af waarom er zowel gebraveteerde als gegradueerde verpleegkundigen zijn. Dit heeft geen zin, vermits zij hetzelfde werk doen. Ik begrijp echter wel dat het niet eenvoudig is op dit vlak radicale hervormingen te realiseren in het onderwijs.

Hetzelfde geldt voor de kinesitherapeuten. De vraag rijst of het noodzakelijk is dat sommigen een universitaire opleiding krijgen, terwijl voor anderen een niet-universitaire opleiding volstaat. Vanuit het standpunt van de Volksgezondheid volstaat een opleiding van drie tot vier jaar, de stage inbegrepen. Wat mij interesseert, is de inhoud van het vormingspakket. Twee soorten diploma's is al te gek.

De heer Van Hauthem (VL. Bl.). — Ik ben het ermee eens dat wij te maken hebben met een spanningsveld tussen Volksgezondheid en Onderwijs. Zou het niet logischer zijn dat deze twee bevoegdheden zich op hetzelfde niveau bevinden?

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Anciaux.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de Voorzitter, het zal de minister wellicht niet verwonderen dat ik het eens ben met de argumenten van de heer Van Hauthem.

Mijnheer de minister, ik heb een concrete vraag. U zegt dat de planningscommissie regionale cijfers kan bepalen wanneer één van de twee Gemeenschappen maatregelen zou nemen om het artsenaanbod te beperken. Geldt dit ook voor de uitgaven? Vermits u wenst te besparen op de uitgaven, vraag ik mij af of er ook op dit vlak regionale criteria zullen worden vastgelegd. Indien dit niet zo is, hebben wij te maken met een zwak dossier.

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen. — Mijnheer de Voorzitter, zeer concreet wordt in verband met de plethora en de uitgaven die deze meebrengt, een instrument gecreëerd dat op termijn resultaten zal opleveren. De planningscommissie legt vast hoeveel huisartsen of specialisten de volgende jaren nodig zijn per Gemeenschap. Hierbij wordt vertrokken van de bestaande situatie in elk van de Gemeenschappen. Indien er in één van de Gemeenschappen reeds meer zijn dan in de andere, dan zal het vastgelegde aantal voor de ene Gemeenschap ook relatief kleiner zijn dan voor de andere. De federale overheid kan op basis van deze voorstellen ingrijpen. Hopelijk hebben de Gemeenschappen ondertussen al voldoende maatregelen genomen zodat dat niet meer hoeft. Op termijn zal het vastleggen van het aantal huisartsen en specialisten ook een impact op de uitgaven hebben.

Het artikel in verband met de leeftijdsgrens, werd opgenomen na een expliciete vraag van de twee Gemeenschappen. Zelf ben ik ook voorstander van dit artikel, maar ik begrijp dat er een probleem kan bestaan. Enerzijds vraagt men om de jonge kandidaten te beperken en anderzijds dat op een bepaalde leeftijd gestopt wordt met werken. Ik vind dit geen onredelijke vraag.

Mevrouw Maximus, u weet ook dat chirurgen in openbare ziekenhuizen op 65 jaar moeten stoppen met werken.

Ik meen niet dat hier een blinde maatregel getroffen kan worden, maar het moet mogelijk zijn om met de gezondheidssector en met de geneesheren te overleggen. Er moet een overgangperiode komen zodat iedereen er zich kan op voorbereiden. Is het zo onzinnig om voor te stellen er samen over na te denken en te besluiten dat op een bepaalde leeftijd beter gestopt wordt met de terugbetaling, tenzij men deel uitmaakt van een groepspraktijk of men stagemeester is voor een huisarts? Is dit zo onbespreekbaar?

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Anciaux.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de Voorzitter, ik begrijp het ten dele, maar ik meen dat het noodzakelijk is om hierover rustig na te denken. Het is niet vanzelfsprekend om als zelfstandige, binnen het systeem van de sociale zekerheid, te stoppen met de beroepsactiviteit.

Naar aanleiding van dit debat zou er binnen de Regering eens grondig nagedacht moeten worden over hoe men één sociaal zekerheidssysteem kan invoeren voor iedereen. Deze discussie zou ook over de aanpassing van de pensioenen kunnen gaan, wat een zeer zwaar thema is, maar waarmee rekening zal moeten worden gehouden. Ook in het Parlement zou hierover een fundamenteel debat gevoerd moeten worden. Nu wordt alles voor een stuk doorverwezen naar de Koning, naar de minister dus, die zonder dat een fundamenteel debat gevoerd is, de bevoegdheid naar zich toetrekt.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Colla.

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen. — Ik kan het daarmee eens zijn, mijnheer Anciaux. Ik zal u een voorbeeld geven dat men mij gesignaleerd heeft. De jaren dat een arts een opleiding tot specialist volgt, komen nu niet in aanmerking voor de pensioenberekening of kunnen niet worden geregulariseerd. In de algemene pensioenhervorming die wij uitwerken, is dat natuurlijk maar een miniem onderdeel. Indien dit artikel van de programmawet wordt uitgevoerd, zal ik hiermee toch rekening houden in de begeleidende maatregelen.

M. Destexhe (PRL-FDF). — Monsieur le ministre, pourriez-vous nous expliquer en quelques mots...

M. le Président. — Si vous souhaitez prendre la parole, monsieur Destexhe, je vous invite à la demander.

M. Destexhe (PRL-FDF). — Puis-je avoir la parole, monsieur le Président?

M. le Président. — Vous l'avez, monsieur Destexhe.

M. Destexhe (PRL-FDF). — Monsieur le Président, M. le ministre peut-il nous expliquer brièvement la raison fondamentale pour laquelle il veut exclure les médecins de plus de 65 ans?

M. le Président. — La parole est à M. Colla, ministre.

M. Colla, ministre de la Santé publique et des Pensions. — Monsieur le Président, soit M. Destexhe ne m'a pas écouté, soit il ne m'a pas compris. Je viens d'expliquer à l'instant, monsieur Destexhe, qu'il ne s'agit pas d'une mesure aveugle. Je n'ai d'ailleurs jamais énoncé l'âge de 65 ans.

M. Destexhe (PRL-FDF). — Pourquoi voulez-vous fixer une limite, monsieur le ministre, quel qu'en soit l'âge?

M. Colla, ministre de la Santé publique et des Pensions. — Soit je parle chinois, soit vous ne m'avez pas écouté, monsieur Destexhe.

M. Destexhe (PRL-FDF). — Peut-être avez-vous été trop long et avez-vous essayé de noyer le poisson dans votre réponse, mais pourquoi envisagez-vous cette mesure?

M. le Président. — Je vous invite à poursuivre votre intervention, monsieur le ministre.

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen. — Ik kom nu tot de artikelen die handelen over de evaluatie en de normering.

Koninklijke besluiten en wetten met betrekking tot de medische en paramedische sector, kunnen niet worden uitgevoerd, wanneer er voorafgaand geen minimale consensus bereikt is op het terrein.

Alvorens tot uitvoering over te gaan, moet men dus overleg plegen met de mensen op het terrein. Dit is niets nieuws. Ik heb dat altijd gezegd.

De sector van de gezondheidszorg is bovendien een specifieke sector. Gezondheid is een van de belangrijkste waarden in onze samenleving. De sector van de gezondheidszorg kan ook niet vergeleken worden met andere terreinen waar vrije beroepen actief zijn. De financiering van de sector wordt immers door de hele gemeenschap gedragen.

Deze twee overwegingen brengen mij ertoe te zeggen dat de besluitvorming inzake gezondheidszorg niet kan worden overgelaten alleen aan de actoren op het terrein. Ik vind dat de ziekenfondsen een rol hebben. Ik heb respect voor het grootste gedeelte van de artsen, ook al zitten er zoals overal, ook bij de politici, minder goede tussen. De ziekenfondsen en de artsen hebben echter hun eigen belangen te verdedigen. Ik bedoel dit niet pejoratief. Men moet alle overlegmogelijkheden uitputten, maar op een bepaald moment moeten de politici, die daarvoor tenslotte verkozen zijn, een beslissing treffen. Hiervoor zijn echter wettelijke instrumenten nodig en die zijn er vandaag niet. Die creëren wij nu.

Ik lees dat het mijn bedoeling zou zijn ambtenaren opdracht te geven te evalueren of artsen in hun privé-praktijk wel de juiste therapie voorschrijven. Dat is onzinnig. Dat is helemaal niet mijn bedoeling. Met de sector zijn wij tot de conclusie gekomen dat het systeem van *peer review* geschikt is om een goede evaluatie te organiseren en dat lokale kringen ter zake verantwoordelijkheid moeten krijgen. Opdat dit goed zou functioneren, moeten de artsen die wensen geaccrediteerd te worden, hieraan deelnemen. Is het dan onzinnig om hiervoor een wettelijk kader te creëren? Dat is de bedoeling van de evaluatie en normering.

M. le Président. — La parole est à M. Destexhe.

M. Destexhe (PRL-FDF). — Vous dites, monsieur le ministre, que vous envisagez de prendre ces mesures d'évaluation avec les «secteurs concernés». Cependant, cela n'est pas précisé dans le projet de loi. C'est toujours le même problème! Vous nous annoncez un catalogue d'intentions mais celles-ci ne figurent pas dans le projet.

M. Colla, ministre de la Santé publique et des Pensions. — Votre devoir d'élu est justement d'exercer un contrôle sur la manière dont je concrétise «mes bonnes intentions». Votre rôle consiste à vérifier que je respecte mes promesses. Les situations changent. Si la loi est trop précise, il est plus difficile de suivre l'évolution sur le terrain.

M. Destexhe (PRL-FDF). — D'après vous, ce n'est pas à un fonctionnaire d'évaluer la pratique médicale. Je suis tout à fait d'accord sur ce point. Cependant, si l'on s'en tient au texte de loi, on pourrait parfaitement assister à une telle dérive!

M. Colla, ministre de la Santé publique et des Pensions. — Certainement pas!

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Coene.

De heer Coene (VLD). — Het is telkens hetzelfde verhaal. Als dergelijke volmachtenbesluiten worden ingediend, vertelt de minister telkens zalvend en sussend dat het allemaal niet zo'n vaart zal lopen.

Ik heb daarnet in mijn uiteenzetting al verwezen naar de invoering van de sociale balans. Met de tekst die we thans bespreken, worden het soort toestanden waarnaar de heer Destexhe verwijst, wel degelijk mogelijk.

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen. — De heer Coene moet mij eens zeggen waar in de tekst staat dat het overheidsapparaat de artsen zal controleren met betrekking tot de wijze waarop ze een therapie voorschrijven.

De heer Coene (VLD). — Ofwel neemt de Regering het ernstig met het *peer review*. Dan moet de organisatie ervan degelijk worden uitgebouwd. Met andere woorden, dan moet een institu-

tioneel kader worden gecreëerd, moeten verslagen worden gemaakt en gegevens worden opgeslagen. Dit betekent automatisch een secretariaat en een administratie. Anders praten we over iets dat lucht is.

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen. — Neen, dat is niet juist. Dat hoeft niet zo te zijn.

Ik geef het concrete voorbeeld van huisartsen die elkaar in een lokale kring ontmoeten en samen bepaalde gevallen evalueren.

De heer Coene (VLD). — Dit is dan het bewijs dat deze wetgeving overbodig is. Het gaat dus blijkbaar perfect zonder dat de wetgever regels oplegt.

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen. — Mijnheer Coene, de vraag is of zoiets moet worden georganiseerd vanuit het oogpunt van de volksgezondheid. U laat dat over aan het toeval. Op de ene plaats zal zo'n overleg dus wel worden georganiseerd, en op de andere niet.

De heer Coene (VLD). — Wilt u daarmee zeggen dat de volksgezondheid op het ogenblik kwalitatief slecht is?

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen. — Dit is een ernstig debat. Dat veronderstelt dat niet alleen slogantaal wordt gebruikt en dat mij geen woorden in de mond worden gelegd die ik niet heb uitgesproken.

Ik heb in de commissie duidelijk gezegd dat wij een kwalitatief goede gezondheidszorg hebben, wat niet wegneemt dat het dom zou zijn de ogen te sluiten voor wat misloopt of kan worden verbeterd.

Dit soort van systemen is in het buitenland al ontwikkeld. Waarom zouden wij er dan geen gebruik van maken?

De heer Coene (VLD). — Omdat overreglementering ook tot wantoestanden kan leiden.

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen. — Dit is geen overreglementering.

De heer Coene (VLD). — Als men zo'n *peer review* administratief organiseert, dan kan er overreglementering ontstaan.

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen. — Dat zijn alleen beweringen.

De heer Coene (VLD). — Ik kom later terug op de planningscommissie. Om het overaanbod door accreditering te belemmeren moet worden gekozen tussen de afgestudeerden. Wie zal worden geaccrediteerd en wie niet? Er zal beslist met de ellebogen worden gewerkt.

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen. — Lees het artikel, mijnheer Coene.

De heer Coene (VLD). — Ik heb dat gelezen, mijnheer de minister.

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen. — Ik durf dat betwijfelen, anders zou u die opmerking niet hebben gemaakt.

De heer Coene (VLD). — Toch wel, maar ik ken ook de realiteit en tussen de realiteit en de theorie bestaat een groot verschil waarmee ter dege rekening dient te worden gehouden.

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen. — Mijnheer Coene, op die manier kunt u steeds trachten gelijk te halen, maar dan vervalt u in sloganeske taal. Uw opmerking heeft betrekking op een onderwerp dat in de wettekst niet wordt behandeld. Ik denk dat u de teksten niet grondig hebt gelezen. Ik verwachtte meer ernst van uwentwege.

De heer Coene (VLD). — Mijnheer de minister, uw opmerking is theoretisch en staat los van de praktijk.

M. le Président. — La parole est à M. Destexhe.

M. Destexhe (PRL-FDF). — Je constate un décalage entre vos propos tenus à cette tribune, monsieur le ministre, et ce qui est écrit dans le projet de loi où il est dit: «le Roi peut déterminer les règles générales...»

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen. — Mijnheer de Voorzitter, als de heer Destexhe mij laat uitspreken, dan zou ik tot slot artikel 174 willen behandelen. Dit artikel heeft betrekking op het uitvoerdigen van normen inzake de inhoudelijke, functionele en structurele aspecten van de medische praktijk. Dit heeft niets te maken met de therapeutische vrijheid.

Êtes-vous d'accord, monsieur Destexhe, pour dire qu'un dossier médical est important et qu'il doit être établi par un médecin?

M. Destexhe (PRL-FDF). — Sur ce point, nous pouvons peut-être trouver un accord.

M. Colla, ministre de la Santé publique et des Pensions. — Dès lors, monsieur Destexhe, si un patient change librement de médecin, il est normal que son dossier médical soit transmis à son nouveau médecin. Êtes-vous d'accord de donner au législateur les moyens d'opérer ce transfert? Telle est la question qui se pose.

Par ailleurs, je suis favorable à la stimulation de la pratique de groupe, sans l'obliger. Un instrument légal est également nécessaire à cet effet et est repris dans la loi. À partir de cet article, on peut essayer de trouver des moyens de stimuler cette façon de pratiquer l'art médical.

De heer Coene (VLD). — Mijnheer de minister, u bent bijzonder handig in het pareren van kritiek, maar op de punten die u nu ter sprake brengt hebben wij geen kritiek geformuleerd.

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen. — Mijnheer Coene, de punten waarover u het heeft, zijn hier nu niet ter discussie. Mochten ze enig raakpunt hebben met deze wet, dan zou u wellicht handig en intelligent genoeg zijn om sloganische taal te vermijden. Als u bereid zou zijn geweest om het dossier inhoudelijk te benaderen dan zouden wij een vruchtbare samenspraak kunnen hebben gehad. Ik betreur dat de discussie deze wending heeft genomen.

M. Destexhe (PRL-FDF). — Vous êtes en train de nous faire de longs développements sur des articles qui occupent en tout et pour tout sept lignes dans votre projet de loi. Dès lors, comment pouvez-vous croire quand vous expliquez tout ce que vous voulez faire?

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Van Hauthem.

De heer Van Hauthem (Vl. Bl.). — Mijnheer de Voorzitter, ik wil nog kort iets zeggen over de planningscommissie, zonder de discussie van daarstraks te heropenen. Ik lees dat de minister de afgestudeerden zal selecteren en zal bepalen wie effectief tot het beroep wordt toegelaten. Daar komt het eigenlijk op neer. Het is de Koning, dus de Regering, die de selectiecriteria zal opstellen. Men begrijpt dan ook dat het Parlement hierover wantrouwig is. Ik heb het even niet over het principe zelf, waarmee ik het niet eens ben, omdat ik vind dat er eigenlijk iets aan de instroom moet worden gedaan. Ik kan begrijpen dat de minister nu nog niet de criteria kan vastleggen, omdat hij, zoals dat heet, nog overleg moet plegen met de mensen «van het veld», maar eigenlijk vraagt hij het Parlement de Regering een «blanco cheque» te geven om de regels vast te leggen voor de toegang tot het beroep.

Mijnheer de minister, u mag dit niet persoonlijk opvatten, want een andere minister zou ik evengoed wantrouwen. U moet echter begrijpen dat een Parlement in dergelijke gevallen wantrouwig is en moet zijn.

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Colla.

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen. — Mijnheer de Voorzitter, dit is een belangrijke opmerking maar zij is niet gegrond. Ik verklaar mij nader.

Ten eerste stond er in de oorspronkelijke tekst dat deze criteria zouden worden vastgelegd in overleg met de Gemeenschappen. Op advies van de Raad van State hebben wij dit laten vallen, omdat we de Gemeenschappen via een wet geen verplichtingen kunnen opleggen. Op het ogenblik werken wij met de twee ministers van Onderwijs aan een protocol om te vermijden dat er ooit een selectie moet worden gemaakt onder de afgestudeerden. Dit is waarschijnlijk het enige punt dat nooit van toepassing zal zijn en waarvoor de heer Destexhe dus gelijk zal krijgen. In dit protocol zal worden opgenomen hoe de selectie, op vrijwillige basis, zal worden georganiseerd, als dat ooit nodig wordt.

Ten tweede heeft de heer Van Hauthem kritiek op het feit dat de Koning bepaalt wie al dan niet toegang krijgt tot het beroep. Op het ogenblik wordt er reeds bij ministerieel besluit bepaald aan welke voorwaarden iemand moet voldoen — diploma, stages en noem maar op — om als huisarts of specialist erkend te worden, weliswaar mits gunstig advies van een erkenningscommissie.

Ik heb echter de indruk dat de heer Van Hauthem denkt dat één minister bepaalt wie capabel is en wie niet. Daar gaat het echter niet om. Het gaat wel over de algemene organisatie van de selectie. Hoe selecteren we wanneer er 300 afgestudeerden zijn, terwijl de planningscommissie bepaalt dat er maar 250 artsen nodig zijn.

De heer Van Hauthem (Vl. Bl.). — Dan legt de Koning, zo lees ik, de criteria vast om te bepalen wie er effectief het beroep mag uitoefenen.

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen. — Neen, zo'n koninklijk besluit gaat over de wijze waarop de selectie wordt georganiseerd en dat is iets anders. Ik geef een voorbeeld. Samen met de Vlaamse Gemeenschap komen we overeen dat er een interuniversitair examen wordt georganiseerd en de minister bepaalt hoe de universiteiten dit moeten aanpakken. Dat is iets anders dan bepalen wie goed is en wie niet.

De heer Van Hauthem (Vl. Bl.). — Dat zeg ik ook niet, mijnheer de minister, maar u legt wel de criteria vast om te bepalen wie wel en wie niet het beroep mag uitoefenen. Ik heb dus niet gezegd dat u persoonlijk uit de lijst van afgestudeerden een keuze zult maken. U moet toch toegeven dat het Parlement u dan een blanco cheque geeft. Het Parlement zou misschien meer geneigd zijn om die maatregel te aanvaarden als het nu al zou weten in welke richting wordt gedacht inzake de selectiecriteria. Eigenlijk gaat het hier om een zoveelste volmachtenregeling. De selectiecriteria zijn het belangrijkste, en precies dat wordt weer overgelaten aan de Regering. Dat wekt wantrouwen.

M. le Président. — Mesdames, messieurs, à ce stade, bon nombre de propos sont des redites, me semble-t-il. Je vous invite à émettre l'une ou l'autre dernière remarque ou question qui n'aurait pas encore été développée. Ensuite, nous pourrions clore la discussion générale.

La parole est à M. Destexhe.

M. Destexhe (PRL-FDF). — Monsieur le Président, le ministre aura constaté que les membres présents ainsi que certains membres de la majorité absents pour le moment lui reprochent la même chose, à savoir l'excès de délégation.

Monsieur le ministre, le débat qui a eu lieu, le fait que le Conseil d'État ait demandé de supprimer les mots «en concertation avec les Communautés» et les incidents avec le Parlement flamand qui vous accuse d'empiéter sur ses prérogatives montrent que la réforme de l'État que la majorité a menée conduit à une impasse et à un non-sens dans toute une série de domaines. Vous n'avez pas entièrement tort sur toute la ligne mais la communautarisation dans ces domaines nous mène à une impasse totale alors qu'il faut régler de façon cohérente le problème de la pléthore. On est donc obligé d'inventer des artifices, des projets de loi délirants qui ne respectent pas l'État de droit et qui violent les libertés fondamentales, tout cela dans l'espoir d'exercer une forme de pression indirecte sur les Communautés. On fait des montages kafkaïens qui n'apportent aucun résultat.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Coene.

De heer Coene (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, ik twijfel niet aan de goede bedoelingen van de minister, maar ik houd er rekening mee dat er na hem nog andere ministers van Volksgezond-

heid komen. Ik hou mij letterlijk aan de tekst van de wet. Over de planningscommissie en de criteria is in de wet bepaald: «... legt de Koning de criteria vast voor de selectie van de kandidaten voor het verkrijgen van de bijzondere beroepstitels...» Wat de minister zegt is misschien volgens hem correct, maar dat staat niet in de wet. Volgens de wet beslist de Koning helemaal alleen.

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen. — Mijnheer de Voorzitter, ik heb begrip voor de opmerking van de heer Coene, maar men moet altijd de keuze maken tussen hoe ver men via een wet in detail wil gaan en hoe ver men een wet als kaderwet beschouwt. Blijkbaar heeft het Parlement een gebrek aan zelfvertrouwen.

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close.

Daar niemand meer het woord vraagt in de algemene beraadslaging verklaar ik ze voor gesloten.

Nous allons procéder à l'examen des articles en deux étapes puisque quatre articles relèvent du bicaméralisme et les autres de la procédure d'évocation.

Avant de commencer, je vous propose d'accepter les corrections de textes proposées par les services du Sénat. (*Assentiment.*)

Nous passons tout d'abord à l'examen des articles relevant du bicaméralisme et concernant une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

Artikel 15 luidt:

Art. 15. In artikel 64 van dezelfde wet, ingevoegd bij het koninklijk besluit nr. 530 van 31 maart 1987, worden tussen de woorden «10º,» en «59bis,» de woorden «12º, 13º» ingevoegd.

Art. 15. À l'article 64 de la même loi, inséré par l'arrêté royal n° 530 du 31 mars 1987, les mots «12º, 13º» sont insérés entre les mots «10º,» et «59bis,».

— Aangenomen.

Adopté.

Artikel 23 luidt:

Art. 23. Artikel 88 van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepaling:

«Art. 88. De in artikel 87 bedoelde ambtenaren mogen, bovendien, bij de uitoefening van hun opdracht:

1º Op gelijk welk ogenblik van de dag of van de nacht, zonder voorafgaande verwittiging, vrij binnengaan in alle inrichtingen, gedeelten van inrichtingen of lokalen waar verzekeringsinstellingen of instellingen met rentedienst gevestigd zijn evenals verzekeringstussenpersonen die onder de bepalingen van deze wet en van de uitvoeringsbesluiten ervan vallen; tot de bewoonde lokalen hebben zij evenwel alleen toegang wanneer de rechter in de politierechtbank vooraf toestemming heeft verleend;

2º Elk onderzoek, elke controle en enquête instellen alsook alle inlichtingen inwinnen die zij nodig achten om zich ervan te vergewissen, dat de wets- en reglementsbepalingen werkelijk worden nageleefd en met name:

a) De in artikel 91ter bedoelde personen ondervragen over alle feiten die nuttig zijn te kennen voor de uitoefening van het toezicht;

b) Zich, zonder verplaatsing, alle boeken, registers, documenten, schrijven, banden of gelijk welke andere informatiedragers met sociale gegevens ter inzage doen voorleggen die ingevolge deze wet en de uitvoeringsbesluiten dienen te worden opgemaakt, bijgehouden of bewaard en uittreksels, afschriften, afdrukken, uitdraaien, kopieën of fotokopieën ervan nemen of zich deze kosteloos laten verstrekken of zelfs gelijk welke van de in dit littera bedoelde informatiedragers tegen ontvangstbewijs in beslag nemen;

c) Zich, zonder verplaatsing, alle andere boeken, registers, documenten, schijven, banden of gelijk welke andere informatiedragers ter inzage doen voorleggen die zij nodig achten voor het volbrengen van hun opdracht en uittreksels, afschriften,

afdrukken, uitdraaien, kopieën of fotokopieën ervan nemen of zich deze kosteloos laten verstrekken of zelfs gelijk welke van de in dit littera bedoelde informatiedragers tegen ontvangstbewijs in beslag nemen;

d) De aanplakking gelasten van de documenten die ingevolge deze wet of de uitvoeringsbesluiten ervan moeten worden aangeplakt.»

Art. 23. L'article 88 de la même loi est remplacé par la disposition suivante:

«Art. 88. Les agents visés à l'article 87 peuvent également, dans l'exercice de leur mission:

1º Pénétrer librement à toute heure du jour et de la nuit, sans avertissement préalable, dans tous les établissements ou locaux où sont établis des organismes assureurs ou des établissements chargés du service des rentes, ainsi que des intermédiaires d'assurances soumis aux dispositions de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution; toutefois, dans des locaux habités, ils ne peuvent pénétrer qu'avec l'autorisation préalable du juge au tribunal de police;

2º Procéder à tous examens, contrôles et enquêtes et recueillir toutes informations qu'ils estiment nécessaires pour s'assurer que les dispositions légales et réglementaires sont effectivement observées, et, notamment:

a) Interroger les personnes visées à l'article 91ter sur tous les faits dont la connaissance est utile à l'exercice de la surveillance;

b) Se faire produire, sans déplacement, pour en prendre connaissance, tous livres, registres, documents, disques, bandes ou n'importe quels autres supports d'information contenant des données sociales dont l'établissement, la tenue ou la conservation sont prescrits par la présente loi et ses arrêtés d'exécution et en prendre des extraits, des duplicata, des impressions ou se faire fournir ceux-ci sans frais ou même saisir n'importe quels supports d'information visés par ce littera, contre récépissé;

c) Se faire produire, sans déplacement, pour en prendre connaissance, tous autres livres, registres, documents, disques, bandes ou n'importe quels autres supports d'information, qu'ils jugent nécessaires à l'accomplissement de leur mission et en prendre des extraits, des duplicata, des impressions, des listages, des copies ou des photocopies ou se faire fournir ceux-ci sans frais ou même saisir n'importe quels supports d'information visés par ce littera, contre récépissé;

d) Ordonner l'affichage des documents dont l'apposition est prévue par la présente loi ou ses arrêtés d'exécution.»

— Aangenomen.

Adopté.

Artikel 40 luidt:

Art. 40. Artikel 53 van dezelfde wetten, gewijzigd bij de wet van 30 december 1992, wordt aangevuld met het volgende lid:

«Tegen een beslissing inzake al of niet afzien van de terugvordering van ten onrechte betaalde uitkeringen is geen beroep mogelijk.»

Art. 40. L'article 53 des mêmes lois, modifié par la loi du 30 décembre 1992, est complété par l'alinéa suivant:

«Aucun recours n'est possible contre une décision de renoncer ou non à la récupération de prestations payées indûment.»

— Aangenomen.

Adopté.

Artikel 87, 1º, luidt:

Art. 87. In artikel 10 van de wet van 17 juli 1963 betreffende de overzeese sociale zekerheid, gewijzigd bij de wet van 10 oktober 1967, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1º Paragraaf 1, vierde lid, wordt vervangen door de volgende bepaling:

«Bovendien doet zij uitspraak over de beroepen tegen de beslissingen van de dienst inzake de krachtens de artikelen 57 en 57bis aangegane verzekeringscontracten.»

Art. 87. À l'article 10 de la loi du 17 juillet 1963 relative à la sécurité sociale d'outre-mer, modifié par la loi du 10 octobre 1967, sont apportées les modifications suivantes :

1° Le § 1er, alinéa 4, est remplacé par la disposition suivante :

«En outre, il statue sur les recours formés contre les décisions rendues par l'office en matière de contrats d'assurances conclus en vertu des articles 57 et 57bis.»

— Aangenomen.

Adopté.

M. le Président. — Nous passons maintenant à l'examen des articles auxquels des amendements ont été déposés.

Wij bespreken thans de artikelen waarbij amendementen werden ingediend.

Artikel 26 luidt :

Art. 26. Een artikel 91bis, luidend als volgt, wordt in dezelfde wet ingevoegd :

«Art. 91bis. § 1. Wanneer de in artikel 87 bedoelde ambtenaren aan een verzekeringsinstelling of een instelling met rentedienst een termijn hebben opgelegd om zich met de wet en de besluiten en verordeningen ter uitvoering ervan in regel te stellen, kunnen zij, wanneer de verzekeringsinstelling of een instelling met rentedienst in gebreke blijft, haar een administratieve geldboete opleggen, waarvan het bedrag niet minder dan 1 000 frank en niet meer dan 3 pct. van de technische en financiële opbrengsten met een maximum van 50 miljoen frank mag bedragen, volgens een barema dat bij ministerieel besluit wordt vastgelegd na advies van het beheerscomité van het Fonds voor arbeidsongevallen. In geval van herhaling binnen een termijn van vijf jaar wordt dit maximum verhoogd tot 5 pct. van de technische en financiële opbrengsten zonder dat het bedrag 75 miljoen frank mag overschrijden.

De geldboete mag worden berekend in een dagbedrag.

De geldboete wordt ten voordele van het Fonds voor arbeidsongevallen geïnd. Onverminderd het recht van dagvaarding voor de bevoegde rechter, kan het bedrag van de verschuldigde geldboete worden ingevorderd bij dwangbevel door de zorg van het bestuur van de BTW, Registratie en Domeinen en volgens de procedure geregeld door het Wetboek van registratie-, hypotheek- en griffierechten.

§ 2. Administratieve geldboetes mogen slechts worden opgelegd nadat de verzekeringsinstelling of instelling met rentedienst in haar verweer is gehoord, minstens behoorlijk opgeroepen.»

Art. 26. Un article 91bis, rédigé comme suit, est inséré dans la même loi :

«Art. 91bis. § 1er. Lorsque les agents visés à l'article 87 fixent un délai à un organisme assureur ou à un établissement chargé des services des rentes afin qu'il se mette en règle avec la loi et les arrêtés et règlements d'exécution de celle-ci, ils peuvent, si l'organisme ou l'établissement reste en défaut, infliger à celui-ci une amende administrative dont le montant ne peut pas être inférieur à 1 000 francs ni excéder 3 p.c. des produits techniques et financiers, avec un maximum de 50 millions de francs, suivant un barème fixé par arrêté ministériel après avis du comité de gestion du Fonds des accidents du travail. En cas de récidive dans un délai de cinq ans, ce maximum est porté à 5 p.c. des produits techniques et financiers, sans que le montant puisse excéder 75 millions de francs.

L'amende peut être calculée à raison d'un montant journalier.

L'amende est recouvrée au bénéfice du Fonds des accidents du travail. Sans préjudice du droit de citer devant le juge compétent, le montant de l'amende due peut être recouvré par la voie de la

contrainte, à la diligence de l'administration de la TVA, de l'Enregistrement et des Domaines et selon la procédure organisée par le Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe.

§ 2. Il ne peut être infligé d'amendes administratives qu'après que l'organisme assureur ou l'établissement chargé du service des rentes ait été entendu en sa défense, à tout le moins dûment convoqué.»

De heer Coene stelt voor dit artikel te doen vervallen.

M. Coene propose la suppression de cet article.

Het woord is aan de heer Coene.

De heer Coene (VLD). — Mijnheer de Voorzitter, ons amendement strekt ertoe dit artikel te doen vervallen aangezien de ambtelijke boetes die kunnen worden opgelegd ons veel te verregaand zijn. Zij kunnen oplopen tot 15 miljoen frank. Dit overschrijdt volgens ons het ambtelijk bereik.

De Voorzitter. — De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Le vote sur l'amendement est réservé.

Artikel 51 luidt :

Art. 51. Artikel 62 van dezelfde wetten, gewijzigd bij de koninklijke besluiten nr. 7 van 18 april 1967 en nr. 68 van 10 november 1967, de wetten van 4 juli 1969, 14 juni 1985 en 1 augustus 1985, het koninklijk besluit nr. 534 van 31 maart 1987 en de wet van 5 augustus 1992 wordt vervangen door de volgende bepaling :

«Art. 62. § 1. De kinderbijslag wordt ten behoeve van het kind toegekend tot 31 augustus van het kalenderjaar in de loop waarvan het de leeftijd van 18 jaar bereikt.

De Koning kan, onder de voorwaarden die Hij bepaalt, de toekenning van de in het eerste lid bedoelde kinderbijslag afhankelijk maken van de inschrijving in een schoolinrichting.

§ 2. Onverminderd de bepalingen van § 1, wordt de kinderbijslag toegekend tot 25 jaar ten behoeve van de leerjongen of het leermeisje, onder de door de Koning bepaalde voorwaarden.

De Koning kan eveneens de periodes bepalen gedurende welke en de voorwaarden bepalen onder welke het recht op kinderbijslag wordt toegekend ten behoeve van de leerling, wanneer de leerovereenkomst of -verbintenis verbroken wordt of het voorwerp is van een weigering of van een intrekking van de erkenning.

§ 3. Onverminderd de bepalingen van § 1, wordt de kinderbijslag, onder de door de Koning bepaalde voorwaarden, verleend tot 25 jaar ten behoeve van het kind dat onderwijs volgt of een stage doorloopt om in een ambt te kunnen worden benoemd.

De Koning bepaalt eveneens onder welke voorwaarden de uitoefening van een winstgevende bedrijvigheid geen beletsel is voor de toepassing van deze paragraaf.

§ 4. Onverminderd de bepalingen van § 1, wordt de kinderbijslag verleend ten behoeve van het kind van minder dan 25 jaar dat geen verplichte cursussen meer volgt en dat regelmatig een verhandeling bij het einde van hogere studien, voorbereidt. De Koning bepaalt onder welke voorwaarden en gedurende welke periode die kinderbijslag wordt toegekend.

§ 5. Onverminderd de bepalingen van § 1, wordt de kinderbijslag toegekend tot de leeftijd van 25 jaar ten voordele van het niet meer leerplichtige kind dat ingeschreven is als werkzoekende en studies of een leertijd beëindigd heeft; de Koning bepaalt de periode en de toekenningsvoorwaarden van deze kinderbijslag.»

Art. 51. L'article 62 des mêmes lois, modifié par les arrêtés royaux n° 7 du 18 avril 1967 et n° 68 du 10 novembre 1967, les lois des 4 juillet 1969, 14 juin 1985 et 1er août 1985, l'arrêté royal n° 534 du 31 mars 1987 et la loi du 5 août 1992, est remplacé par la disposition suivante:

«Art. 62. § 1er. Les allocations familiales sont accordées en faveur de l'enfant jusqu'au 31 août de l'année civile au cours de laquelle il atteint l'âge de 18 ans.

Le Roi peut, dans les conditions qu'Il détermine, lier l'octroi des allocations familiales visées à l'alinéa 1er à l'inscription scolaire.

§ 2. Sans préjudice des dispositions du § 1er, les allocations familiales sont accordées jusqu'à l'âge de 25 ans en faveur de l'apprenti dans les conditions fixées par le Roi.

Le Roi peut également déterminer les périodes au cours desquelles et les conditions dans lesquelles le droit aux allocations familiales est octroyé en faveur de l'apprenti, lorsque le contrat ou l'engagement d'apprentissage est rompu ou fait l'objet d'un refus ou d'un retrait d'agrément.

§ 3. Sans préjudice des dispositions du § 1er, les allocations familiales sont accordées jusqu'à l'âge de 25 ans, dans les conditions déterminées par le Roi, en faveur de l'enfant qui suit des cours ou effectue un stage pour pouvoir être nommé à une charge.

Le Roi détermine également sous quelles conditions l'exercice d'une activité lucrative ne fait pas obstacle à l'application du présent paragraphe.

§ 4. Sans préjudice des dispositions du § 1er, les allocations familiales sont accordées en faveur de l'enfant âgé de moins de 25 ans qui ne suit plus de cours obligatoires et qui prépare régulièrement un mémoire de fin d'études supérieures. Le Roi détermine les conditions et la période durant laquelle lesdites allocations familiales sont accordées.

§ 5. Sans préjudice des dispositions du § 1er, les allocations familiales sont accordées jusqu'à l'âge de 25 ans en faveur de l'enfant n'étant plus soumis à l'obligation scolaire, inscrit comme demandeur d'emploi et qui a terminé des études ou un apprentissage; le Roi détermine la période et les conditions d'octroi desdites allocations familiales.»

MM. Destexhe et Hazette proposent l'amendement que voici:

«Au § 1er de l'article 62 proposé, compléter le second alinéa par ce qui suit:

«et à la fréquentation scolaire effective.»

«In § 1 van het voorgestelde artikel 62, het tweede lid aanvullen als volgt:

«en van het effectieve schoolbezoek.»

Le vote sur l'amendement est réservé.

De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Artikel 62 luidt:

Art. 62. Worden opgeheven:

— Het koninklijk besluit van 20 mei 1974 tot vaststelling, wat de diensten voor gezinshulp betreft, van de wijze waarop het Fonds voor collectieve uitrusting en diensten werkt en van de regelen voor het verlenen van tegemoetkomingen;

— Het koninklijk besluit van 25 september 1974 tot vaststelling, wat de bewaarplaatsen voor kinderen van 0 tot 3 jaar betreft, van de wijze waarop het Fonds voor collectieve uitrustingen en diensten werkt en van de regelen voor het verlenen van tegemoetkomingen;

— Het koninklijk besluit van 17 juli 1991 tot vaststelling, wat de instellingen en diensten betreft die de opvang van zieke kinderen en de opvang buiten de normale werktijden van werknemerskinderen van 0 tot 3 jaar organiseren, van de wijze waarop het Fonds voor collectieve uitrustingen en diensten werkt en van de regels voor het verlenen van tegemoetkomingen.

De leningen toegekend krachtens artikel 3, § 1, a), van voormeld koninklijk besluit van 25 september 1974 worden binnen de bij artikel 3, § 3, b), van hetzelfde besluit voorziene termijnen

terugbetaald door de instellingen betrokken bij het reservefonds van de Rijksdienst voor kinderbijslag voor werknemers bedoeld in artikel 106 van de samengeordende wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders.

Art. 62. Sont abrogés:

— L'arrêté royal du 20 mai 1974 fixant, en ce qui concerne les services d'aides familiales, le mode de fonctionnement du Fonds d'équipements et de services collectifs, ainsi que les modalités d'octroi des interventions;

— L'arrêté royal du 25 septembre 1974 fixant, en ce qui concerne les institutions de garde d'enfants âgés de 0 à 3 ans, le mode de fonctionnement du Fonds d'équipements et de services collectifs, ainsi que les modalités d'octroi des interventions;

— L'arrêté royal du 17 juillet 1991 fixant, en ce qui concerne les institutions et services qui organisent l'accueil d'enfants malades et l'accueil en dehors des heures régulières de travail, d'enfants de travailleurs salariés âgés de 0 à 3 ans, le mode de fonctionnement du Fonds d'équipements et de services collectifs, ainsi que les modalités d'octroi des interventions.

Les prêts accordés en vertu de l'article 3, § 1er, a), de l'arrêté royal précité du 25 septembre 1974 seront remboursés, dans les délais visés à l'article 3, § 3, b), du même arrêté royal, par les institutions concernées au fonds de réserves de l'Office national d'allocations familiales pour travailleurs visé à l'article 106 des lois coordonnées relatives aux allocations familiales pour travailleurs salariés.

Mmes Dua et Dardenne proposent la suppression de cet article.

De dames Dua en Dardenne stellen voor dit artikel te doen vervallen.

De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Le vote sur l'amendement est réservé.

Artikel 63 luidt:

Art. 63. Dit hoofdstuk treedt in werking op de dag van bekendmaking van deze wet in het *Belgisch Staatsblad*, met uitzondering van:

1° Artikel 48 dat uitwerking heeft met ingang van 4 september 1992;

2° De artikelen 49, 50, 52 en 54 die uitwerking hebben met ingang van 1 juli 1993;

3° Artikel 55, 2°, 3° en 4°, dat uitwerking heeft met ingang van 4 september 1992, behalve waar het de instellingen beoogt die gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheid bepaald in artikel 101, vierde lid, van de samengeordende wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders in welk geval het uitwerking heeft met ingang van 1 oktober 1995;

4° Artikel 55, 5°, dat uitwerking heeft met ingang van 1 april 1990;

5° Artikel 55, in zoverre het een artikel 101, vierde lid, invoegt, en artikel 58, in zoverre het verwijst naar de toepassing van deze laatste bepaling, die uitwerking hebben met ingang van 1 oktober 1995;

6° De artikelen 56, 57 en 62, tweede lid, die in werking treden op 1 januari 1997 en artikel 62, eerste lid, dat in werking treedt op 1 juli 1997;

7° Artikel 59 dat uitwerking heeft met ingang van 1 januari 1994.

Art. 63. Le présent chapitre entre en vigueur le jour de la publication de la présente loi au *Moniteur belge*, à l'exception:

1° De l'article 48 qui produit ses effets le 4 septembre 1992;

2° Des articles 49, 50, 52 et 54 qui produisent leurs effets le 1er juillet 1993;

3° De l'article 55, 2°, 3° et 4°, qui produit ses effets le 4 septembre 1992, sauf en ce qu'il vise les institutions ayant fait usage de la faculté prévue à l'article 101, alinéa 4, des lois coordonnées relatives aux allocations familiales pour travailleurs salariés, auquel cas il produit ses effets le 1er octobre 1995;

4° De l'article 55, 5°, qui produit ses effets le 1er avril 1990;

5° De l'article 55, dans la mesure où il insère un article 101, alinéa 4, et de l'article 58, dans la mesure où il fait référence à l'application de cette dernière disposition, qui produisent leurs effets le 1er octobre 1995;

6° Des articles 56, 57 et 62, alinéa 2, qui entrent en vigueur le 1er janvier 1997 et de l'article 62, alinéa 1er, qui entre en vigueur le 1er juillet 1997;

7° De l'article 59 qui produit ses effets le 1er janvier 1994.

Mme Delcourt propose l'amendement que voici :

« Dans cet article, remplacer le 6° par ce qui suit :

« 6° L'article 57, qui entre en vigueur le 1er janvier 1997, des articles 56 et 62, alinéa 2, qui entrent en vigueur le 1er juillet 1997, et de l'article 62, alinéa 1er, qui entre en vigueur le 1er janvier 1998. »

« In dit artikel, het 6° vervangen als volgt :

« 6° Artikel 57, dat in werking treedt op 1 januari 1997, de artikelen 56 en 62, tweede lid, die in werking treden op 1 juli 1997 en artikel 62, eerste lid, dat in werking treedt op 1 januari 1998. »

De heer Coene stelt volgend amendement voor :

« In dit artikel, het 6° vervangen als volgt :

« 6° Artikel 57, dat in werking treedt op 1 januari 1997, de artikelen 56 en 62, tweede lid, die in werking treden op 1 juli 1997 en artikel 62, eerste lid, dat in werking treedt op 1 januari 1998. »

« Dans cet article, remplacer le 6° par ce qui suit :

« 6° L'article 57, qui entre en vigueur le 1er janvier 1997, des articles 56 et 62, alinéa 2, qui entrent en vigueur le 1er juillet 1997, et de l'article 62, alinéa 1er, qui entre en vigueur le 1er janvier 1998. »

Le vote sur les amendements est réservé.

De stemming over de amendementen wordt aangehouden.

Artikel 123 luidt :

Afdeling 2. — Medische verkiezingen

Art. 123. Artikel 211 van dezelfde wet wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 211. § 1. Overeenkomstig de door de Koning vastgestelde modaliteiten organiseert het Instituut om de vier jaar verkiezingen op basis van welke de vertegenwoordiging van de representatieve beroepsorganisaties van de geneesheren wordt geregeld in de door de Koning aangeduide organen van het Instituut.

De verkiezingen zijn geheim en geschieden volgens het kiessysteem van evenredige vertegenwoordiging. De eerste verkiezingen hebben plaats op uiterlijk 30 juni 1997.

De Koning bepaalt, bij een in Ministerraad overlegd besluit, de voorwaarden waaraan de beroepsorganisaties van de geneesheren moeten voldoen om als representatief erkend te worden. Daarenboven bepaalt Hij voor elk orgaan de verhouding van de algemeen geneeskundigen en de geneesheren-specialisten, inzonderheid rekening houdende met de opdracht van dat orgaan.

§ 2. De Koning bepaalt de data waarop uiterlijk een kiessysteem zoals dat waarin is voorzien voor de beroepsorganisaties van de geneesheren en waarvan Hij de modaliteiten vaststelt, wordt verruimd tot de beroepsorganisaties van tandartsen alsook de in artikel 26 bedoelde organisaties van beroepen of inrichtingen. »

Section 2. — Élections médicales

Art. 123. L'article 211 de la même loi coordonnée est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 211. § 1er. Conformément aux modalités fixées par le roi, l'Institut organise tous les quatre ans des élections réglant la représentation des organisations professionnelles représentatives des médecins, au sein des organes de l'Institut désignés par le Roi.

Les élections sont secrètes et sont organisées selon le système de la représentation proportionnelle. Les premières élections auront lieu au plus tard le 30 juin 1997.

Le Roi fixe, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, les conditions auxquelles doivent répondre les organisations professionnelles des médecins pour être reconnues comme représentatives. De plus, Il détermine pour chaque organe la proportion entre médecins-généralistes et médecins-spécialistes, compte tenu plus particulièrement de la mission de cet organe.

§ 2. Le Roi détermine les dates auxquelles, au plus tard, un système d'élections semblable à celui prévu pour les organisations professionnelles des médecins et dont Il détermine les modalités, est étendu aux organisations professionnelles des dentistes ainsi qu'aux organisations des professions ou institutions visées à l'article 26. »

De heer Coene stelt volgend amendement voor :

« Het voorgestelde artikel 211 van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, vervangen als volgt :

« Art. 211. § 1. Om als representatief te worden erkend, moeten de beroepsorganisaties van het artsenkorpis voldoen aan de volgende voorwaarden :

1° De verdediging van de beroepsbelangen van ofwel de artsen-specialisten ofwel de algemeen geneeskundigen ofwel beiden tot hoofddoel hebben;

2° Zich statutair richten tot de artsen van ten minste één van de Gemeenschappen bedoeld in artikel 2 van de Grondwet.

§ 2. De verdeling van de mandaten tussen de beroepsorganisaties van het artsenkorpis die krachtens dit artikel als representatief worden erkend, gebeurt bij wege van vrije verkiezingen.

Alle op basis van de in § 1 gestelde voorwaarden erkende beroepsorganisaties kunnen hiertoe lijsten indienen.

Er zijn aparte lijsten voor artsen-specialisten en algemeen geneeskundigen.

De verkiezingen worden georganiseerd per taalgroep.

§ 3. In de bestuursorganen van het Instituut verhoudt de vertegenwoordiging per taalgroep zich tot de bevolkingscijfers.

Binnen elke taalgroep worden de mandaten paritair verdeeld tussen de verkozenen op de lijsten voor artsen-specialisten en verkozenen op de lijsten voor algemeen geneeskundigen.

§ 4. De verkiezingen vinden om de vier jaar plaats en de eerste keer uiterlijk vóór 1 december 1996. Nadere regelen met betrekking tot de organisatie van deze verkiezingen worden door de Koning bepaald. »

« L'article 211 proposé de la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités, coordonnée le 14 juillet 1994, est remplacé par les dispositions suivantes :

« Art. 211. § 1er. Pour être reconnues comme représentatives, les organisations professionnelles du corps médical doivent satisfaire aux conditions suivantes :

1° Avoir pour but principal la défense des intérêts professionnels, soit des médecins spécialistes, soit des médecins généralistes, soit des deux;

2° S'adresser statutairement aux médecins d'au moins une des Communautés visées à l'article 2 de la Constitution.

§ 2. La répartition des mandats entre les organisations professionnelles du corps médical, reconnues comme représentatives en vertu du présent article, s'opère par élections libres.

Toutes les organisations professionnelles reconnues sur la base des conditions mentionnées au § 1er peuvent déposer des listes à cet effet.

Des listes distinctes sont établies pour les médecins spécialistes et les médecins généralistes.

Les élections sont organisées par groupe linguistique.

§ 3. Au sein des organes administratifs de l'Institut, les groupes linguistiques sont représentés proportionnellement aux chiffres de la population.

Au sein de chaque groupe linguistique, les mandats sont répartis paritairement entre les élus des listes de médecins spécialistes et les élus des listes de médecins généralistes.

§ 4. *Les élections ont lieu tous les quatre ans et pour la première fois au plus tard le 1er décembre 1996. Le Roi fixe les modalités d'organisation de ces élections.* »

De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Le vote sur l'amendement est réservé.

Artikel 153 luidt:

Hoofdstuk XII. — Dienstencheques

Art. 153. § 1. De Koning kan, bij een in Ministerraad overlegd besluit een complement toekennen op de tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden, bedoeld in de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan gehandicapten.

Dit complement kan worden toegekend onder de vorm van dienstencheques.

§ 2. De Koning bepaalt, bij een in Ministerraad overlegd besluit, het bedrag en de toekenningsvoorwaarden van dit complement.

§ 3. De Koning bepaalt in voorkomend geval, bij een in Ministerraad overlegd besluit, het bedrag, de toekennings- en bestidingsvoorwaarden alsmede de modaliteiten van uitgifte van de dienstencheques bedoeld in § 1.

Chapitre XII. — Chèques-services

Art. 153. § 1er. Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, accorder un complément à l'allocation pour l'aide aux personnes âgées, visée à la loi du 27 février 1987 relative aux allocations aux handicapés.

Ce complément peut être accordé sous la forme de chèques-services.

§ 2. Le Roi détermine, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, le montant et les conditions d'octroi de ce complément.

§ 3. Le Roi détermine, le cas échéant, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, le montant, les conditions d'octroi et d'utilisation, ainsi que les modalités d'émission des chèques-services visés au § 1er.

MM. Destexhe et Hazette proposent la suppression de cet article.

De heren Destexhe en Hazette stellen voor dit artikel te doen vervallen.

De heer Coene stelt voor dit artikel te doen vervallen.

M. Coene propose la suppression de cet article.

De heer Erdman c.s. stelt voor dit artikel te doen vervallen.

M. Erdman et consorts proposent la suppression de cet article.

Mmes Dua et Dardenne proposent la suppression de cet article.

De dames Dua en Dardenne stellen voor dit artikel te doen vervallen.

De heer Devolder stelt volgend amendement voor:

«Dit artikel met een § 4 aanvullen, luidende:

«§ 4. *De uitvoering van artikel 153 wordt opgeschort tot het te houden overleg met de Vlaamse Regering over de bijstand aan personen aantoont dat de Vlaamse Gemeenschap niet in zijn belangen en bevoegdheden geschaad wordt.* »

«Ajouter à cet article un § 4, libellé comme suit:

«§ 4. *L'exécution du présent article est suspendue jusqu'à ce que la concertation qui doit avoir lieu avec le Gouvernement flamand sur l'assistance aux personnes ait démontré que la Communauté flamande n'est pas lésée dans ses intérêts et compétences.* »

Étant donné la demande d'avis au Conseil d'État, je propose que le Sénat renvoie en commission des Affaires sociales l'article 153 du projet ainsi que les amendements y afférents. (*Assentiment.*)

Artikel 172 luidt:

Art. 172. In hetzelfde hoofdstuk van hetzelfde koninklijk besluit wordt een artikel 35*decies* ingevoegd, luidend als volgt:

«Art. 35*decies*. De Koning kan, op gezamenlijk voorstel van de ministers van Volksgezondheid en Sociale Zaken, bij een in Ministerraad overlegd besluit, regels bepalen met betrekking tot het einde van de erkenning bedoeld in artikel 35*ter* voor de beoefenaars vermeld in de artikelen 2, § 1, en 3.»

Art. 172. Dans le même chapitre du même arrêté royal est inséré un article 35*decies*, libellé comme suit:

«Art. 35*decies*. Le Roi peut, sur proposition conjointe des ministres de la Santé publique et des Affaires sociales et par arrêté délibéré en Conseil des ministres, déterminer les règles relatives à l'arrêté de l'agrément visé à l'article 35*ter* pour des praticiens visés aux articles 2, § 1er, et 3.»

MM. Destexhe et Hazette proposent la suppression de cet article.

De heren Destexhe en Hazette stellen voor dit artikel te doen vervallen.

Le vote sur l'amendement est réservé.

De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Artikel 173 luidt:

Art. 173. In hetzelfde hoofdstuk van hetzelfde koninklijk besluit wordt een artikel 35*undecies* ingevoegd, luidend als volgt:

«Art. 35*undecies*. De Koning kan bij een in Ministerraad overlegd besluit, op voorstel van de minister van Volksgezondheid en de minister van Sociale Zaken, ten aanzien van de dragers van een bijzondere beroepstitel als bedoeld in artikel 35*ter*, en volgens de procedure die Hij omschrijft:

1. De medewerking aan een programma van evaluatie van de medische praktijk opleggen;

2. Algemene regels inzake de evaluatie van de medische praktijk bepalen;

3. Voorzien in maatregelen van opschorting van erkenning, bedoeld in artikel 35*ter*, indien de betrokken beroepsbeoefenaars de in 1 en 2 bepaalde regels niet naleven.»

Art. 173. Dans le même chapitre du même arrêté royal est inséré un article 35*undecies*, libellé comme suit:

«Art. 35*undecies*. Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, sur proposition du ministre de la Santé publique et du ministre des Affaires sociales, vis-à-vis des porteurs d'un titre particulier visé à l'article 35*ter* et selon la procédure qu'il prescrit:

1. Imposer la collaboration à un programme d'évaluation de la pratique médicale;

2. Déterminer les règles générales concernant l'évaluation de la pratique médicale;

3. Prévoir des mesures de suspension de l'agrément, prévu à l'article 35*ter*, si les prestataires concernés ne suivent pas les règles déterminées aux 1 et 2.»

MM. Destexhe et Hazette proposent l'amendement que voici:

«À l'article 35undecies, supprimer le point 3.»

«In het voorgestelde artikel 35undecies, punt 3 doen vervallen.»

Le vote sur l'amendement est réservé.

De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Artikel 174 luidt:

Art. 174. In hetzelfde hoofdstuk van hetzelfde koninklijk besluit wordt een artikel 35*duodecies* ingevoegd, luidend als volgt:

«Art. 35*duodecies*. De Koning kan bij een in Ministerraad overlegd besluit, normen uitvaardigen inzake de inhoudelijke, functionele en structurele aspecten van de praktijkvoering van de beoefenaars bedoeld in artikel 35*ter*. Hij kan voorzien in maatregelen van opschorting van erkenning, bedoeld in artikel 35*ter*, indien de betrokken beroepsbeoefenaars de bedoelde normen niet toepassen.»

Art. 174. Dans le même chapitre du même arrêté royal est inséré un article 35*duodecies*, rédigé comme suit:

«Art. 35*duodecies*. Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, décréter des normes relatives au contenu et aux aspects fonctionnels et structurels concernant la pratique des praticiens prévus à l'article 35*ter*. Il peut prévoir des mesures de suspension de l'agrément, prévu à l'article 35*ter*, si les prestataires concernés n'appliquent pas les normes visées.»

MM. Destexhe et Hazette proposent la suppression de cet article.

De heren Destexhe en Hazette stellen voor dit artikel te doen vervallen.

Le vote sur l'amendement est réservé.

De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Artikel 181 luidt:

Hoofdstuk V. — Wijzigingen van de wet van 5 september 1952 betreffende de vleeskeuring en de vleeshandel

Art. 181. Artikel 5 van de wet van 5 september 1952 betreffende de vleeskeuring en de vleeshandel, gewijzigd bij de wet van 13 juli 1981, wordt vervangen door de volgende bepaling:

«Art. 5. § 1. De keuring wordt verricht door dierenartsen, personeelsleden van het Instituut voor veterinaire keuring.

§ 2. Om de ononderbroken uitvoering te waarborgen van de keurings- en controletaken die door of krachtens deze wet aan dierenartsen zijn voorbehouden, kan de minister tot wiens bevoegdheid de Volksgezondheid behoort, onder de voorwaarden door de Koning bepaald, een beroep doen op de medewerking van andere dierenartsen.

§ 3. Bij de uitoefening van hun taak kunnen de dierenartsen bedoeld in dit artikel, bijgestaan worden door technische helpers, personeelsleden van het Instituut voor veterinaire keuring.»

Chapitre V. — Modifications de la loi du 5 septembre 1952 relative à l'expertise et au commerce des viandes

Art. 181. L'article 5 de la loi du 5 septembre 1952 relative à l'expertise et au commerce des viandes, modifié par la loi du 13 juillet 1981, est remplacé par la disposition suivante:

«Art. 5. § 1er. L'expertise est effectuée par des médecins vétérinaires, membres du personnel de l'Institut d'expertise vétérinaire.

§ 2. En vue de garantir l'exécution continue des missions d'expertise et de contrôle qui sont réservées par ou en vertu de la présente loi à des médecins vétérinaires, le ministre qui a la Santé publique dans ses attributions peut, dans les conditions fixées par le Roi, faire appel à la collaboration d'autres médecins vétérinaires.

§ 3. Lors de l'exécution de leurs tâches, les médecins vétérinaires visés au présent article peuvent être assistés par des aides techniques, membres du personnel de l'Institut d'expertise vétérinaire.»

De heer Devolder stelt volgende amendementen voor:

«A. In § 2 van het voorgestelde artikel 5 de woorden «onder de voorwaarden door de Koning bepaald» doen vervallen.»

«A. Au § 2 de l'article 5 proposé, supprimer les mots «dans les conditions fixées par le Roi.»

«B. Paragraaf 3 van het voorgestelde artikel 5 doen vervallen.»

«B. Supprimer le § 3 de l'article 5 proposé.»

De stemming over de amendementen wordt aangehouden.

Le vote sur les amendements est réservé.

Artikel 182 luidt:

Hoofdstuk VI. — Wijzigingen van de wet van 15 april 1965 betreffende de keuring van en de handel in vis, gevogelte, konijnen en wild en tot wijziging van de wet van 5 september 1952 betreffende de vleeskeuring en de vleeshandel

Art. 182. Artikel 5 van de wet van 15 april 1965 betreffende de keuring van en de handel in vis, gevogelte, konijnen en wild en tot wijziging van de wet van 5 september 1952 betreffende de vleeskeuring en de vleeshandel, gewijzigd bij de wet van 13 juli 1981, wordt vervangen door de volgende bepaling:

«Art. 5. § 1. De keuring wordt verricht door dierenartsen, personeelsleden van het Instituut voor veterinaire keuring.

§ 2. Om de ononderbroken uitvoering te waarborgen van de keurings- en controletaken die door of krachtens deze wet aan dierenartsen zijn voorbehouden, kan de minister tot wiens bevoegdheid de Volksgezondheid behoort, onder de voorwaarden door de Koning bepaald, een beroep doen op de medewerking van andere dierenartsen.

§ 3. Bij de uitoefening van hun taak kunnen de keurders en dierenartsen bedoeld in dit artikel, bijgestaan worden door technische helpers, personeelsleden van het Instituut voor veterinaire keuring.»

Chapitre VI. — Modifications de la loi du 15 avril 1965 concernant l'expertise et le commerce du poisson, des volailles, des lapins et du gibier et modifiant la loi du 5 septembre 1952 relative à l'expertise et au commerce des viandes

Art. 182. L'article 5 de la loi du 15 avril 1965 concernant l'expertise et le commerce du poisson, des volailles, des lapins et du gibier et modifiant la loi du 5 septembre 1952 relative à l'expertise et au commerce des viandes, modifié par la loi du 13 juillet 1981, est remplacé par la disposition suivante:

«Art. 5. § 1er. L'expertise est effectuée par des médecins vétérinaires, membres du personnel de l'Institut d'expertise vétérinaire.

§ 2. En vue de garantir l'exécution continue des missions d'expertise et de contrôle qui sont réservées par ou en vertu de la présente loi à des médecins vétérinaires, le ministre qui a la Santé publique dans ses attributions peut, dans les conditions fixées par le Roi, faire appel à la collaboration d'autres médecins vétérinaires.

§ 3. Lors de l'exécution de leurs tâches, les experts et les médecins vétérinaires visés au présent article peuvent être assistés par des aides techniques, membres du personnel de l'Institut d'expertise vétérinaire.»

De heer Devolder stelt volgende amendementen voor:

«A. In § 2 van het voorgestelde artikel 5 de woorden «onder de voorwaarden door de Koning bepaald» doen vervallen.»

«A. Au § 2 de l'article 5 proposé, supprimer les mots «dans les conditions fixées par le Roi.»

«B. Paragraaf 3 van het voorgestelde artikel 5 doen vervallen.»

«B. Supprimer le § 3 de l'article 5 proposé.»

De stemming over de amendementen wordt aangehouden.

Le vote sur les amendements est réservé.

Artikel 185 luidt:

TITEL VI. — *Wetenschappelijk onderzoek*

Art. 185. In de zin van deze titel, wordt onder werkgever verstaan:

a) De universiteiten en de gelijkgestelde onderwijsinstellingen;

b) De wetenschappelijke inrichtingen beheerd door de federale Staat, de Gemeenschappen of de Gewesten of, wat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreft, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie.

De Koning kan bij een in Ministerraad overlegd besluit het begrip van werkgever uitbreiden tot andere inrichtingen of diensten erkend of gesubsidieerd door de federale Staat, de Gemeenschappen of de Gewesten of, voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest door de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en die activiteiten van wetenschappelijk onderzoek verrichten.

TITRE VI. — *Recherche scientifique*

Art. 185. Au sens du présent titre, il y a lieu d'entendre par employeur:

a) Les universités et établissements d'enseignement y assimilés;

b) Les institutions scientifiques gérées par l'État fédéral, les Communautés ou les Régions ou, en ce qui concerne la Région de Bruxelles-Capitale, la Commission communautaire commune.

Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, étendre la notion d'employeur à d'autres établissements ou services agréés ou subventionnés par l'État fédéral, les Communautés ou les Régions ou, pour la Région de Bruxelles-Capitale, par la Commission communautaire commune et poursuivant des activités de recherche scientifique.

MM. Destexhe et Hazette proposent l'amendement que voici:

« Compléter le premier alinéa par un point c), libellé comme suit:

« c) Les entreprises privées qui disposent d'un département de recherche scientifique. »

« Het eerste lid aanvullen met een punt c), luidende:

« c) De privé-ondernemingen die over een departement voor wetenschappelijk onderzoek beschikken. »

Le vote sur l'amendement est réservé.

De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Artikel 186 luidt:

Art. 186. § 1. De werkgevers bedoeld in artikel 185 hebben voor iedere bijkomende netto aanwerving voor activiteit van wetenschappelijk onderzoek recht op een vrijstelling van de werkgeversbijdragen voor sociale zekerheid bepaald bij artikel 38, § 3, 1° tot 7°, en § 3bis, van de voormelde wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers, voor zover zij de overeenkomst toepassen gesloten tussen hen en de minister tot wiens bevoegdheid Wetenschapsbeleid behoort en de minister tot wiens bevoegdheid Sociale Zaken behoort.

§ 2. Worden beschouwd voor wetenschappelijk onderzoek te zijn tewerkgesteld, de personeelsleden, met uitsluiting van het administratief personeel dat niet rechtstreeks betrokken is bij het onderzoek en van het bewakings-, onderhouds en keukenpersoneel, waarvoor de werkgever het bewijs aanvoert dat ze tewerkgesteld zijn voor wetenschappelijk onderzoek, volgens de voorwaarden vastgelegd in de paragrafen 3 en 4.

§ 3. De in paragraaf 1 bedoelde overeenkomst zal het volgende vastleggen:

a) De functies en/of categorieën van werknemers waarvoor de werkgever de bovengenoemde vrijstelling kan verkrijgen;

b) Het aantal personen, in voltijds equivalent, die reeds werken in de instelling (CE) en de functies uitoefenen of behoren tot de categorieën sub a);

c) Het aantal in voltijds equivalent, de functie of de categorie tot welke de persoon(en) behoort (behoren) waarvoor de vrijstelling wordt aangevraagd;

d) Da datum waarop de overeenkomst uitwerking heeft.

§ 4. Elke latere aanwerving van personen waarvoor het voordeel van de bepalingen van deze titel zou worden gevraagd, zal het voorwerp uitmaken van een aanhangsel aan de oorspronkelijke overeenkomst en waarvoor dezelfde voorwaarden zullen gelden als voor de oorspronkelijke overeenkomst.

§ 5. Jaarlijks wordt bij de overeenkomst een door de Federale Diensten voor wetenschappelijke, technische en culturele aangelegenheden een eensluidend verklaard afschrift gevoegd van de inlichtingen die de werkgever aan die diensten heeft verstrekt voor het opmaken van de inventaris van het wetenschappelijk en technologisch personeel, bijgewerkt op de laatste dag van het vorige boekjaar.

§ 6. De Koning bepaalt, bij een in Ministerraad overleg besluit, wat men moet verstaan onder netto bijkomende aanwerving alsook de toekenningsmodaliteiten voor de vrijstelling van de werkgeversbijdrage bedoeld in § 1.

§ 7. De overeenkomst bedoeld in § 1 wordt afgesloten voor een maximale tijdsduur van twee jaar. Bij uitdrukkelijke verlenging die als aanhangsel zal worden gevoegd bij de oorspronkelijke overeenkomst, zal ze verlengd kunnen worden voor maximaal dezelfde periode, zonder dat de overeenkomst of haar verlenging uitwerking kunnen hebben na 31 december 1999.

Art. 186. § 1er. Les employeurs visés à l'article 185 ont droit pour tout engagement net supplémentaire dans des activités de recherche scientifique à une exonération des cotisations patronales de sécurité sociale fixées par l'article 38, § 3, 1° à 7°, et § 3bis, de la loi précitée du 29 juin 1981 établissant les principes généraux de la sécurité sociale des travailleurs salariés, pour autant qu'ils appliquent une convention conclue entre eux et le ministre ayant la Politique scientifique dans ses attributions et le ministre ayant les Affaires sociales dans ses attributions.

§ 2. Sont considérés comme personnel affecté à des activités de recherche scientifique, les membres du personnel, à l'exclusion du personnel administratif non directement lié aux travaux de recherche, du personnel de surveillance, d'entretien et de cuisine, pour lesquels l'employeur peut apporter des éléments de preuve de leur affectation à la recherche scientifique, selon les modalités fixées aux paragraphes 3 et 4.

§ 3. La convention visée au paragraphe 1er déterminera notamment:

a) Les fonctions et/ou catégories de travailleurs pour lesquelles l'employeur peut obtenir l'exonération précitée;

b) Le nombre de personnes, en équivalent temps plein, déjà en activité dans l'institution (CE) et qui exercent les fonctions ou appartiennent aux catégories sub a);

c) Le nombre en équivalent temps plein, la fonction ou la catégorie à laquelle appartiennent la ou les personnes pour lesquelles la mesure d'exonération est demandée;

d) La date de prise en cours de la convention.

§ 4. Tout engagement ultérieur de personnes, pour lequel le bénéfice des dispositions du présent titre serait sollicité, fera l'objet d'un avenant à la convention initiale, répondant aux mêmes conditions que celle-ci.

§ 5. Annuellement, est jointe à la convention une copie certifiée conforme par les Services fédéraux des affaires scientifiques, techniques et culturelles, des informations que l'employeur a fournies à ses services pour l'établissement de l'inventaire du personnel scientifique et technologique, actualisé au dernier jour de l'exercice précédent.

§ 6. Le Roi détermine, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, ce qu'il faut entendre par engagement net supplémentaire ainsi que les modalités d'octroi de l'exonération de la cotisation patronale visée au § 1er.

§ 7. La convention visée au § 1er est conclue pour une durée maximale de deux années. Par reconduction expresse constituant avenant à la convention initiale, elle pourra être prolongée pour une période de même durée au maximum, sans que la convention ou sa prolongation puissent porter effet au-delà du 31 décembre 1999.

MM. Destexhe et Hazette proposent l'amendement que voici :

« In fine du § 7, supprimer les mots « sans que la convention ou sa prolongation puissent porter effet au-delà du 31 décembre 1999. »

« In § 7, in fine, de woorden « zonder dat de overeenkomst of haar verlenging uitwerking kunnen hebben na 31 december 1999 » doen vervallen. »

Le vote sur l'amendement est réservé.

De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Artikel 190 luidt :

Art. 190. Behoudens verlenging bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit, hebben de bepalingen van deze titel uitwerking op 1 januari 1996 en houden op van kracht te zijn op 31 december 1997, einddatum voor de ondertekening van de in artikel 186 bedoelde oorspronkelijke overeenkomst.

Art. 190. Sauf prolongation par arrêté délibéré en Conseil des ministres, les dispositions du présent titre produisent leurs effets le 1er janvier 1996 et cesseront d'être en vigueur le 31 décembre 1997, date jusqu'à laquelle peut être signée la convention initiale, dont question à l'article 186.

MM. Destexhe et Hazette proposent la suppression de cet article.

De heren Destexhe en Hazette stellen voor dit artikel te doen vervallen.

Le vote sur l'amendement est réservé.

De stemming over het amendement wordt aangehouden.

MM. Destexhe et Hazette proposent l'insertion des articles 193 à 218 (nouveaux) que voici :

« TITEL IX. — De dienstencheque »

Hoofdstuk I. — Definities en toepassingsfeer

Art. 193. Voor de toepassing van deze wet worden verstaan onder :

1° Dienstencheque: het betaalmiddel met beperkte nominale waarde waarmee een particulier basisvoorzieningen kan betalen die door een erkende natuurlijke persoon of rechtspersoon worden aangeboden om te voorzien in individuele behoeften;

2° Basisvoorzieningen: de niet aan internationale mededinging onderworpen dienstverlening, aan particulieren aangeboden ten einde hun levensomstandigheden te verbeteren;

3° Rechthebbenden: de natuurlijke personen die door middel van een als vergoeding ontvangen dan wel een aangekochte dienstencheque een beroep doen op basisvoorzieningen; van deze voorzieningen zijn uitgesloten alle aan hun beroep inherente activiteiten;

4° Emitterende ondernemingen: de natuurlijke personen of rechtspersonen die dienstencheques uitgeven;

5° Dienstverleners: de erkende natuurlijke personen of rechtspersonen die basisvoorzieningen verstrekken;

6° Werknemers: de personen die arbeid verrichten in loondienst onder het gezag van een andere persoon;

7° Werkgevers: de personen die de in het 6° bedoelde personen in dienst hebben.

Art. 194. De dienstencheque is op naam gesteld en persoonlijk. Hij kan aan een derde worden overgedragen.

Hij kan door rechthebbenden slechts worden aangeboden en door de dienstverleners slechts worden aanvaard ter betaling van verstrekte basisvoorzieningen.

Art. 195. De Koning stelt bij een in Ministerraad overlegd besluit de lijst vast van de basisvoorzieningen die voor erkenning in aanmerking komen.

Hoofdstuk II. — Voorwaarden en nadere regels inzake de uitgifte en het gebruik van dienstencheques

Afdeling 1. — Algemeen

Art. 196. De Koning bepaalt welke gegevens op de dienstencheque moeten voorkomen, alsmede het maximumbedrag ervan.

Art. 197. De dienstencheques moeten worden betaald uiterlijk op het tijdstip dat ze door de emitterende onderneming worden afgegeven.

De Koning kan andere nadere regels stellen inzake de afgifte van dienstencheques.

Art. 198. Bij een in Ministerraad overlegd besluit stelt de Koning de voorwaarden en nadere regels voor de voorafgaande erkenning van de emitterende ondernemingen.

Art. 199. De dienstencheque is geldig vanaf de dag waarop hij wordt uitgegeven tot 31 december van het kalenderjaar dat volgt op de uitgifte ervan. Hij kan niet worden omgewisseld noch terugbetaald.

Afdeling 2. — Fiscale bepalingen

Art. 200. Met toepassing van artikel 52 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, is de dienstencheque aftrekbaar voor de werkgever.

Art. 201. De rechthebbende kan het bedrag van de dienstencheques die hij aankoopt, aftrekken van zijn belastbaar inkomen.

De Koning bepaalt jaarlijks vóór 1 januari van het aanslagjaar het maximumbedrag waarvoor die aftrekbaarheid geldt. Dat bedrag kan variëren volgens de criteria die Hij vaststelt.

Afdeling 3. — Dienstverleners

Art. 202. Elke dienstverlener is verplicht zich onder een identificatienummer te laten erkennen voor hij dienstencheques mag aanvaarden als betaling van geleverde diensten.

De Koning bepaalt bij een in Ministerraad overlegd besluit de wijze waarop de dienstverleners worden erkend.

De dienstverleners moeten met een emitterende onderneming een overeenkomst hebben gesloten.

Die overeenkomst vermeldt het erkenningsnummer van de dienstverlener.

Art. 203. Dienstencheques mogen door een emitterende onderneming alleen ter betaling worden aanvaard als de dienstverlener voldoet aan het bepaalde in artikel 11 van deze wet.

De dienstverleners moeten de dienstencheques aan de emitterende ondernemingen aanbieden binnen een termijn van ten hoogste 3 maanden nadat de in artikel 8 bedoelde geldigheidsduur van die cheques is verstreken.

De emitterende ondernemingen betalen de dienstencheques terug binnen 15 werkdagen nadat ze zijn aangeboden.

Afdeling 4. — Door de werkgever overhandigde dienstencheques

Art. 204. Een door de werkgever aan de werknemer overhandigde dienstencheque is voor deze laatste een niet-belastbaar voordeel in natura. Werkgever noch werknemer zijn er sociale bijdragen op verschuldigd.

Art. 205. Met toepassing van een individueel met de werknemer gesloten of onder de toepassing van een collectieve arbeidsovereenkomst vallende overeenkomst, kan de werkgever dienstencheques toekennen ter vervanging of omzetting van een gedeelte van

het loon, van de premies, voordelen in natura of van enig ander voordeel of aanvulling op wat voorafgaat, waarop al dan niet sociale bijdragen zijn verschuldigd.

Art. 206. In afwijking van de wet van 30 maart 1994 houdende sociale bepalingen tot bekrachtiging en wijziging van het koninklijk besluit van 24 december 1993 ter uitvoering van de wet van 6 januari 1989 tot vrijwaring van 's lands concurrentievermogen, kan de werkgever aan de werknemer een loonsverhoging toestaan in de vorm van dienstencheques binnen de door deze wet gestelde grenzen.

Art. 207. De werkgever mag aan zijn werknemers per werkelijke arbeidsdag niet meer dan twee dienstencheques overhandigen.

Art. 208. De waarde van de door de werknemer ontvangen dienstencheques wordt op zijn individuele loonfiche vermeld.

Indien dat bedrag lager ligt dan het jaarlijks door de Koning ter uitvoering van artikel 9 vastgestelde bedrag, kan de werknemer die bij de emitterende onderneming dienstencheques heeft gekocht, belastingvrijstelling genieten ten belope van het verschil tussen het toegestane maximumbedrag en het totaalbedrag van de dienstencheques die de werkgever tijdens hetzelfde aanslagjaar heeft verstrekt.

Hoofdstuk III. — Bescherming van de dienstencheques

Art. 209. Artikel 2, derde lid, van de wet van 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers wordt aangevuld met een 4°, luidend als volgt:

«4° De dienstencheques verstrekt overeenkomstig het bepaalde in de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders en in afdeling 3 van hoofdstuk II van de wet van ... tot invoering van de dienstencheque, alsmede in hun uitvoeringsbesluiten.»

Art. 210. In dezelfde wet wordt een artikel 2bis ingevoegd, luidend als volgt:

«Art. 2bis. De afgifte van de dienstencheques bedoeld in artikel 2, derde lid, 4°, blijft niettemin onderworpen aan het bepaalde in de artikelen 201 tot 209.»

Hoofdstuk IV. — Toezicht en strafbepalingen

Art. 211. Onverminderd de bevoegdheden van de officieren van gerechtelijke politie, houden de door de Koning aangewezen ambtenaren toezicht op de toepassing van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan.

Dat toezicht wordt uitgeoefend overeenkomstig het bepaalde in de wet van 16 november 1972 betreffende de arbeidsinspectie.

Art. 212. De Koning kan, na advies van de Nationale Arbeidsraad, voorschrijven dat de werkgevers, de emitterende ondernemingen en de dienstverleners documenten moeten bijhouden en inlichtingen verschaffen omtrent de verstrekking en het gebruik van de in deze wet bedoelde dienstencheques.

Art. 213. Onverminderd de artikelen 269 en 271 tot 274 van het Strafwetboek, worden gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot een maand en met geldboete van 26 frank tot 500 frank of met een van die straffen alleen:

1° De werkgever, zijn aangestelden of lasthebbers die de bepalingen van de artikelen 4, 5, 13, 14, 15, 17 en 18 en de uitvoeringsbesluiten ervan niet in acht nemen;

2° De emitterende onderneming, haar aangestelden of lasthebbers die de bepalingen van de artikelen 5, 6, 7, 8, 10 en 11 en de uitvoeringsbesluiten ervan niet in acht nemen;

3° De verstrekkers van basisvoorzieningen alsmede hun aangestelden of lasthebbers die de bepalingen van de artikelen 2, 3, 7, 10 en 11 en de uitvoeringsbesluiten ervan niet in acht nemen;

4° Een ieder die het krachtens de artikelen 19 en 20 georganiseerde toezicht verhindert.

Art. 214. De werkgever is burgerrechtelijk aansprakelijk voor de betaling van de geldboete waartoe zijn aangestelden of lasthebbers worden veroordeeld.

Art. 215. Alle bepalingen van boek I van het Strafwetboek, uitgezonderd hoofdstuk V, maar met inbegrip van hoofdstuk VII en artikel 85, zijn van toepassing op de misdrijven in deze wet omschreven.

Hoofdstuk V. — Bemoeiing van het Waarborgfonds

Art. 216. In de wet van 4 augustus 1978 tot economische heroriëntering, wordt artikel 2 aangevuld als volgt:

«h) Aan de natuurlijke personen of rechtspersonen die dienstverlener zijn in de zin van de wet van ... tot invoering van de dienstencheque.»

Hoofdstuk VI. — Slotbepalingen

Art. 217. In artikel 42, 1°, van de wet van 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers wordt het cijfer «2bis» ingevoegd tussen de woorden «van de artikelen» en het cijfer «3».

Art. 218. Artikel 1 van de wet van 30 juni 1971 betreffende de administratieve geldboeten toepasselijk in geval van inbreuk op sommige sociale wetten, wordt aangevuld met een 37°, luidend als volgt:

«37° Hij die zich schuldig heeft gemaakt aan een misdrijf als bedoeld in artikel 22 van de wet van ... tot invoering van de dienstencheque.»

TITRE IX. — Le titre-service

Chapitre Ier. — Définitions et champ d'application

Art. 193. Pour l'application de la présente loi, on entend par :

1° Titre-service: le titre à valeur nominale limitée par lequel un particulier peut effectuer le paiement de services de proximité prestés par une personne morale ou physique agréée afin de satisfaire des besoins individuels;

2° Services de proximité: les services non soumis à la concurrence internationale, offerts aux particuliers afin d'améliorer leur qualité de vie;

3° Bénéficiaires: les personnes physiques qui ont recours, au moyen d'un titre-service promérité ou acquis, aux services de proximité à l'exclusion de toute activité inhérente à leur profession;

4° Entreprises émettrices: les personnes physiques ou morales qui émettent des titres-services;

5° Prestataires: les personnes physiques ou morales agréées qui prestent des services de proximité;

6° Travailleurs: les personnes fournissant contre rémunération des prestations de travail sous l'autorité d'une autre personne;

7° Employeurs: les personnes qui occupent les personnes visées au 6°.

Art. 194. Le titre-service est nominatif et individuel. Il peut être cédé à un tiers.

Il ne peut être présenté par les bénéficiaires et accepté par les prestataires qu'en paiement de prestations de services de proximité.

Art. 195. Le Roi détermine par arrêté délibéré en Conseil des ministres, la liste des services de proximité susceptibles d'agrément.

Chapitre II. — Conditions et modalités relatives à l'émission et à l'usage des titres-services

Section Ire. — Généralités

Art. 196. Le Roi détermine les mentions du titre-service et son montant maximum.

Art 197. Le paiement des titres-services doit s'effectuer au plus tard au moment de leur délivrance par l'entreprise émettrice.

Le Roi peut fixer d'autres modalités concernant la délivrance de titres-services.

Art. 198. Le Roi soumet, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, les entreprises émettrices à un agrément préalable selon les conditions et les modalités qu'Il fixe.

Art. 199. Le titre-service est valable à partir de la date de son émission jusqu'au 31 décembre de l'année civile qui suit celle de son émission. Il n'est ni échangeable, ni remboursable.

Section 2. — Dispositions fiscales

Art. 200. En application de l'article 52 du Code des impôts sur les revenus 1992, le titre-service est déductible dans le chef de l'employeur.

Art. 201. Le bénéficiaire peut déduire de son revenu imposable le montant des titres-services qu'il achète.

Le Roi fixe annuellement le montant maximum de cette déductibilité avant le 1er janvier de l'exercice d'imposition. Ce montant peut varier selon les critères qu'Il fixe.

Section 3. — Des prestataires

Art. 202. Tout prestataire a l'obligation de se faire agréer sous un numéro d'identification avant de pouvoir accepter des titres-services en paiement de services prestés.

Le Roi détermine, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, les modalités d'agrément des prestataires.

Les prestataires doivent avoir conclu une convention avec une entreprise émettrice.

Cette convention reprend le numéro d'agrément du prestataire.

Art. 203. Les titres-services ne peuvent être acceptés pour leur règlement par une entreprise émettrice qu'à la condition que le prestataire satisfasse au prescrit de l'article 11 de la présente loi.

Les prestataires doivent présenter les titres-services aux entreprises émettrices dans un délai maximum de 3 mois à dater de l'expiration de leur période de validité visée à l'article 8.

Les entreprises émettrices remboursent les titres-services dans les 15 jours ouvrables de leur présentation.

Section 4. — Des titres-services remis par l'employeur

Art. 204. Le titre-service remis par l'employeur au travailleur constitue un avantage en nature non imposable dans le chef du travailleur. Il est exempt de cotisations sociales dans le chef de l'employeur et du travailleur.

Art. 205. En application d'un accord passé individuellement avec le travailleur ou ressortant de l'application d'une convention collective, l'employeur peut octroyer des titres-services en remplacement ou en conversion d'une partie de la rémunération, de prime, d'avantage en nature ou d'un quelconque autre avantage ou complément à ce qui précède, soumis ou non à des cotisations salariales.

Art. 206. Par dérogation à la loi du 30 mars 1994 portant des dispositions sociales complétant et modifiant l'arrêté royal du 24 décembre 1993 portant exécution de la loi du 6 janvier 1989 de sauvegarde de la compétitivité du pays, l'employeur peut accorder une augmentation salariale au travailleur sous la forme de titres-services dans les limites fixées par la présente loi.

Art. 207. Le nombre de titres-services octroyés par l'employeur ne peut excéder, pour chaque travailleur, un maximum de deux titres-services par jour effectivement presté.

Art. 208. La valeur des titres-services reçus par le travailleur figure sur sa fiche individuelle de rémunération.

Si ce montant est inférieur au montant fixé annuellement par le Roi en exécution de l'article 9, le travailleur qui aurait acheté auprès d'une entreprise émettrice des titres-services aura la possi-

bilité de bénéficier de la déduction fiscale à concurrence de la différence entre le montant maximum autorisé et le montant total des titres-services remis par l'employeur au cours du même exercice d'imposition.

Chapitre III. — Protection des titres-services

Art. 209. L'article 2, alinéa 3, de la loi du 12 avril 1965 concernant la protection de la rémunération des travailleurs est complété par un 4°, rédigé comme suit :

« 4° Les titres-services octroyés conformément aux dispositions de la loi du 27 juin 1969 révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs et de la section 3 du chapitre II de la loi du ... instaurant le titre-service, ainsi que de leurs arrêtés d'exécution. »

Art. 210. Un article 2bis rédigé comme suit est inséré dans la même loi :

« Art. 2bis. La délivrance des titres-services visés à l'article 2, alinéa 3, 4°, reste néanmoins soumise aux dispositions des articles 201 à 209. »

Chapitre IV. — Surveillance et dispositions pénales

Art. 211. Sans préjudice des attributions des officiers de police judiciaire, les agents désignés par le Roi surveillent l'application de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution.

Cette surveillance est exercée conformément aux dispositions de la loi du 16 novembre 1972 concernant l'inspection du travail.

Art. 212. Le Roi peut, après avis du Conseil national du travail, prescrire que les employeurs, les entreprises émettrices et les prestataires tiennent des documents et fournissent des renseignements concernant l'octroi et l'utilisation des titres-services visés par la présente loi.

Art. 213. Sans préjudice des dispositions des articles 269 et 271 à 274 du Code pénal, sont punis d'un emprisonnement de huit jours à un mois et d'une amende de 26 à 500 francs ou d'une de ces peines seulement :

1° L'employeur, son préposé ou son mandataire, qui n'observe pas les dispositions des articles 4, 5, 13, 14, 15, 17 et 18 de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution;

2° L'entreprise émettrice, son préposé ou son mandataire, qui n'observe pas les dispositions des articles 5, 6, 7, 8, 10 et 11 de la présente loi et des arrêtés d'exécution;

3° Les prestataires de service de proximité ainsi que leurs préposés ou mandataires, qui ne respectent pas les dispositions des articles 2, 3, 7, 10 et 11 de la présente loi et de ses arrêtés d'exécution;

4° Toute personne qui entrave la surveillance organisée conformément aux articles 19 et 20.

Art. 214. L'employeur est civilement responsable du paiement de l'amende à laquelle ses préposés ou mandataires ont été condamnés.

Art. 215. Toutes les dispositions du Livre Ier du Code pénal, à l'exception du chapitre V, mais y compris le chapitre VII et l'article 85, s'appliquent aux infractions prévues par la présente loi.

Chapitre V. — Intervention du Fonds de garantie

Art. 216. Dans la loi de réorientation économique du 4 août 1978, l'article 2 est complété par ce qui suit :

« h) Aux personnes physiques ou morales qui sont des prestataires tels que définis par la loi du ... instaurant le titre-service. »

Chapitre VI. — Dispositions finales

Art. 217. Dans l'article 42, 1°, de la loi du 12 avril 1965 concernant la protection de la rémunération des travailleurs, le chiffre « 2bis » est inséré entre les mots « aux dispositions des articles » et le chiffre « 3 ».

Art. 218. L'article 1er de la loi du 30 juin 1971 relative aux amendes administratives, applicables en cas d'infraction à certaines lois sociales, est complété par un 37°, rédigé comme suit :

« 37° Quiconque a commis une infraction visée à l'article 22 de la loi du ... instaurant le titre-service. »

Le vote sur l'amendement est réservé.

De stemming over het amendement wordt aangehouden.

Ce projet de loi reviendra à l'examen la semaine prochaine.

Wij bespreken dit ontwerp opnieuw volgende week.

ORDRE DES TRAVAUX

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

M. le Président. — Mesdames, messieurs, le Bureau vous propose pour la semaine prochaine l'ordre du jour suivant :

Mercredi 3 avril 1996, le matin à 10 heures.

1. Demandes d'explications :

a) De M. Hatry au ministre des Affaires étrangères sur « l'absence totale de proposition d'allègement des traités européens dans les propositions du Gouvernement belge concernant la CIG, alors qu'il s'agit de rendre les traités européens lisibles et compréhensibles »;

b) De Mme Lizin au ministre des Affaires étrangères sur « la reconstruction de la Bosnie-Herzégovine ».

2. Projet de loi portant assentiment à l'amendement et aux ajustements au Protocole de Montréal relatif à des substances qui appauvrissent la couche d'ozone, adoptés à Copenhague le 25 novembre 1992.

3. Projet de loi portant assentiment à l'accord de siège entre le royaume de Belgique et l'Association européenne de libre-échange, signé à Bruxelles le 27 janvier 1993.

4. Projet de loi portant assentiment à la Convention des Nations unies sur les contrats de vente internationale de marchandises, faite à Vienne le 11 avril 1980.

5. Projet de loi portant assentiment à l'acte portant révision de l'article 63 de la Convention sur la délivrance de brevets européens (Convention sur le brevet européen) du 5 octobre 1973, fait à Munich le 17 décembre 1991.

6. Projet de loi portant assentiment à la Convention n° 174 concernant la prévention des accidents industriels majeurs, adoptée à Genève le 22 juin 1993 par la Conférence internationale du travail lors de sa quatre-vingtième session.

7. Projet de loi portant assentiment à la Convention n° 139 concernant la prévention et le contrôle des risques professionnels causés par les substances et agents cancérigènes, adoptée à Genève le 24 juin 1974 par la Conférence internationale du travail à sa cinquante-neuvième session.

8. Projet de loi portant assentiment à la Convention n° 162 concernant la sécurité dans l'utilisation de l'amiant, adoptée à Genève le 4 juin 1986 par la Conférence internationale du travail à sa soixante-douzième session.

9. Projet de loi portant assentiment au protocole additionnel à la Charte sociale européenne, et à l'annexe, faits à Strasbourg le 5 mai 1988.

10. Projet de loi portant assentiment au protocole relatif aux conséquences de l'entrée en vigueur de la Convention de Dublin sur certaines dispositions de la convention d'application de l'Accord de Schengen, signé à Bonn le 26 avril 1994.

11. Projet de loi relative à la restitution de biens culturels ayant quitté illicitement le territoire de certains États étrangers.

L'après-midi à 14 heures.

1. Zones interpolices.

2. Proposition de résolution sur l'état de l'environnement et le respect des droits de l'homme au Nigeria.

3. Proposition de résolution sur la situation en Iraq.

4. Pour mémoire : procédure d'évocation. Projet de loi portant des dispositions sociales.

5. Demandes d'explications :

a) De M. Goovaerts au Vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications sur « la création d'une centrale des risques positifs »;

b) De M. Ceder au Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur sur « les transports de fonds ».

Jeudi 4 avril 1996, le matin à 10 heures 30.

1. Proposition de loi modifiant la loi du 3 mai 1880 sur les enquêtes parlementaires et l'article 458 du Code pénal.

Proposition de loi complétant l'article 4 de la loi du 3 mai 1880 sur les enquêtes parlementaires et l'article 458 du Code pénal.

2. Éventuellement, reprise de l'ordre du jour de la séance de mercredi après-midi.

L'après-midi à 15 heures.

1. Prise en considération de propositions de loi.

2. Questions orales.

3. Éventuellement, reprise de l'ordre du jour des séances précédentes.

À partir de 16 heures 30 :

a) Votes nominatifs sur l'ensemble des points à l'ordre du jour dont la discussion est terminée;

b) Vote sur les motions déposées en conclusion de la discussion sur l'évaluation du fonctionnement des Comités permanents de contrôle des services de police et de renseignements;

c) Vote sur les motions déposées en conclusion de la demande d'explications de M. Goris au ministre de la Défense nationale, développée en séance plénière le 21 mars 1996.

Het Bureau stelt voor aanstaande week de volgende agenda voor.

Woensdag 3 april 1996, 's ochtends om 10 uur.

1. Vragen om uitleg :

a) Van de heer Hatry aan de minister van Buitenlandse Zaken over « het totaal ontbreken van enig voorstel tot vereenvoudiging van de teksten van de Europese verdragen in de voorstellen van de Belgische Regering met betrekking tot de Intergouvernementele Conferentie, terwijl het toch noodzakelijk is de Europese verdragen leesbaar en begrijpelijk te maken »;

b) Van mevrouw Lizin aan de minister van Buitenlandse Zaken over « de heropbouw van Bosnië-Herzegowina ».

2. Wetsontwerp houdende instemming met de wijziging en met de aanpassingen van het Protocol van Montreal betreffende stoffen die de ozonlaag afbreken, aangenomen te Kopenhagen op 25 november 1992.

3. Wetsontwerp houdende instemming met het zetelakkoord tussen het koninkrijk België en de Europese Vrijhandels-associatie, ondertekend te Brussel op 27 januari 1993.

4. Wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag der Verenigde Naties inzake internationale koopovereenkomsten betreffende roerende zaken, gedaan te Wenen op 11 april 1980.

5. Wetsontwerp houdende instemming met de akte van herziening van artikel 63 van het Verdrag inzake de verlening van Europese octrooien (Europees Octrooiverdrag) van 5 oktober 1973, gedaan te München op 17 december 1991.

6. Wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag nr. 174 betreffende de voorkoming van zware industriële ongevallen, aangenomen te Genève op 22 juni 1993 door de Internationale Arbeidsconferentie tijdens haar tachtigste zitting.

7. Wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag nr. 139 betreffende de voorkoming en de beperking van de beroepsrisico's veroorzaakt door kankerwekkende stoffen en factoren die dit proces beïnvloeden, aangenomen te Genève op 24 juni 1974 door de Internationale Arbeidsconferentie tijdens haar negenenvijftigste zitting.

8. Wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag nr. 162 betreffende de veiligheid bij het gebruik van asbest, aangenomen te Genève op 4 juni 1986 door de Internationale Arbeidsconferentie tijdens haar tweeënzestigste zitting.

9. Wetsontwerp houdende instemming met het aanvullend protocol bij het Europees Sociaal Handvest, en met de bijlage, gedaan te Straatsburg op 5 mei 1988.

10. Wetsontwerp houdende instemming met het protocol betreffende de gevolgen van de inwerkingtreding van de Overeenkomst van Dublin voor een aantal bepalingen van de overeenkomst ter uitvoering van het Akkoord van Schengen, gedaan te Bonn op 26 april 1994.

11. Wetsontwerp betreffende de teruggave van cultuurgooden die op onrechtmatige wijze buiten het grondgebied van bepaalde buitenlandse Staten zijn gebracht.

's Namiddags om 14 uur.

1. Interpolitiezones.
2. Voorstel van resolutie over de situatie van het milieu en de mensenrechten in Nigeria.
3. Voorstel van resolutie over de situatie in Irak.
4. Pro memorie: evocatieprocedure. Wetsontwerp houdende sociale bepalingen.
5. Vragen om uitleg:
 - a) Van de heer Goovaerts aan de Vice-Eerste minister en minister van Economische Zaken en Telecommunicatie over «de oprichting van een positieve risicocentrale»;
 - b) Van de heer Ceder aan de Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «de geldtransporten».

Donderdag 4 april 1996, 's ochtends om 10 uur 30.

1. Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 3 mei 1880 op het parlementair onderzoek en van artikel 458 van het Strafwetboek.

Wetsvoorstel houdende aanvulling van artikel 4 van de wet van 3 mei 1880 op het parlementair onderzoek en van artikel 458 van het Strafwetboek.

2. Eventueel, hervatting van de agenda van de vergadering van woensdagnamiddag.

's Namiddags om 15 uur.

1. Inoverwegingneming van wetsvoorstellen.
2. Mondelinge vragen.
3. Eventueel, hervatting van de agenda van de vorige vergaderingen.
4. Vanaf 16 uur 30:
 - a) Naamstemmingen over het geheel van de afgehandelde agendapunten;
 - b) Stemming over de moties ingediend tot besluit van de bespreking over de evaluatie van de werking van de Vaste Comités van toezicht op de politie- en inlichtingendiensten;
 - c) Stemming over de moties ingediend tot besluit van de op 21 maart 1996 in plenaire vergadering gestelde vraag om uitleg van de heer Goris aan de minister van Landsverdediging.

Is de Senaat het eens met deze regeling van de werkzaamheden?
Le Sénat est-il d'accord sur cet ordre des travaux? (*Assentiment.*)

Dan is hiertoe besloten.

Il en est ainsi décidé.

NATIONALE EVALUATIECOMMISSIE INZAKE ZWANGERSCHAPSAFBREKING

COMMISSION NATIONALE D'ÉVALUATION EN MATIÈRE D'INTERRUPTION DE GROSSESSE

De Voorzitter. — Bij brief van 25 maart 1996 brengt de minister van Volksgezondheid en Pensioenen ter kennis van de Senaat het overlijden van de heer Paul Tapie, effectief lid van de Nationale Evaluatiecommissie inzake de toepassing van de wetgeving betreffende de zwangerschapsafbreking.

Par lettre du 25 mars 1996, le ministre de la Santé publique et des Pensions a porté à la connaissance du Sénat le décès de M. Paul Tapie, membre effectif de la Commission nationale d'évaluation chargée d'évaluer l'application des dispositions relatives à l'interruption de grossesse.

Zijn plaatsvervanger, de heer Jules Messine, zal het opengevalen mandaat van effectief lid voleindigen.

Son suppléant, M. Jules Messine, achèvera le mandat vacant de membre effectif.

Bijgevolg dient de Senaat, overeenkomstig artikel 1, § 2, derde lid, van de wet van 13 augustus 1990, houdende oprichting van een commissie voor de evaluatie van de wet van 3 april 1990 betreffende de zwangerschapsafbreking, een dubbeltal van kandidaat-plaatsvervangende leden voor deze commissie aan de Koning voor te dragen.

Il incombe dès lors au Sénat, conformément à l'article 1er, § 2, troisième alinéa, de la loi du 13 août 1990 visant à créer une commission d'évaluation de la loi du 3 avril 1990 relative à l'interruption de grossesse, de présenter au Roi une liste double de candidats membres suppléants de ladite commission.

Rekening houdend met de wettelijke criteria inzake de samenstelling van de evaluatiecommissie, dienen deze kandidaten te behoren tot de categorie van mannelijke, Franstalige leden, hoogleraar in de rechten aan een Belgische universiteit of advocaat.

Compte tenu des critères légaux concernant la composition de la commission d'évaluation, ces candidats doivent appartenir à la catégorie des membres masculins, francophones, professeurs de droit à une université belge ou avocats.

Tevens is de commissie krachtens de wet samengesteld op grond van een pluralistische vertegenwoordiging.

En outre, en vertu de la loi même, la commission est composée sur la base d'une représentation pluraliste.

De kandidaturen voor deze vacante functie dienen te worden gericht aan de Voorzitter van de Senaat.

Les candidatures à cette fonction vacante doivent être adressées au Président du Sénat.

Een datum voor de voordracht zal later worden vastgesteld.

La date de la présentation sera fixée ultérieurement.

Geen bezwaar?

Pas d'opposition?

Dan is aldus besloten.

Il en sera donc ainsi.

PROPOSITION DE LOI — WETSVOORSTEL

Dépôt — Indiening

M. le Président. — Mme Milquet a déposé une proposition de loi relative à la création, l'organisation, la compétence et le fonctionnement des tribunaux administratifs.

Mevrouw Milquet heeft ingediend een wetsvoorstel betreffende de instelling, de organisatie, de bevoegdheid en de werkwijze van de administratieve rechtbanken.

Cette proposition sera traduite, imprimée et distribuée.

Dit voorstel zal worden vertaald, gedrukt et rondgedeeld.

Il sera statué ultérieurement sur la prise en considération.

Er zal later over de inoverwegingneming worden beslist.

Mesdames, messieurs, notre ordre du jour est ainsi épuisé.

Onze agenda voor vandaag is afgewerkt.

Le Sénat se réunira le mercredi 3 avril 1996 à 10 heures.

De Senaat vergadert opnieuw woensdag 3 april 1996 om 10 uur.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(*La séance est levée à 22 h 20 m.*)

(*De vergadering wordt gesloten om 22 h 20 m.*)